

მძღოლის მომზადების საბაზისო კურსი

„სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საგზაო გადაზიდვების შესახებ“
შეთანხმების შესაბამისად

2022

ავტოსატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის მომზადების ძირითადი მიზნები

- მძღოლებისთვის საბაზისო ინფორმაციის მიწოდება სახიფათო ტვირთების გადაზიდვასთან დაკავშირებულ რისკებთან
- შემთხვევების აღბათობის მინიმუმამდე დაყვანა
- მძღოლის, სხვა პირების ან გარემოს უსაფრთხოების უზრუნველყოფი ზომების მიღება
- შემთხვევის შედეგების შეზღუდვა

გამოცდა

- გამოცდის ჩაბარებით კანდიდატი ადასტურებს ცოდნას, გაგებასა და პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს, რომელთაც უნდა ფლობდეს სახიფათო ტვირთების გადამზიდავი სატრანსპორტო საშუალების მძღოლი, როგორც ეს გათვალისწინებულია მომზადების საბაზისო კურსით
- გამოცდა ტარდება ელექტრონული ფორმით. ყოველ კანდიდატს ეძლევა 30 შეკითხვა, მომზადების საბაზისო კურსის მიხედვით. თითოეულ შეკითხვაზე სწორი პასუხი ფასდება 1 ქულით
- დადებითი შედეგისთვის საჭიროა სულ მცირე 23 ქულა
- გამოცდის ხანგრძლივობაა 60 წუთი
- უარყოფითი შედეგის შემთხვევაში, კანდიდატს უფლება აქვს უსასყიდლოდ გავიდეს განმეორებით გამოცდაზე, 10 სამუშაო დღის ვადაში

მძღოლის მომზადების მოწმობა

მოწმობის მოქმედების ვადა შეადგენს გამოცდის ჩაბარებიდან 5 (ხუთი) წელს

ADR-ის მოწმობა მძღოლის მომზადების შესახებ
ADR DRIVER TRAINING CERTIFICATE

GE

1. GE00000

2. გვარი/Last Name

3. სახელი/Name

4. --/ /-----

5. საქართველოს/Georgian

6.

7. სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო
Land Transport Agency

8. --/ /-----

SPECIMEN

ძალაშია კლასისთვის (კლასებისთვის) ან
ბაეროს ნომრისთვის:
VALID FOR CLASS(ES) OR UN Nos.:

ცისტერნები TANKS	ცისტერნების გარდა OTHER THAN TANKS
9. ☒	10. ☒
☒	2
☒	3
☒	4.1 4.2 4.3
☒	5.1 5.1
☒	6.1 6.2
☒	☒
☒	8
☒	9

მოწმობის მფლობელის ვალდებულებები

- გამოიყენოს მოწმობა მხოლოდ დანიშნულებისამებრ
- გამოიყენოს მხოლოდ თავისი მოწმობა
- არ გადასცეს მოწმობა გამოყენებისათვის მესამე პირს
- მოთხოვნისთანავე წარუდგინოს მოწმობა შესაბამის მაკონტროლებელ, უფლებამოსილ პირებს

მოწმობის გაუქმების საფუძველი

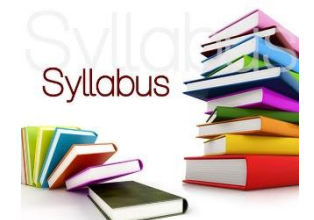
- ახალი მოწმობით შეცვლა (შეცვლილი მოწმობის მოქმედების ვადა აითვლება ძველი მოწმობის გაცემის თარიღიდან)
- მოწმობის მფლობელის გარდაცვალება
- მოწმობის მოქმედების ვადის გასვლა

CANCELLED

განსახილველი საკითხები

- ზოგადი საკითხები
- ნივთიერებების კლასიფიკაცია
- გადაზიდვები
- შეფუთვები, კოდირება და მარკირება
- დოკუმენტაცია და ეკიპირება
- გვირაბები და გვირაბებში გავლის შეზღუდვა
- უსაფრთხოება
- პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

ზოგადი საკითხები

- ADR სტრუქტურა, მოკლე მიმოხილვა, ძირითადი ტერმინები და გამოყენების წესი
- ADR რედაქციების პერიოდულობა და ბოლო წლების ცვლილებების დინამიკა
- სახიფათო ტვირთების გადაზიდვაში მონაწილე სუბიექტების ვალდებულებები და უფლებები

შეთანხმება სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საგზაო გადაზიდვების შესახებ (ADR)

- შეთანხმება სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საგზაო გადაზიდვების შესახებ (ADR) გაფორმდა ჟენევაში, 1957 წლის 30 სექტემბერს, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ევროპული ეკონომიკური კომისიის ეგიდით და ძალაში შევიდა 1968 წლის 29 იანვარს
- ADR წარმოადგენს შეთანხმებას სახელმწიფოებს შორის და არ ითვალისწინებს რაიმე საერთო მარეგულირებელ ორგანოს. პრაქტიკულად, ხელშემკვრელი მხარეები ახდენენ მაგისტრალების შემოწმებას, ხოლო რაიმე შეუსაბამობის აღმოჩენა გამოიწვევს ეროვნული ხელისუფლების ორგანოების მიერ სასამართლო სარჩელის აღძვრას დამრღვევების წინააღმდეგ მათი ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად. თავად ADR-ში არ არის გათვალისწინებული საჯარიმო სანქციები. ჯარიმის სახეები და ოდენობა განსაზღვრულია შეთანხმების ხელშემკვრელი მხარის შიდა კანონმდებლობის შესაბამისად.
- ADR მოქმედებს მინიმუმ ორი ზემოაღნიშნული ხელშემკვრელი მხარის ტერიტორიებზე განხორციელებულ სატრანსპორტო ოპერაციებთან დაკავშირებით
- **საქართველო ADR-ის ხელშემკვრელი მხარეა 2016 წლიდან**

საქართველოს პარლამენტის
დადგენილება

„სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საგზაო გადაზიდვების შესახებ“ ევროპულ შეთანხმებასთან
შეერთების თაობაზე

საქართველოს პარლამენტი ადგენს:
საქართველო შეუერთდეს ჟენევის 1957 წლის 30 სექტემბრის „სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საგზაო
გადაზიდვების შესახებ“ ევროპულ შეთანხმებას.

საქართველოს პარლამენტის
თავმჯდომარე

დავით უსუფაშვილი

ქუთაისი,

22 ივნისი 2016 წ.

N5507-IIIს

- საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 6 თებერვლის განკარგულება №177 – სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საგზაო გადაზიდვების შესახებ შეთანხმების (ADR) საქართველოში იმპლემენტაციისათვის აუცილებელი ღონისძიებების თაობაზე
- საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 15 თებერვლის დადგენილება №89 – ტექნიკური რეგლამენტის – „სატრანსპორტო საშუალებებით სახიფათო ტვირთების გადაზიდვის წესის“ დამტკიცების თაობაზე

ADR წვერი ქვეყნები (54)

„სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საგზაო გადაზიდვების შესახებ“ (ADR) შეთანხმების წვერი ქვეყნები 2022 წლის მდგომარეობით:

ალბანეთი 	ფინეთი 	ლუქსემბურგი 	სერბეთი 	ესტონეთი
ანდორა 	საფრანგეთი 	მალტა 	სლოვაკეთი 	ლიეტუვა
ავსტრია 	საქართველო 	მონტენეგრო 	სლოვენია 	სან მარინო
აზერბაიჯანი 	გერმანია 	მაროკო 	ესპანეთი 	უზბეკეთი
ბელარუსი 	საბერძნეთი 	ნიდერლანდების სამეფო 	შვედეთი 	სომხეთი
ბელგია 	უნგრეთი 	ნიგერია 	შვეიცარია 	ირანი
ბოსნია-ჰერცეგოვინა 	ისლანდია 	ნორვეგია 	ტაჯიკეთი 	
ბულგარეთი 	ირლანდია 	პოლონეთი 	ჩრდილოეთ მაკედონია 	
ხორვატია 	იტალია 	პორტუგალია 	ტუნისი 	
კვიპროსი 	ყაზახეთი 	მოლდოვა 	თურქეთი 	
ჩეხეთი 	ლატვია 	რუმინეთი 	უკრაინა 	
დანია 	ლიხტენშტეინი 	რუსეთი 	გაერთიანებული სამეფო 	

ADR სტრუქტურა

შეთანხმების მე-2 მუხლის თანახმად, A დანართით გათვალისწინებული სახიფათო ტვირთები, რომლებიც არ დაიშვება გადაზიდვებზე, არ ექვემდებარება საერთაშორისო ტრანსპორტირებას მაშინ, როდესაც სხვა სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო გადაზიდვები ნებადართულია შემდეგი მოთხოვნების დაცვის შემთხვევაში:

- A დანართით გათვალისწინებული მოთხოვნები, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს აღნიშნული ტვირთი, კერძოდ, მათ შეფუთვისა და მარკირებასთან დაკავშირებულ მოთხოვნები
- B დანართით გათვალისწინებული მოთხოვნები, კერძოდ, აღნიშნული ტვირთების გადამზიდი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების კონსტრუქციასთან, აღჭურვასა და მოძრაობასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

A და B დანართების რეგულარული შესწორება და განახლება მიმდინარეობს ADR-ის ძალაში შესვლის დღიდან

A დანართი

ზოგადი დებულებები და სახიფათო ნაკეთობებსა და ნივთიერებებთან დაკავშირებული დებულებები:

ნაწილი 1 - ზოგადი დებულებები

ნაწილი 2 - კლასიფიკაცია

ნაწილი 3 - სახიფათო ტვირთების ჩამონათვალი, სპეციალური დებულებები და შეზღუდულ და გამოთავისუფლებულ რაოდენობებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

ნაწილი 4 - დებულებები შეფუთვისა და ცისტერნების შესახებ

ნაწილი 5 - გაგზავნის პროცედურები

ნაწილი 6 - ტარის, მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერების (მტსტკ), მსხვილგაბარიტიანი ტარის, ცისტერნების და მასიური ტვირთის კონტეინერების კონსტრუირებასა და შემოწმებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

ნაწილი 7 - ტვირთების გადაზიდვასთან, ჩატვირთვასთან, გადმოტვირთვასა და დამუშავებასთან დაკავშირებული დებულებები

B დანართი

სატრანსპორტო აღჭურვილობასა და სატრანსპორტო ოპერაციებთან დაკავშირებული დებულებები:

ნაწილი 8 - ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ეკიპაჟთან, აღჭურვილობასთან, ექსპლუატაციასა და დოკუმენტაციასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

ნაწილი 9 - ავტოსატრანსპორტო საშუალებების კონსტრუირებასა და მათ გადაზიდვებზე დაშვებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

ADR ტერმინთა განმარტებები

- „გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ნომერი“ (**UN Number**) - გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ტიპიური წესებიდან აღებული ნივთიერებისა თუ ნაკეთობის ოთხციფრიანი საიდენტიფიკაციო ნომერი
- **ნარინჯისფერი ტაბლო** – საინფორმაციო ტაბლო, რომელიც გამოიყენება სახიფათო ტვირთის გადაზიდვისას სატრანსპორტო საშუალებებზე ამ ინფორმაციის ვიზუალური მინიშნების მიზნით
- **სატრანსპორტო ერთეული** – ავტოსატრანსპორტო საშუალება მისაბმელის გარეშე ან ძრავიანი ავტოსატრანსპორტო საშუალებისა და მასზე მიმაგრებული მისაბმელის კომბინაცია
- **ტარა** - ერთი ან რამდენიმე ჭურჭელი და ნებისმიერი სხვა კომპონენტი თუ მასალა, რაც აუცილებელია ჭურჭლის მიერ პროდუქტის შემცველობისა და სხვა ფუნქციების სისრულეში მოსაყვანად
- **გადაზიდვა** - სახიფათო ტვირთების ადგილმდებარეობის შეცვლა, ტრანსპორტირების პირობების შესაბამისად მოთხოვნილი აუცილებელი გაჩერებების ჩათვლით და სახიფათო ტვირთის მიერ ავტოსატრანსპორტო საშუალებებში, ცისტერნებსა და კონტეინერებში გატარებული ნებისმიერი პერიოდი, რისი აუცილებლობაც განპირობებულია გადაზიდვის პირობებით ადგილმდებარეობის შეცვლამდე, შეცვლის დროსა და მის შემდეგ

ADR ტერმინთა განმარტებები

- **ტვირთგამგზავნი** - საწარმო, რომელიც ახორციელებს სახიფათო ტვირთების გაგზავნას როგორც საკუთარი მიზნებისთვის, ასევე მესამე მხარეების სახელით. იმ შემთხვევაში, თუ ტრანსპორტირების ოპერაცია ხორციელდება გადაზიდვების შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე, ტვირთგამგზავნი წარმოადგენს ტვირთგამგზავნს, აღნიშნული გადაზიდვების შესახებ ხელშეკრულების თანახმად
- **შემფუთველი** - ნებისმიერი საწარმო, რომელიც უზრუნველყოფს სახიფათო ტვირთების მოთავსებას ტარაში, მათ შორის მსხვილგაბარიტიან ტარასა და მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერებში და, საჭიროების შემთხვევაში, მოამზადებს შეფუთვებს გადასაზიდად
- **გადამზიდველი** - გადაზიდვების ხელშეკრულების საფუძველზე ან მის გარეშე სატრანსპორტო ოპერაციების განმახორციელებელი საწარმო
- **ავტოსატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის წევრი** - მძღოლი ან მძღოლის თანმხლები ნებისმიერი სხვა პირი საექსპლუატაციო უსაფრთხოების, საერთო უსაფრთხოების, მომზადებისა თუ ექსპლუატაციის უზრუნველყოფის მიზნით
- **მტვირთავი** - ნებისმიერი საწარმო, რომელიც:
 - (ა) უზრუნველყოფს შეფუთული სახიფათო ტვირთების, მცირე ზომის კონტეინერებისა თუ გადასატანი ცისტერნების დატვირთვას ავტოსატრანსპორტო საშუალებებსა თუ კონტეინერებში
 - (ბ) უზრუნველყოფს კონტეინერის, მასიური ტვირთის კონტეინერის, მრავალელემენტიანი აირის კონტეინერის, კონტეინერ-ცისტერნისა თუ გადასატანი ცისტერნის დატვირთვას ავტოსატრანსპორტო საშუალებაში

ADR ტერმინთა განმარტებები

- **გადმოტვირთველი** - ნებისმიერი საწარმო, რომელიც:

(ა) ხსნის კონტეინერს, მასიური ტვირთის კონტეინერს, მრავალელემენტიანი აირის კონტეინერს, კონტეინერ-ცისტერნასა თუ გადასატან კონტეინერს ავტოსატრანსპორტო საშუალებიდან

(ბ) ახდენს შეფუთული სახიფათო ტვირთების, მცირე მოცულობის კონტეინერებისა თუ გადასატანი ცისტერნების გადმოტვირთვას ავტოსატრანსპორტო საშუალებიდან ან კონტეინერიდან

(გ) უშვებს სახიფათო ტვირთებს ცისტერნიდან (ავტოცისტერნიდან, სახსნელი ცისტერნიდან, გადასატანი ცისტერნიდან ან კონტეინერ-ცისტერნიდან) ან ავტოსატრანსპორტო საშუალება-ბატარეიდან, ფეთქებადი ნივთიერებების მობილური დანადგარიდან ან მრავალელემენტიანი აირის კონტეინერიდან, ასევე საყარი ტვირთის ან მასიური ტვირთის გადასაზიდად გამოყენებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებიდან, მსხვილგაბარიტიანი ან მცირე მოცულობის კონტეინერებიდან

- **ტვირთმიმღები** - ტვირთის მიმღები, გადაზიდვების შესახებ ხელშეკრულების შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ ტვირთმიმღები წარმოადგენს მესამე მხარეს გადაზიდვების შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დებულებების შესაბამისად, აღნიშნული პირი განიხილება, როგორც ტვირთმიმღები ADR-ის მნიშვნელობის ფარგლებში. იმ შემთხვევაში, თუ ტრანსპორტირების ოპერაცია ხორციელდება გადაზიდვების შესახებ ხელშეკრულების გაფორმების გარეშე, ის საწარმო, რომელიც იღებს პასუხისმგებლობას სახიფათო ტვირთზე მისი ჩამოსვლისას, ჩაითვლება ტვირთმიმღებად

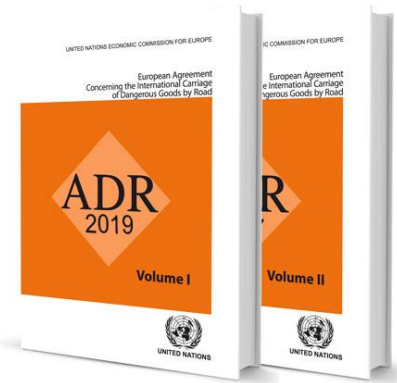
უსაფრთხოების საერთო ზომები

სახიფათო ტვირთების გადაზიდვისას, ADR განსაზღვრავს მონაწილე მხარეების ვალდებულებებსა და პასუხისმგებლობებს. ADR-ის თანახმად, გადაზიდვის პროცესის მონაწილე მხარეებს წარმოადგენენ:

- ტვირთგამგზავნი
- გადამზიდველი
- ტვირთმიმღები

სხვა მონაწილეები:

- შემფუთველი
- მტვირთავი
- გადმომტვირთი

მონაწილე მხარეების ვალდებულებები

ტვირთვაზე ვალდებულია:

- დარწმუნდეს, რომ სახიფათო ტვირთები კლასიფიცირებული და დაშვებულია გადაზიდვებზე ADR-ის შესაბამისად
- გადამზიდველს მიაწოდოს ინფორმაცია, მონაცემები და, საჭიროების შემთხვევაში, აუცილებელი სატრანსპორტო და სხვა თანდართული დოკუმენტები (ნებართვები, სერთიფიკატები და ა.შ.)
- გამოიყენოს მხოლოდ ის ტარა, მსხვილგაბარიტიანი ტარა, მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერები და ცისტერნები (ავტოცისტერნები, სახსნელი ცისტერნები, ავტოსატრანსპორტო საშუალება-ბატარეები, მრავალელემენტიანი აირის კონტეინერები, გადამზიდი ცისტერნები და კონტეინერ-ცისტერნები), რომლებიც დაშვებული და გათვალისწინებულია შესაბამისი ნივთიერებების გადასაზიდად და გააჩნია ADR-ში მითითებული მარკირება
- აკმაყოფილებდეს გაგზავნის საშუალებებსა და გაგზავნასთან დაკავშირებით არსებული შეზღუდვების პირობებს
- უზრუნველყოს, რომ ცარიელი, გაუსუფთავებელი და არადეგაზირებული ცისტერნებიც კი (ავტოცისტერნები, სახსნელი ცისტერნები, ავტოსატრანსპორტო საშუალება-ბატარეები, მრავალელემენტიანი აირის კონტეინერები, გადამზიდი ცისტერნები და კონტეინერ-ცისტერნები) ან ცარიელი, გაუსუფთავებელი ავტოსატრანსპორტო საშუალებები და მასიური ტვირთის კონტეინერები იყოს შესაბამისად აღჭურვილი საინფორმაციო ტაბლოებით, აღნიშნული და მარკირებული უსაფრთხოების ნიშნებით და რომ ცარიელი, გაუსუფთავებელი ცისტერნები დაიხუროს და მათში დაცული იქნას იგივე ჰერმეტიულობა, როგორც მათი სისავსის შემთხვევაში

მონაწილე მხარეების ვალდებულებები

გადამზიდველი ვალდებულია:

- დარწმუნდეს, რომ გადასაზიდი სახიფათო ტვირთები დაშვებულია გადაზიდვებზე ADR-ის შესაბამისად
- დარწმუნდეს, რომ ADR-ში გათვალისწინებული ყოველგვარი ინფორმაცია გადასაზიდ სახიფათო ტვირთებთან დაკავშირებით, წარმოდგენილ იქნა ტვირთგამგზავნის მიერ გადაზიდვამდე, რომ სატრანსპორტო ერთეულზე წარმოდგენილია აუცილებელი დოკუმენტაცია, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ ქაღალდზე შესრულებული დოკუმენტაციის სანაცვლოდ გამოიყენება მონაცემთა ელექტრონული დამუშავების მეთოდი ან ინფორმაციის ელექტრონული გაცვლის მეთოდი, გადაზიდვის დროს აღნიშნული მონაცემები ხელმისაწვდომი უნდა იყოს მინიმუმ ქაღალდზე შესრულებული დოკუმენტაციის ეკვივალენტური სახით
- ვიზუალურად დარწმუნდეს, რომ ავტოსატრანსპორტო საშუალებებსა და ტვირთებს არ აღენიშნებათ რაიმე ხილული ხარვეზი, არ ჟონავს ან არ აღენიშნებათ ნახვრეტები, ასევე არ აკლიათ რაიმე მოწყობილობა და ა.შ.
- დარწმუნდეს, რომ ავტოცისტერნების, ავტოსატრანსპორტო საშუალება-ბატარეების, სახსნელი ცისტერნების, გადამზიდი ცისტერნების, კონტეინერ-ცისტერნებისა თუ მრავალელემენტიანი აირის კონტეინერების მომდევნო გამოცდის ვადა არ არის ამოწურული
- შეამოწმოს, ავტოსატრანსპორტო საშუალებები გადატვირთული ხომ არ არის
- დარწმუნდეს, რომ ავტოსატრანსპორტო საშუალებებზე განთავსებულია შესაბამისი საინფორმაციო ტაბლოები, აღნიშვნები და ნარინჯისფერი ტაბლოები
- დარწმუნდეს, რომ სატრანსპორტო ერთეულთან, ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ეკიპაჟთან და გარკვეულ კლასებთან დაკავშირებით ADR-ით გათვალისწინებული მოწყობილობები წარმოდგენილია ავტოსატრანსპორტო საშუალებაში
- უზრუნველყოს ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ეკიპაჟი ADR-ით გათვალისწინებული წერილობითი ინსტრუქტაჟით

მონაწილე მხარეების ვალდებულებები

- იმ შემთხვევაში, თუ გადამზიდველი გამოავლენს ADR-ის მოთხოვნების რაიმე სახით დარღვევას, მან არ უნდა მოახდინოს ტვირტის გაგზავნა მანამ, სანამ აღნიშნული დარღვევები არ იქნება აღმოფხვრილი
- იმ შემთხვევაში, თუ გადაზიდვების განმავლობაში თავს იჩენს ისეთი დარღვევა, რომელმაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას გადაზიდვის უსაფრთხოებას, ტვირტის გადაზიდვა უნდა შეჩერდეს შეძლებისდაგვარად სწრაფად, მოძრაობის უსაფრთხოებასთან, ტვირტის უსაფრთხო შეჩერებასა და საზოგადოებრივ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გათვალისწინებით. გადაზიდვის ოპერაცია შესაძლებელია გაგრძელდეს მხოლოდ ტვირტის მოქმედ წესებთან შესაბამისობაში მოყვანის შემდეგ. რეისის დანარჩენ ნაწილზე პასუხისმგებელ კომპეტენტურ ორგანო(ებ)ს შეუძლია(თ) გასცენ ნებართვა სატრანსპორტო ოპერაციის გაგრძელებასთან დაკავშირებით
- იმ შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია მოთხოვნილი შესაბამისობის უზრუნველყოფა და რეისის დანარჩენ ნაწილზე ნებართვა არ არის გაცემული, კომპეტენტურმა ორგანომ (ორგანოებმა) უნდა აღმოუჩინოს (აღმოუჩინონ) საჭირო ადმინისტრაციული დახმარება გადამზიდველს
- იგივე პირობა მოქმედებს იმ შემთხვევაში, თუ გადამზიდველი აუწყებს აღნიშნულ კომპეტენტურ ორგანო(ებ)ს იმის შესახებ, რომ იგი არ ყოფილა გაფრთხილებული ტვირტების სახიფათო თვისებების შესახებ ტვირტამგზავნის მიერ და რომ, კონკრეტულად გადაზიდვების შესახებ ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული კანონმდებლობის საფუძველზე, მას სურს აღნიშნული ტვირტის გადმოტვირთვა, განადგურება ან გაუვნებელყოფა

მონაწილე მხარეების ვალდებულებები

ტვირთმიმღები ვალდებულია:

- არ შეაჩეროს ტვირთების მიღება საპატიო მიზეზების გარეშე და გადმოტვირთვის შემდეგ შეამოწმოს ის ფაქტი, რომ ტვირთთან დაკავშირებული ADR-ის მოთხოვნები შესრულებულ იქნა
- კონტეინერის შემთხვევაში, თუ აღნიშნული შემოწმების შედეგად გამოვლინდება ADR-ის მოთხოვნების რაიმე დარღვევა, ვალდებულია დაუბრუნოს კონტეინერი გადამზიდველს აღნიშნული დარღვევის აღმოფხვრის შემდეგ
- იმ შემთხვევაში, თუ ტვირთმიმღები მიმართავს გადაზიდვის სხვა მონაწილეების (გადმომტვირთავის, მწმენდავის, დასნებოვნების პრევენციის ობიექტისა და ა.შ.) მომსახურებებს, მიმართოს შესაბამის ზომებს ADR-ით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით

მონაწილე მხარეების ვალდებულებები

შემფუთველი ვალდებულია:

- დააკმაყოფილოს შეფუთვისა თუ შერეული შეფუთვის პირობებთან დაკავშირებული მოთხოვნები
- გადაზიდვებისთვის შეფუთვების მომზადებისას, დააკმაყოფილოს შეფუთვების მარკირებისა და უსაფრთხოების ნიშნების მითითების მოთხოვნები

მონაწილე მხარეების ვალდებულებები

მტვირთავი ვალდებულია:

- გადასცეს შეფუთული სახიფათო ტვირთი გადასაზიდად გადამზიდველს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ისინი გადაზიდვებზე დაშვებულია ADR-ის შესაბამისად
- შეფუთული სახიფათო ტვირთებისა თუ ცარიელი, გაუსუფთავებელი ტარის გადასაზიდად გადაცემისას, შეამოწმოს დაზიანებულია თუ არა აღნიშნული ტარა. მან არ უნდა გადასცეს გადასაზიდად ის შეფუთვა, რომლის ტარაც დაზიანებულია, განსაკუთრებით არაჰერმეტიკული ტარა, საიდანაც ხდება ან შეიძლება მოხდეს სახიფათო ნივთიერებების გაჟონვა, სანამ არ აღმოიფხვრება აღნიშნული დაზიანება; ეს ვალდებულება აგრეთვე მოქმედებს ცარიელ, გაუსუფთავებელ ტარასთან დაკავშირებით
- იმოქმედოს ტვირთების დატვირთვისა და დამუშავებასთან დაკავშირებით მოქმედი სპეციალური მოთხოვნების შესაბამისად
- სახიფათო ტვირთების კონტეინერებში დატვირთვის შემდეგ, შეასრულოს საინფორმაციო ტაბლოების განთავსებასთან, აღნიშვნასა და ნარინჯისფერ ტაბლოებთან დაკავშირებული მოთხოვნები
- შეფუთვების დატვირთვისას, დაიცვას კომბინირებულ დატვირთვისა დაკავშირებული აკრძალვები ავტოსატრანსპორტო საშუალებასა თუ დიდი მოცულობის კონტეინერში უკვე ჩატვირთული სახიფათო ტვირთებისა და საკვები პროდუქტების, მოხმარების სხვა საგნებისა თუ ცხოველების საკვები პროდუქტების განცალკევებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გათვალისწინებით.

მონაწილე მხარეების ვალდებულებები

გადმოტვირთი ვალდებულია:

- დარწმუნდეს, რომ სრულდება ტვირთის სათანადოდ გადმოტვირთვა, სატრანსპორტო დოკუმენტში, შეფუთვაზე, კონტეინერზე, ცისტერნაზე, ფეთქებადი ნივთიერებების მობილურ დანადგარზე, მრავალელემენტიან აირის კონტეინერსა თუ სატრანსპორტო საშუალებაზე მითითებულ ინფორმაციასთან შედარების გზით
- გადმოტვირთვამდე ან მის განმავლობაში, შეამოწმოს, აღენიშნება თუ არა ტარას, ცისტერნას, ავტოსატრანსპორტო საშუალებასა თუ კონტეინერს ისეთი დაზიანება, რომელმაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას გადმოტვირთვის ოპერაციას. აღნიშნულ შემთხვევაში, დარწმუნდეს, რომ გადმოტვირთვა არ განხორციელდება შესაბამისი ზომების სისრულეში მოყვანამდე
- შეასრულოს გადმოტვირთვისა და დამუშავებასთან დაკავშირებული შესაბამისი მოთხოვნები
- ცისტერნის, ავტოსატრანსპორტო საშუალებისა თუ კონტეინერის გადმოტვირთვისთანავე:
 - (ა) მოაშოროს ნებისმიერი სახიფათო ნარჩენი, რომელიც შეიძლება დარჩეს ცისტერნის, ავტოსატრანსპორტო საშუალებისა თუ კონტეინერის გარე ზედაპირზე გადმოტვირთვის პროცესის განმავლობაში
 - (ბ) უზრუნველყოს სარქველებისა და შესამოწმებელი ნახვრეტების დახურვა
- უზრუნველყოს ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისა თუ კონტეინერების სათანადოდ გასუფთავება და ნარჩენების გაუვნებელოება
- უზრუნველყოს, რომ კონტეინერების სრულად გადმოტვირთვის, გაწმენდისა და გაუვნებელოების შემდეგ, მათზე აღარ იქნას მითითებული საინფორმაციო ტაბლოები, უსაფრთხოების ნიშნები და ნარინჯისფერი ტაბლოები

წივთიერებების კლასიფიკაცია

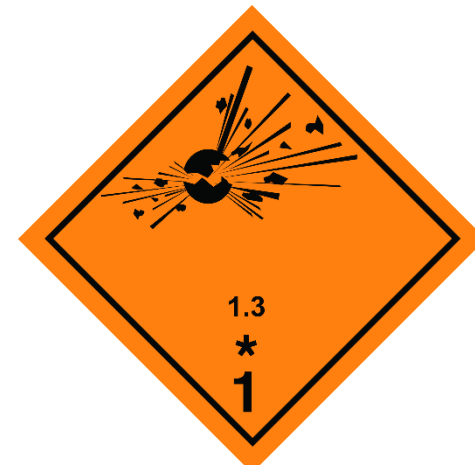
- წივთიერების კლასები, ქვეკლასები, მათი კლასიფიკაცია, დახასიათება და პარამეტრები
- კლასიფიკაციის კოდი, საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომრები
- სპეციალური დებულებები

ADR pictograms

1-Explosives	2.1-Flammable gases	2.2-Non-toxic and non-flammable gases	2.3 Poison gases	3-Flammable liquids
4.1-Flammable solids	4.2-Spontaneously combustible	4.3-Dangerous when wet	5.1-Oxidizers	5.2-Organic peroxides
6.1-Poison	6.2-Infectious substances	7-Radioactive	8-Corrosive	9-Miscellaneous dangerous substances

კლასი 1 - ფეთქებადი ნივთიერებები და ნაკეთობები

- **ქვეკლასი 1.1** - ნივთიერებები და ნაკეთობები, რომელთაც ახასიათებთ მასიური აფეთქების საშიშროება (მასიური აფეთქება ნიშნავს აფეთქებას, რომელიც პრაქტიკულად მყისიერად ვრცელდება თითქმის მთელ ტვირთზე). (UN 0004)
- **ქვეკლასი 1.2** - ნივთიერებები და ნაკეთობები, რომელთაც ახასიათებთ გაფანტვის საშიშროება, მაგრამ არა მასიური აფეთქების საშიშროება. (UN 0015)
- **ქვეკლასი 1.3** - ნივთიერებები და ნაკეთობები, რომელთაც თან ახლავთ ხანძრის გაჩენის საშიშროება, ასევე უმნიშვნელო აფეთქების საშიშროება ან უმნიშვნელო გაფანტვის საშიშროება თუ ორივე ერთად, თუმცა არა მასიური აფეთქების საშიშროება:
 - (ა) რომლებიც წვის დროს გამოჰყოფენ რადიაციული სითბოს მნიშვნელოვან რაოდენობას
 - (ბ) რომლებსაც, თანმიმდევრულად წვისას, ახასიათებთ უმნიშვნელო აფეთქების ან გავრცელების ეფექტები, ან ორივე მათგანი. (UN 0010)

კლასი 1 - ფეთქებადი ნივთიერებები და ნაკეთობები

ქვეკლასი 1.4 - ნივთიერებები და ნაკეთობები, რომლებიც წარმოადგენს აფეთქების მხოლოდ უმნიშვნელო საშიშროებას გადაზიდვების დროს აალების ან ინიცირების შემთხვევაში. აღნიშნული ეფექტები ძირითადად თავს იჩენს შეფუთვის შიგნით და ამ შემთხვევაში არ არის მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი ზომისა თუ მოცულობის ნატეხების გავრცელება. გარეგანმა ხანძარმა არ უნდა გამოიწვიოს შეფუთვის თითქმის მთლიანი შიგთავსის პრაქტიკულად მყისიერი აფეთქება. (UN 0070)

ქვეკლასი 1.5 - ძალიან დაბალი მგრძნობელობის ნივთიერებები, რომელთაც ახასიათებთ მასიური აფეთქების საშიშროება, თუმცა აღენიშნებათ იმდენად დაბალი მგრძნობელობა, რომ არსებობს მათი ინიცირების ან წვიდან დეტონაციის მდგომარეობაში გადასვლის ძალიან მცირე ალბათობა გადაზიდვების ნორმალურ პირობებში. მინიმალური მოთხოვნების შესაბამისად, ისინი არ უნდა აფეთქდნენ მათი გამოცდისას ხანძრის მიმართ მედეგობაზე. (UN 0331)

ქვეკლასი 1.6 - უკიდურესად დაბალი მგრძნობელობის ნაკეთობები, რომელთაც არ აღენიშნებათ მასიური აფეთქების საშიშროება. აღნიშნული ნაკეთობები შეიცავს მხოლოდ უკიდურესად არამგრძნობიარე მადეტონირებელ ნივთიერებებს და ავლენენ ააფეთქების ინიცირებისა თუ გავრცელების უმნიშვნელო ალბათობას. (UN 0486)

კლასი 1 - ფეთქებადი ნივთიერებები და ნაკეთობები

ცეცხლსასროლი საბრძოლო მასალა
დენთი
დეტონატორები
სასიგნალო მოწყობილობები
პიროტექნიკური საშუალებები და სხვ.

კლასი 2 - აირები

ქვეკლასი 2.1 - ადვილალეხადი აირები

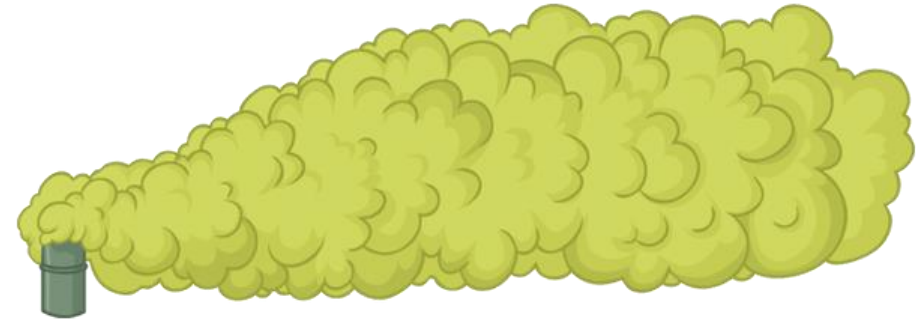
ქვეკლასი 2.2 - არადვილალეხადი არატოქსიკური აირები

ქვეკლასი 2.3 - ტოქსიკური აირები

კლასი 2 - აირები

twinkl.com

აცეტილენი
ბუტანი
წყალბადი, შეკუმშული
ჰელიუმი
აზოტი
ქლორი და სხვ.

კლასი 3 - ადვილალუებადი სითხეები

კლასი 3 - ადვილალუებადი სითხეები

აცეტონი
ბენზოლი
ეთანოლი
ნავთი
საღებავები
ნედლი ნავთობი და სხვ.

კლასი 4.1 - ადვილალეზადი მყარი ნივთიერებები, თვითრეაქტიული
ნივთიერებები და მყარი დესენსიბილიზებული ფეთქებადი ნივთიერებები

კლასი 4.1 - ადვილალეხადი მყარი ნივთიერებები, თვითრეაქტიული ნივთიერებები და მყარი დესენსიბილიზებული ფეთქებადი ნივთიერებები

ალუმინის ფხვნილი
თივა, ჩალა
ნაფტალინი
ფოსფორი
გოგირდი და სხვ.

კლასი 4.2 - თვითაალებისკენ მიდრეკილი ნივთიერებები

კლასი 4.2 - თვითაალებისკენ მიდრეკილი ნივთიერებები

ნახშირი
კოპრა
ბამბა
მატყელის ნარჩენები და სხვ.

კლასი 4.3 - ნივთიერებები, რომლებიც წყალთან შეხებისას გამოჰყოფენ აღვილაალებად აირებს

კლასი 4.3 - ნივთიერებები, რომლებიც წყალთან შეხებისას გამოჰყოფენ აღვილაალებად აირებს

ალუმინის კარბიდი
ბარიუმი
კალციუმი
ლითიუმი
ნატრიუმი და სხვ.

კლასი 5.1 - მჟანგავი ნივთიერებები

კლასი 5.1 - მჟანგავი ნივთიერებები

ბარიუმის ნიტრატი
ნატრიუმის ნიტრატი
მჟანგავი სითხეები და სხვ.

კლასი 5.2 - ორგანული პეროქსიდები

კლასი 5.2 - ორგანული პეროქსიდები

ორგანული პეროქსიდების შემცველი ნივთიერებები
დერმატოლოგიური საშუალებები და სხვ.

კლასი 6.1 - ტოქსიკური ნივთიერებები

კლასი 6.1 - ტოქსიკური ნივთიერებები

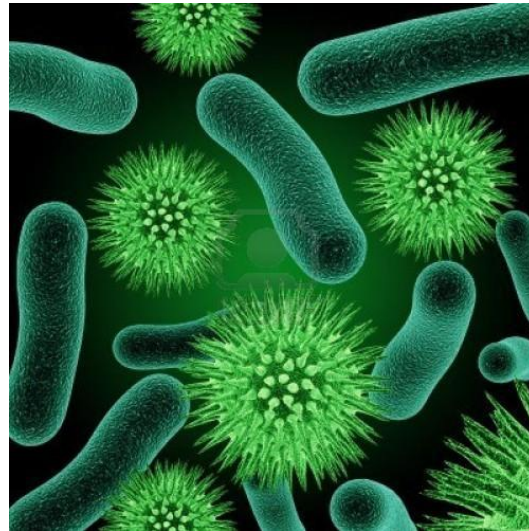
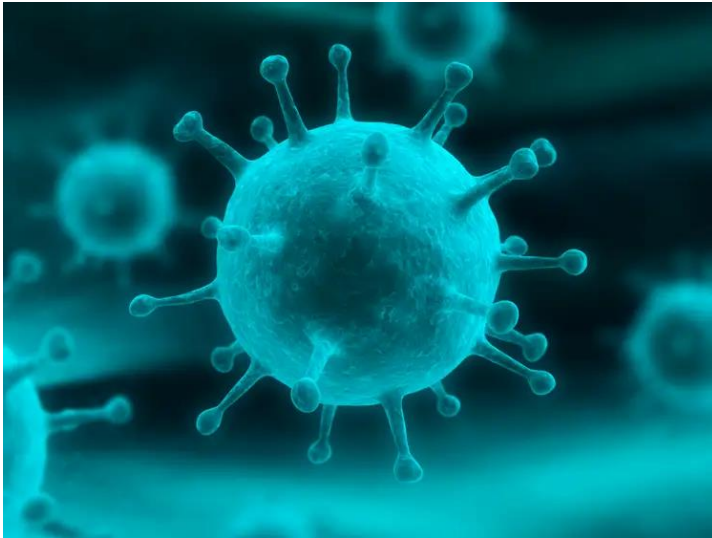

ალკალოიდები
დარიშხანი
კალციუმის ციანიდი
ნიკოტინი და სხვ.

კლასი 6.2 - ინფექციური ნივთიერებები

კლასი 6.2 - ინფექციური ნივთიერებები

ადამიანებისთვის და ცხოველებისთვის საშიში ინფექციური ნივთიერებები

კლასი 7 - რადიოაქტიური მასალები

კლასი 7 - რადიოაქტიური მასალები

სხვადასხვა ტიპის რადიოაქტიური მასალა

კლასი 8 - კოროზიული ნივთიერებები

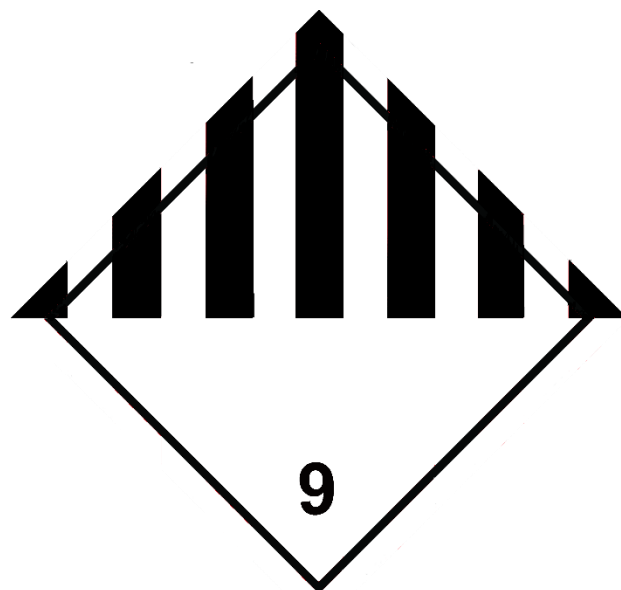

კლასი 8 - კოროზიული ნივთიერებები

აზოტმჟავა
აკრილის მჟავა
ზეთოვანი ანჰიდრიდი
ამიაკის ხსნარი და სხვ.

კლასი 9 - სხვადასხვა სახიფათო ნივთიერებები და ნაკეთობები

კლასი 9 - სხვადასხვა სახიფათო ნივთიერებები და ნაკეთობები

გარემოსთვის სახიფათო ნივთიერებები
ლითიუმის ლითონის ბატარეები
ქიმიური ნივთიერებების კომპლექტი
კონდენსატორები და სხვ.

ცხრილი A: სახიფათო ტვირთების ჩამონათვალი

ცხრილის პირველი ნახევარი

გაეროს №	დასახელება და აღწერილობა	კლასი	კლასი ფიკაციის კოდი	შეფუთვის ჯგუფი	საშიშროების ნიშნები	სპეციალური დებულებები	შეზღუდული და გამოთავისუფლებული ოდენობები		ტარა			გადამზიდი ცისტერნები და მასიური ტვირთის კონტეინერები	
									შეფუთვის ინსტრუქცია	სპეციალური დებულებები შეფუთვის შესახებ	დებულებები შერეული შეფუთვის შესახებ	ინსტრუქციები	სპეციალური დებულებები
	3.1.2	2.2	2.2	2.1.1.3	5.2.2	3.3	3.4.6	3.5.1.2	4.1.4	4.1.4	4.1.10	4.2.5.2. 7.3.2	4.2.5.3
(1)	(2)	(3ა)	(3ბ)	(4)	(5)	(6)	(7ა)	(7ბ)	(8)	(9ა)	(9ბ)	(10)	(11)
0004	ამონიუმის პიკრატი, მშრალი ან დასველებული, წყლის 10%-ზე ნაკლები მასური წილით	1	1.1D		1		0	EO	P112(ა) P112(ბ) P112(გ)	PP26	MP20		
0005	ვაზნები იარაღისთვის, ფეთქებად მუხტთან ერთად	1	1.1F		1		0	EO	P130		MP23		
0006	ვაზნები იარაღისთვის, ფეთქებად მუხტთან ერთად	1	1.1E		1		0	EO	P130 LP101	PP67 L1	MP21		

ცხრილი A: სახიფათო ტვირთების ჩამონათვალი

ცხრილის მეორე ნახევარი

ADR ცისტერნა		ავტოსატრანსპორტო საშუალება	სატრანსპორტო კატეგორია (გვირაბში გავლის შეზღუდვის კოდი)	სპეციალური დებულებები გადაზიდვასთან დაკავშირებით				სამიშროების საიდენტიფიკაციო №	გაეროს №	დასახელებები და აღწერილობა
ცისტერნის კოდი	სპეციალური დებულებები			შეფუთვები	საყარი ტვირთის გადაზიდვა	დატვირთვა, გადმოტვირთვა და დამუშავება	ოპერაცია			
4.3	4.3.5, 6.8.4	9.1.1.2	1.1.3.6 (8.6)	7.2.4	7.3.3	7.5.11	8.5	5.3.2.3		3.1.2
(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(1)	(2)
			1 (B1000C)	V2 V3		CV1 CV2 CV3	S1		0004	ამონიუმის პიკრატი, მშრალი ან დასველებული, წყლის 10%-ზე ნაკლები მასური წილით
			1 (B1000C)	V2		CV1 CV2 CV3	S1		0005	ვაზნები იარაღისთვის, ფეთქებად მუხტთან ერთად
			1 (B1000C)	V2		CV1 CV2 CV3	S1		0006	ვაზნები იარაღისთვის, ფეთქებად მუხტთან ერთად

ცხრილი A: სახიფათო ტვირთების ჩამონათვალი

ცხრილს გააჩნია 20 სვეტი. სვეტებში მითითებულია:

- (12) - ცისტერნის კოდები ADR-ის შესაბამისად
- (13) - ცისტერნებთან დაკავშირებული სპეციალური დებულებები
- (14) - ავტოსატრანსპორტო საშუალებები ცისტერნების გადასაზიდად
- (15) - სატრანსპორტო კატეგორია / (გვირაბში გავლის შეზღუდვის კოდი)
- (16) - სპეციალური დებულებები გადაზიდვასთან დაკავშირებით - შეფუთვები
- (17) - სპეციალური დებულებები გადაზიდვასთან დაკავშირებით - საყარი ტვირთის გადაზიდვა
- (18) - სპეციალური პირობები გადაზიდვასთან დაკავშირებით - დატვირთვა და გადმოტვირთვა
- (19) - გადაზიდვასთან დაკავშირებული სპეციალური დებულებები - ექსპლუატაცია
- (20) - საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომერი

გადაზიდვები

- გამონაკლისები გადაზიდვების შესახებ
- ADR წესების დაცვის გარეშე გადაზიდვების განხორციელების მეთოდები (შეზღუდული და გამოთავისუფლებული ოდენობებით გადაზიდვა)

გამონაკლისები გადაზიდვების შესახებ

- სატრანსპორტო ოპერაციის მახასიათებლებიდან გამომდინარე გამონაკლისები
- აირების გადაზიდვასთან დაკავშირებული გამონაკლისები
- თხევადი საწვავის გადაზიდვასთან დაკავშირებული გამონაკლისები
- სპეციალურ დებულებებთან ან შეზღუდულ ან გამოთავისუფლებულ ოდენობებად შეფუთულ სახიფათო ტვირთებთან დაკავშირებული გამონაკლისები
- ცარიელ, გაუსუფთავებელ ტარასთან დაკავშირებული გამონაკლისები
- ერთი სატრანსპორტო ერთეულით გადატანილ ოდენობებთან დაკავშირებული გამონაკლისები
- ელექტროენერგიის აკუმულირებისა და წარმოების სისტემების გადაზიდვასთან დაკავშირებული გამონაკლისები
- გადაზიდვების დროს მაცივებელი ან კონდიციონერების საშუალების სახით გამოყენებულ სახიფათო ტვირთთან დაკავშირებული გამონაკლისები
- სახიფათო ტვირთის შემცველი ნატურების გადაზიდვასთან დაკავშირებული გამონაკლისები

სატრანსპორტო ოპერაციის მახასიათებლებიდან გამომდინარე გამონაკლისები

ADR-ში გათვალისწინებული დებულებები არ გამოიყენება შემდეგთან დაკავშირებით:

- სახიფათო ტვირთების გადაზიდვა კერძო პირების მიერ, როდესაც აღნიშნული ტვირთი შეფუთულია საცალო რეალიზაციის მიზნით და გათვალისწინებულია პირადი თუ საყოფაცხოვრებო მოხმარებისთვის, დასასვენებელი ან სპორტული ღონისძიებებისთვის იმ პირობით, რომ მოხდება შესაბამისი ზომების მიღება გადაზიდვის ნორმალურ პირობებში ტვირთის შიგთავსის გაჟონვის პრევენციის მიზნით.

იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული ტვირთი წარმოდგენილია ადვილალეხადი სითხეების სახით, რომლის გადაზიდვაც ხორციელდება კერძო პირების მიერ ან მათთვის შევსებული მრავალჯერადი გამოყენების ჭურჭლით, აღნიშნული სითხის საერთო რაოდენობამ არ უნდა გადააჭარბოს 60 ლიტრს ყოველ ჭურჭელზე და 240 ლიტრს - ყოველ სატრანსპორტო ერთეულზე.

მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერებში, მსხვილგაბარიტიან ტარასა თუ ცისტერნებში მოთავსებული სახიფათო ტვირთი არ ჩაითვლება შეფუთულად საცალო გაყიდვების მიზნით

- საწარმოების მიერ განხორციელებული გადაზიდვები მათ ძირითად საქმიანობაზე დამატების სახით, როგორცაა, მაგალითად, ტვირთების მიწოდება სამშენებლო ან საინჟინრო-ტექნიკურ ობიექტებზე ან მათი დაბრუნება აღნიშნული ობიექტებიდან, ან აზომვით, სარემონტო და ტექნიკურ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებულ სამუშაოებთან მიმართებაში, არაუმეტეს 450 ლიტრის რაოდენობით ცალკეულ ტარაზე და ერთ სატრანსპორტო ერთეულზე მაქსიმალური ოდენობის ფარგლებში. გადაზიდვის ნორმალურ პირობებში ტვირთის შიგთავსის გაჟონვის პრევენციის მიზნით უნდა განხორციელდეს შესაბამისი ზომები.

აღნიშნული გამონაკლისები არ გამოიყენება მე-7 კლასის შემთხვევაში. ასევე ზემოაღნიშნული გამონაკლისი არ ეხება იმ გადაზიდვებს, რომლებიც სრულდება ამ საწარმოების მიერ საკუთარი მიწოდების ან გარე თუ შიდა განაწილების მიზნით

სატრანსპორტო ოპერაციის მახასიათებლებიდან გამომდინარე გამონაკლისები

ADR-ში გათვალისწინებული დებულებები არ გამოიყენება შემდეგთან დაკავშირებით:

- კომპეტენტური ორგანოების მიერ განხორციელებული გადაზიდვები ავარიული სამუშაოების ჩასატარებლად ან მათი ზედამხედველობის მიზნით, რამდენადაც აღნიშნული გადაზიდვები აუცილებელია ავარიული სამუშაოების განსახორციელებლად, განსაკუთრებით შემდეგი გზით განხორციელებული გადაზიდვების შემთხვევაში:
 - (ა) ტექნიკური დახმარების ავტოსატრანსპორტო საშუალებები, რომლებიც გამოიყენება ავტოსაგზაო შემთხვევაში მოყოლილი, გაუმართავი და სახიფათო ტვირთების შემცველი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გადასაზიდად
 - (ბ) უბედურ ან ავტოსაგზაო შემთხვევაში მოყოლილი სახიფათო ტვირთის ლოკალიზებისა და აღდგენის და მათი უახლოეს სათანადო, უსაფრთხო ადგილზე გადატანის მიზნით
- ადამიანების გადასარჩენად და გარემოს დასაცავად გათვალისწინებული ავარიული გადაზიდვები იმ პირობით, რომ მოხდება ყოველგვარი აუცილებელი ზომის მიღება აღნიშნული გადაზიდვების სრული უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით

სატრანსპორტო ოპერაციის მახასიათებლებიდან გამომდინარე გამონაკლისები

ADR-ში გათვალისწინებული დებულებები არ გამოიყენება შემდეგთან დაკავშირებით:

- გაუსუფთავებელი, ცარიელი, სტაციონარული, შესანახი რეზერვუარების გადაზიდვა, რომელიც შეიცავდა მე-2 კლასის ა, პ ან ვ ჯგუფის აირებს, მე-3 ან მე-9 კლასის ნივთიერებებს, რომლებიც განეკუთვნება II ან III შეფუთვის ჯგუფებს ან II ან III ჯგუფში შემავალი 6.1 კლასის პესტიციდებს, შემდეგი პირობების დაცვით:

- (ა) ყველა ნახვრეტი, წნევის შემზღუდველი მოწყობილობის გარდა (მისი დამაგრების შემთხვევაში), პერმეტულად არის დახურული
- (ბ) მიღებულ იქნა შესაბამისი ზომები გადაზიდვის ნორმალურ პირობებში ტვირთის შიგთავსის გაჟონვის პრევენციის მიზნით
- (გ) ტვირთი დამაგრებულია ჩარჩოებზე, გისოსსა თუ სხვა სატრანსპორტო-სატვირთო მოწყობილობაზე ან ავტოსატრანსპორტო საშუალებებსა თუ კონტეინერებზე ისე, რომ შეუძლებელი იყოს მისი მოშვება ან გადაადგილება გადაზიდვის ნორმალურ პირობებში.

ზემოაღნიშნული გამონაკლისი არ მოქმედებს იმ სტაციონარულ, შესანახ რეზერვუარებთან დაკავშირებით, რომელიც შეიცავს დესენსიბილიზებულ ფეთქებად ნივთიერებებს ან ისეთ ნივთიერებებს, რომელთა გადაზიდვაც იკრძალება ADR-ის მიერ.

აირების გადაზიდვასთან დაკავშირებული გამონაკლისები

ADR-ში გათვალისწინებული დებულებები არ გამოიყენება შემდეგთან დაკავშირებით:

- იმ ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საწვავის ცისტერნებში ან ბალონებში შემავალი აირები, რომლებიც ასრულებს სატრანსპორტო ოპერაციას და გათვალისწინებულია მისი წვეისთვის, მისი ნებისმიერი მოწყობილობის ექსპლუატაციისთვის ან გადაზიდვების განმავლობაში გამოყენებისთვის (მაგ., მაცივებელი აღჭურვილობა).

აირების გადაზიდვა შესაძლებელია დამონტაჟებულ საწვავის ცისტერნებში ან ბალონებში, რომლებიც პირდაპირ არის მიერთებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების ძრავთან და/ან დამხმარე მოწყობილობასთან, ან გადამზიდ წნევის ჭურჭელთან, რომლებიც აკმაყოფილებს შესაბამის ნორმატიულ-სამართლებრივ დებულებებს.

სატრანსპორტო ერთეულებისთვის, მათ შორის 1.1.3.3 (ა) ქვეპუნქტით დაშვებული სატრანსპორტო ერთეულებისთვის განკუთვნილი საწვავის ცისტერნების ან ბალონების საერთო მოცულობა არ უნდა აღემატებოდეს ენერგიის (მჯ) ან მასის (კგ) იმ მოცულობას, რომელიც შეესაბამება 54 000 მჯ ენერგეტიკულ ეკვივალენტს.

აირების გადაზიდვასთან დაკავშირებული გამონაკლისები

შენიშვნა 1:54 000 მჯ ენერგეტიკული ეკვივალენტის მნიშვნელობა შეესაბამება 1.1.3.3(ა) ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ საწვავის ლიმიტს (1500 ლიტრს). საწვავის ენერგოტევადობასთან დაკავშირებით იხილეთ შემდეგი ცხრილი:

საწვავი	ენერგოტევადობა
დიზელი	36 მჯ/ლიტრი
ბენზინი	32 მჯ/ლიტრი
ბუნებრივი აირი / ბიოგაზი	35 მჯ/ნმ ³ ^ა
გათხევადებული საწვავი აირი (LPG)	24 მჯ/ლიტრი
ეთანოლი	21 მჯ/ლიტრი
ბიოდიზელი	33 მჯ/ლიტრი
ემულსირებული საწვავი	32 მჯ/ლიტრი
წყალბადი	11 მჯ/ნმ ³ ^ა

1 ნმ³ აღნიშნავს ჩვეულებრივ კუბურ მეტრს: აირის მოცულობას, რომელიც იკავებს 1 მ³-ს 0°C ტემპერატურის და 1.01325 ბარის (0.101325 მპა) წნევის პირობებში.

საერთო მოცულობამ არ უნდა გადააჭარბოს:

- 1 080 კგ-ს LNG-ს და CNG-ს შემთხვევაში
- 2 250 ლიტრს LPG-ს შემთხვევაში

აირების გადაზიდვასთან დაკავშირებული გამონაკლისები

ADR-ში გათვალისწინებული დებულებები არ გამოიყენება შემდეგთან დაკავშირებით:

- A და O ჯგუფის აირები (2.2.2.1 ქვეპუნქტის თანახმად) იმ შემთხვევაში, თუ აირის წნევა რეზერვუარსა თუ ცისტერნაში 200°C ტემპერატურაზე არ აღემატება 200 კპა-ს (2 ბარს) და თუ აირი არ წარმოადგენს გათხევადებულ ან გაცივებულ, გათხევადებულ აირს. აქ იგულისხმება ნებისმიერი სახის რეზერვუარი ან ცისტერნა, მაგალითად, ისინიც, რომლებიც წარმოადგენს მანქანებისა და აპარატურის ნაწილებს
- ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ექსპლუატაციისთვის გამოყენებულ მოწყობილობაში შემავალი აირები (მაგალითად, ცეცხლმაქრები), სათადარიგო ნაწილების (მაგალითად, გაბერილი პნევმატური საბურავების) ჩათვლით; ზემოაღნიშნული გამონაკლისი ასევე გამოიყენება ტვირთების სახით გადატანილი გაბერილი პნევმატური საბურავების შემთხვევაშიც
- ავტოსატრანსპორტო საშუალებების სპეციალურ მოწყობილობაში შემავალი აირები, რომლებიც აუცილებელია აღნიშნული სპეციალური მოწყობილობის ექსპლუატაციისთვის გადაზიდვების დროს (მაგალითად, მაცივებელი სისტემები, თევზების მოსათავსებელი რეზერვუარები, რადიატორები და ა.შ.), ასევე სათადარიგო სათავსები აღნიშნული მოწყობილობებისთვის ან გაუსუფთავებელი, ცარიელი, შემცვლელი სათავსები, რომელთა გადაზიდვაც ხდება იგივე სატრანსპორტო ერთეულში
- პროდუქტებში შემავალი აირები (გარდა UN1950-სა), გაზირებული სასმელების ჩათვლით
- სპორტული მოხმარების ბურთებში შემავალი აირები

თხევადი საწვავის გადაზიდვასთან დაკავშირებული გამოწვევები

ADR-ში გათვალისწინებული დებულებები არ გამოიყენება შემდეგთან დაკავშირებით:

იმ სატრანსპორტო საშუალებების ცისტერნებში შემავალი საწვავი, რომლებიც ასრულებს სატრანსპორტო ოპერაციას და განკუთვნილია მისი წვევის უზრუნველსაყოფად ან მისი იმ ნებისმიერი მოწყობილობის ექსპლუატაციისთვის, რომლებიც გამოიყენება ან გათვალისწინებულია გადაზიდვების დროს გამოყენებისთვის.

საწვავის გადაზიდვა შესაძლებელია დამონტაჟებულ საწვავის ცისტერნებში, რომლებიც უშუალოდ არის დაკავშირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების ძრავსა და/ან დამხმარე მოწყობილობებთან და აკმაყოფილებს შესაბამისი ნორმატიულ-სამართლებრივი აქტების მოთხოვნებს, ან შესაძლებელია მათი გადაზიდვა გადამზიდი საწვავის კონტეინერებით (მაგალითად, კანისტრებით). **დამონტაჟებული ცისტერნების სრულმა მოცულობამ არ უნდა გადააჭარბოს 1500 ლიტრს ყოველ სატრანსპორტო ერთეულზე, ხოლო მისაბმელზე დამონტაჟებული ცისტერნის მოცულობამ არ უნდა გადააჭარბოს 500 ლიტრს. საწვავის გადამზიდ კონტეინერებში შესაძლებელია მაქსიმუმ 60 ლიტრის გადაზიდვა ყოველ სატრანსპორტო ერთეულზე.**

აღნიშნული შეზღუდვები არ მოქმედებს გადაუდებელი დახმარების სამსახურებში გამოყენებულ ავტოსატრანსპორტო საშუალებებთან დაკავშირებით

ელექტროენერგიის აკუმულირებისა და წარმოების სისტემების გადაზიდვასთან დაკავშირებული გამოწვევები

ADR-ში გათვალისწინებული დებულებები არ გამოიყენება ელექტროენერგიის აკუმულირებისა და წარმოების სისტემების გადაზიდვასთან დაკავშირებით (მაგალითად, ლითიუმის ბატარეები, ელექტრო კონდენსატორები, ასიმეტრიული კონდენსატორები, ლითონის ჰიდრიდის შესანახი სისტემები და საწვავი ელემენტები):

- რომლებიც დამონტაჟებულია ავტოსატრანსპორტო საშუალებაში, ასრულებს სატრანსპორტო ოპერაციებს და გათვალისწინებულია მისი წევისა თუ მისი ნებისმიერი მოწყობილობის ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად
- რომლებიც წარმოდგენილია აღნიშნული მოწყობილობის ფუნქციონირების უზრუნველყოფის მოწყობილობაში და გამოიყენება ან გათვალისწინებულია გამოსაყენებლად გადაზიდვების დროს (მაგალითად, ლეპტოპი), გარდა ისეთი მოწყობილობებისა, როგორიცაა მონაცემთა ჩაწერისა და გამოტანის მოწყობილობები და ტვირთის მეთვალყურეობის მექანიზმები, რომლებიც დამაგრებულია ან განთავსებულია შეფუთვებში, სატრანსპორტო პაკეტებში, კონტეინერებსა თუ სატვირთო განყოფილებებში და რომლებზეც ვრცელდება მხოლოდ 5.5.4 პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნები.

გადაზიდვების დროს მაცივებელი ან კონდიციონერების საშუალების სახით გამოყენებულ სახიფათო ტვირთთან დაკავშირებული გამოწვევები

სატრანსპორტო საშუალებებში ან კონტეინერებში გაცივების ან კონდიციონერების მიზნით გამოყენებისას, სახიფათო ტვირთი, რომელსაც გააჩნია მხოლოდ მზუთავი თვისებები (მათ შორის ტვირთი, რომელიც ახდენს განზავებას ან ცვლის ჩვეულებრივ ატმოსფეროში შემავალ ჟანგბადს), ექვემდებარება მხოლოდ 5.5.3 პუნქტის მოქმედებას.

სპეციალურ დებულებებთან, ან შეზღუდულ, ან გამოთავისუფლებულ ოდენობებზე შეფუთულ სახიფათო ტვირთებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

- 3.3 თავის ზოგიერთი სპეციალური დებულება ნაწილობრივ ან სრულად ათავისუფლებს კონკრეტული სახიფათო ტვირთების გადაზიდვას ADR-ის მოთხოვნებისგან. აღნიშნული გამონაკლისი მოქმედებს იმ შემთხვევაში, თუ 3.2 თავის A ცხრილის (6) სვეტში, შესაბამისი სახიფათო ტვირთების გრაფაში გათვალისწინებულია სპეციალური დებულება
- ზოგიერთი სახიფათო ტვირთი შესაძლებელია დაექვემდებაროს გამონაკლისს იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება 3.4 თავში გათვალისწინებული მოთხოვნები

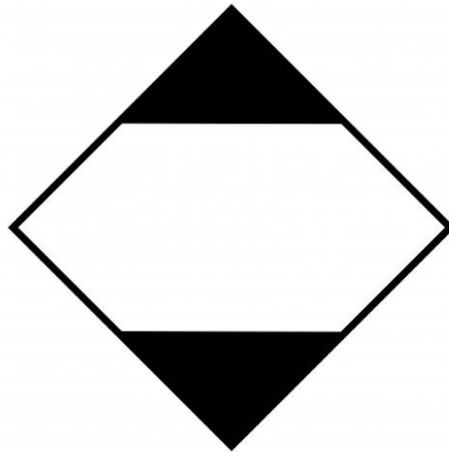
(შეზღუდული ოდენობით შეფუთული სახიფათო ტვირთები)

- ზოგიერთი სახიფათო ტვირთი შესაძლებელია დაექვემდებაროს გამონაკლისს იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილდება 3.5 თავში გათვალისწინებული პირობები

(გამოთავისუფლებული ოდენობებით შეფუთული სახიფათო ტვირთები)

შეზღუდულ ოდენობებად შეფუთულ სახიფათო ტვირთებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

ნივთიერებების შეზღუდული ოდენობის შემცველი შეფუთვების მარკირება

აღნიშნული ნიშანი უნდა იყოს თვალსაჩინო, კარგად წაკითხვადი და უნდა შეეძლოს გარემოს კლიმატური პირობებისთვის გაძლევა, მისი ეფექტურობის არსებითად დაქვეითების გარეშე.

შეზღუდულ ოდენობებად შეფუთულ სახიფათო ტვირთებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

შიდა ტარასა თუ ნაკეთობასთან დაკავშირებით მოქმედი რაოდენობრივი შეზღუდვა მითითებულია ყოველ ნივთიერებასთან დაკავშირებით 3.2 თავის A ცხრილის (7ა) სვეტში. გარდა ამისა, აღნიშნულ ცხრილში მითითებულია რაოდენობა „0“ ყოველ პოზიციასთან დაკავშირებით, რომელიც არ არის დაშვებული გადაზიდვებზე.

შეზღუდული ოდენობებით შეფუთული სახიფათო ტვირთები ექვემდებარება ADR-ის მხოლოდ შემდეგ დებულებებს:

- 1-ლი ნაწილის მოთხოვნები (მოქმედების არეალი და გამოყენებადობა, განმარტებები და საზომი ერთეულები, სახიფათო ტვირთების გადაზიდვაში მონაწილე პირების მომზადება, გადაზიდვების მონაწილეების ვალდებულებები უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით, შემოწმებები და სხვა დამხმარე ღონისძიებები, რომლებიც უზრუნველყოფს უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობას, შუზღუდვები გვირაბებთან დაკავშირებით)
- მე-2 ნაწილის მოთხოვნები (ნივთიერებების კლასიფიკაცია)
- მე-3 ნაწილის მოთხოვნები (კონკრეტულ ნაკეთობებსა თუ ნივთიერებებთან დაკავშირებული სპეციალური დებულებები)
- მე-4 ნაწილის მოთხოვნები (ტარის გამოყენება)
- მე-5 ნაწილის მოთხოვნები (დოკუმენტაცია და ზოგადი დებულებები)
- მე-6 ნაწილის მოთხოვნები (ტარის დამზადებასა და გამოცდასთან დაკავშირებული მოთხოვნები)
- მე-7 ნაწილის მოთხოვნები (შეფუთვებით გადაზიდვასთან დაკავშირებული დებულებები, ზოგადი დებულებები, დატვირთვისთან, გადმოტვირთვისა და ტვირთის დამუშავებასთან დაკავშირებული დებულებები)
- მე-8 ნაწილის მოთხოვნები (ავტოსაგზაო გვირაბში სახიფათო ტვირთების გადამზიდი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გასვლის შეზღუდვა)

შეზღუდულ ოდენობებად შეფუთულ სახიფათო ტვირთებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

- გადაზიდვების დაწყებამდე, შეზღუდული ოდენობებით შეფუთული სახიფათო ტვირთების გამგზავნებმა უნდა შეატყობინონ გადამზიდველს წერილობითი ფორმით გასაგზავნი ტვირთის საერთო წონის შესახებ.
- 12 ტონაზე მეტი მაქსიმალური მასის მქონე სატრანსპორტო ერთეულები, რომლებიც უზრუნველყოფენ შეზღუდული ოდენობებით შეფუთული სახიფათო ტვირთების შეფუთვების გადაზიდვას, უნდა აღინიშნონ შეზღუდული ოდენობის შემცველი შეფუთვების შესაბამისი მარკირების ნიშნით წინა და უკანა მხარეს. იმ შემთხვევაში, თუ სატრანსპორტო საშუალება შეიცავს სხვა სახიფათო ტვირთს, რომელთან დაკავშირებითაც მოთხოვნილია ნარინჯისფერი ტაბლოს მითითება, სატრანსპორტო საშუალებაზე შესაძლებელია განთავსდეს მხოლოდ ნარინჯისფერი ტაბლო ან როგორც ნარინჯისფერი ტაბლო, ასევე შეზღუდული ოდენობის შემცველი შეფუთვების შესაბამისი მარკირება.
- შეზღუდული ოდენობებით სახიფათო ტვირთების შეფუთვების გადამზიდი კონტეინერები, რომლებიც მოთავსებულია 12 ტონაზე მეტი მაქსიმალური მასის მქონე სატრანსპორტო ერთეულებზე, უნდა აღინიშნონ შეზღუდული ოდენობის შემცველი შეფუთვების შესაბამისი მარკირების ნიშნით, ოთხივე მხარეს. იმ შემთხვევაში, თუ კონტეინერში წარმოდგენილი იქნება სხვა სახიფათო ტვირთები, რომლებთან დაკავშირებითაც მოითხოვება საინფორმაციო ტაბლოების განთავსება, სატრანსპორტო საშუალებაზე შესაძლებელია განთავსდეს მხოლოდ საინფორმაციო ტაბლოები ან როგორც საინფორმაციო ტაბლოები, ასევე შეზღუდული ოდენობის შემცველი შეფუთვების შესაბამისი მარკირება.

არ არის აუცილებელი, რომ გადამზიდი სატრანსპორტო ერთეულები იყოს აღნიშნული იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც კონტეინერებზე მითითებული ნიშნები არ ჩანს აღნიშნული გადამზიდი სატრანსპორტო ერთეულის გარე მხრიდან. ამ უკანასკნელ შემთხვევაში, ნიშნების მითითება ხდება სატრანსპორტო ერთეულის წინა და უკანა მხარეს.

- შეზღუდული ოდენობის შემცველი შეფუთვების შესაბამისი მარკირების ნიშნები შესაძლებელია არ იქნას მითითებული იმ შემთხვევაში, თუ შეზღუდული ოდენობებით შეფუთული გადასაზიდი სახიფათო ტვირთების შემცველი შეფუთვების საერთო მასა არ აღემატება 8 ტონას ყოველ სატრანსპორტო ერთეულზე.

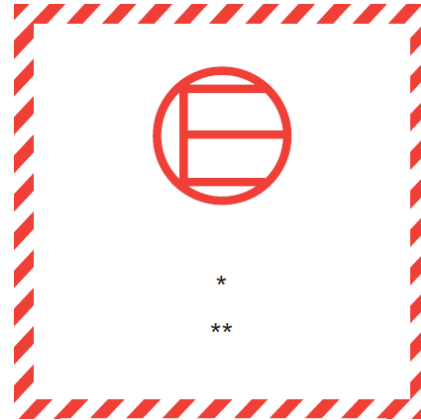

შეზღუდულ ოდენობებად შეფუთულ სახიფათო ტვირთებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

გამოთავისუფლებულ ოდენობებად შეფუთულ სახიფათო ტვირთებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

გამოთავისუფლებული ოდენობების აღმნიშვნელი ნიშანი

* 3.2 თავის A ცხრილის (5) სვეტში მითითებული პირველი ან ერთადერთი ნიშნის ნომერი მითითებული უნდა იყოს ამ ადგილზე

** აქ წარმოდგენილი უნდა იყოს ტვირთგამგზავნისა თუ ტვირთმიმღების დასახელება იმ შემთხვევაში, თუ მოცემული არ არის შეფუთვაზე ნებისმიერ სხვა ადგილზე

გამოთავისუფლებულ ოდენობებად შეფუთულ სახიფათო ტვირთებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

სახიფათო ტვირთები, რომელთა გადაზიდვაც შესაძლებელია გამოთავისუფლებული ოდენობებით, წარმოდგენილია 3.2 თავის A ცხრილის (7ბ) სვეტში ასოებით და ციფრებით მოცემული კოდების ჩამონათვალის სახით:

კოდი	მაქსიმალური სუფთა რაოდენობა ყოველ შიდა ტარაზე (გრამებში მყარი ნივთიერებების შემთხვევაში და მილილიტრებში თხევადი ნივთიერებებისა და აირების შემთხვევაში)	მაქსიმალური სუფთა რაოდენობა ყოველ გარე ტარაზე (გრამებში მყარი ნივთიერებების შემთხვევაში და მილილიტრებში თხევადი ნივთიერებებისა და აირების შემთხვევაში, ან გრამებისა და მილილიტრების ჯამში შერეული შეფუთვის შემთხვევაში)
E0	არ დაიშვება გამოთავისუფლებული რაოდენობის სახით	
E1	30	1000
E2	30	500
E3	30	300
E4	1	500
E5	1	300

იმ შემთხვევაში, თუ გამოთავისუფლებული ოდენობებით წარმოდგენილი სახიფათო ტვირთები, რომელთაც მინიჭებული აქვთ სხვადასხვა კოდები, შეფუთულია ერთად, ყოველ გარე ტარაზე საერთო რაოდენობამ არ უნდა გადააჭარბოს ყველაზე შემზღუდავი კოდით გათვალისწინებულ რაოდენობას.

გამოთავისუფლებულ ოდენობებად შეფუთულ სახიფათო ტვირთებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

- შეფუთვების რაოდენობა ნებისმიერ ავტოსატრანსპორტო საშუალებასა თუ კონტეინერში არ უნდა აღემატებოდეს 1000 ცალს
- იმ შემთხვევაში, თუ გამოთავისუფლებული ოდენობებით წარმოდგენილ სახიფათო ტვირთებს თან ახლავს დოკუმენტი ან დოკუმენტები (მაგალითად, სატრანსპორტო ზედდებული, საჰაერო ზედდებული ან სარკინიგზო/საგზაო ზედდებული), აღნიშნულ დოკუმენტთაგან მინიმუმ ერთი უნდა ითვალისწინებდეს ჩანაწერს: „სახიფათო ტვირთები გამოთავისუფლებულ ოდენობებში“ და მათზე მითითებული უნდა იყოს შეფუთვების რაოდენობა

გამოთავისუფლებულ ოდენობებად შეფუთულ სახიფათო ტვირთებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

გარკვეული კლასების სახიფათო ტვირთების გამოთავისუფლებული ოდენობები ექვემდებარება ADR-ის მხოლოდ შემდეგ დებულებებს:

- მომსახურე პერსონალის მომზადებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები
- კლასიფიკაციის პროცედურები და შეფუთვის ჯგუფის კრიტერიუმები
- შეფუთვისასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (საიმედოდ იზოლირება, ტარის მასალის მედეგობა სახიფათო ტვირთებთან კონტაქტისას, გაჟონვის პრევენცია, სხვადასხვა სახიფათო ტვირთების არამძაფრი რეაქცია, სითხეების შემთხვევაში მოცულობის გაფართოების შესაძლებლობა და სხვ.)

ცარიელ, გაუსუფთავებელ ტარასთან დაკავშირებული გამოწვევები

ADR-ის მოთხოვნები არ ვრცელდება ცარიელ, გაუსუფთავებელ ტარაზე (მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერებისა და მსხვილგაბარიტიანი ტარის ჩათვლით), რომელიც შეიცავს 2, 3, 4.1, 5.1, 6.1, 8 და 9 კლასებით გათვალისწინებულ ნივთიერებებს იმ შემთხვევაში, თუ განხორციელდება შესაბამისი ზომები ნებისმიერი საშიშროების აღმოსაფხვრელად. საშიშროება ჩაითვლება აღმოფხვრილად, თუ ადგილი ექნება შესაბამისი ზომების განხორციელებას 1-დან 9 კლასებით გათვალისწინებული საშიშროებების განეიტრალების მიზნით.

ერთი სატრანსპორტო ერთეულით გადატანილ ოდენობებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

სახიფათო ტვირთები განეკუთვნება 0, 1, 2, 3 ან 4 სატრანსპორტო კატეგორიებს, როგორც ეს მითითებულია 3.2 თავის A ცხრილის (15) სვეტში. ცარიელი, გაუსუფთავებელი ტარა, რომელიც შეიცავს „0“ სატრანსპორტო კატეგორიისათვის მიკუთვნებულ ნივთიერებებს, ასევე განეკუთვნება სატრანსპორტო კატეგორიას „0“. ცარიელი, გაუსუფთავებელი ტარა, რომელიც შეიცავს იმ ნივთიერებებს, რომლებიც არ მიეკუთვნება „0“ სატრანსპორტო კატეგორიას, წარმოდგენილია სატრანსპორტო კატეგორიაში „4“.

Transport Category	Max Total Quantity per TU
0	0
1	20
2	333
3	1000
4	unlimited

ერთი სატრანსპორტო ერთეულით გადატანილ ოდენობებთან დაკავშირებული გამონაკლისები

იმ შემთხვევაში, თუ სხვადასხვა სატრანსპორტო კატეგორიებში შემავალი სახიფათო ტვირთების გადაზიდვა ხორციელდება ერთი და იმავე სატრანსპორტო ერთეულით, შემდეგი მნიშვნელობების ჯამმა:

- პირველ სატრანსპორტო კატეგორიაში შემავალი ნივთიერებებისა და ნაკეთობების რაოდენობა გამრავლებული „50“-ზე;
- 1.1.3.6.3 ქვეპუნქტში მითითებული ცხრილის შენიშვნაში გათვალისწინებული პირველ სატრანსპორტო კატეგორიაში შემავალი ნივთიერებებისა და ნაკეთობების რაოდენობა გამრავლებული „20“-ზე;
- მე-2 სატრანსპორტო კატეგორიაში შემავალი ნივთიერებებისა და ნაკეთობების რაოდენობა გამრავლებული „3“-ზე;
- მე-3 სატრანსპორტო კატეგორიაში შემავალი ნივთიერებებისა და ნაკეთობების რაოდენობა;

არ უნდა გადააჭარბოს „1 000“ გამოთვლილ მნიშვნელობას!

სახიფათო ტვირთის შემცველი ნატურების გადაზიდვასთან დაკავშირებული გამოწვევები

ADR-ში გათვალისწინებული დებულებები არ გამოიყენება შემდეგი ნატურების მიმართ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ისინი არ შეიცავს რადიოაქტიურ ნივთიერებებს და ვერცხლისწყალს 3.3 თავის 366-ე სპეციალური დებულებით გათვალისწინებულ ოდენობაზე მეტი რაოდენობით:

- ნატურები, რომელთა შეგროვებაც ხდება უშუალოდ კერძო პირებისგან თუ საყოფაცხოვრებო მეურნეობიდან, მათი შეგროვების ან უტილიზაციის პუნქტში გადაზიდვისას (შენიშვნა: აღნიშნული ასევე მოქმედებს იმ ნატურებთან დაკავშირებით, რომელთა მოწოდებასაც უზრუნველყოფენ კერძო პირები შეგროვების პირველად პუნქტში, და შემდგომ ამისა, რომელთა გადაზიდვაც ხორციელდება სხვა შეგროვების, შუალედური დამუშავების ან უტილიზაციის პუნქტებში)
- ნატურები, რომლებიც შეიცავს 1 გრამზე მეტ სახიფათო ტვირთს და შეფუთულია იმ სახით, რომ ყოველ შეფუთვაში არ იყოს წარმოდგენილი 30 გრამზე მეტი სახიფათო ტვირთი იმ პირობით, თუ:
 - i. ნატურები დამზადებულია ხარისხის მართვის სერტიფიცირებული სისტემის შესაბამისად (შენიშვნა: აღნიშნული მიზნისთვის შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას სტანდარტი ISO 9001:2008)
 - ii. ყოველი ნატურა, იმის მიუხედავად იქნება თუ არა შეფუთული შიდა ტარაში, ერთმანეთისგან გამოყოფილი ტიხრებით, ან წარმოდგენილი სადებ მასალაში ნატურების დაცვის მიზნით და განთავსებული მყარ გარე ტარაში, რომელიც აკმაყოფილებს 4.1.1.1 პუნქტით გათვალისწინებულ ზოგად დებულებებს და ასევე შეუძლია გაიაროს 1.2 მეტრის სიმაღლიდან ჩამოვარდნის გამოცდა

სახიფათო ტვირთის შემცველი ნატურების გადაზიდვასთან დაკავშირებული გამონაკლისები

- გამოყენებული, დაზიანებული ან წუნდებული ნატურები, რომლებიც შეიცავს არაუმეტეს 1 გრამ სახიფათო ტვირთს, ყოველ შეფუთვაში არაუმეტეს 30 გრამ სახიფათო ტვირთის შემცველობასთან ერთად, როდესაც მათი გადაზიდვა ხდება შეგროვების ან უტილიზაციის პუნქტიდან. ნატურები უნდა შეიფუთოს საკმარისად გამძლე გარე ტარაში, რათა თავიდან იქნას აცილებული გადაზიდვის ნორმალურ პირობებში შიგთავსის გამოთავისუფლება, უნდა აკმაყოფილებდეს 4.1.1.1 პუნქტით გათვალისწინებულ ზოგად დებულებებს და გაიაროს არანაკლებ 1.2 მეტრის სიმაღლიდან ვარდნის გამოცდა
- ნატურები, რომლებიც შეიცავს მხოლოდ A და O ჯგუფის აირებს (2.2.2.1 პუნქტის თანახმად) იმ პირობით, თუ მათი შეფუთვა მოხდება ისე, რომ ნატურის წყვეტის შედეგად გამოწვეული ფეთქებადი ეფექტი შეკავებული იქნას შეფუთვის ფარგლებში.

შენიშვნა: რადიოაქტიური მასალის შემცველი ნატურები წარმოდგენილია 2.2.7.2.2.2 (ბ) ქვეპუნქტში

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

- გადაზიდვების შეფუთვა, შეფუთვის ჯგუფები, შეფუთვის მარკირება და კოდირება. საინფორმაციო ტაბლოები, სატრანსპორტო საშუალებების მარკირება, ნარინჯისფერი ტაბლოები
- ნარჩენების გადაზიდვები
- შერეული დატვირთვა და მისი თავსებადობის პირობები. მარკირება
- მულტიმოდალური გადაზიდვები და პირობები

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

შეფუთვის ჯგუფები

შეფუთვის მიზნებიდან გამომდინარე, ნივთიერებები, 1, 2, 5.2, 6.2 და 7 კლასებით გათვალისწინებული ნივთიერებებისა და 4.1 კლასით გათვალისწინებული თვითრეაქტიული ნივთიერებების გარდა, მიეკუთვნება შესაბამის შეფუთვის ჯგუფებს, მათ მიერ წარმოდგენილი საშიშროების ხარისხის მიხედვით:

- I შეფუთვის ჯგუფი: მაღალი ხარისხის საშიშროების მქონე ნივთიერებები
- II შეფუთვის ჯგუფი: საშუალო ხარისხის საშიშროების მქონე ნივთიერებები
- III შეფუთვის ჯგუფი: დაბალი ხარისხის საშიშროების მქონე ნივთიერებები

შეფუთვის ჯგუფ(ებ)ი, რომელსაც განეკუთვნება ესა თუ ის ნივთიერება, მითითებულია 3.2 თავის A ცხრილში

Class 3
TABLE 3.3.A
Packing Group Assignment (3.3.2.2)

Packing Group	Flash Point (closed-cup)	Initial Boiling Point
I	—	≤ 35°C
II	< 23°C	> 35°C
III	≥ 23°C ≤ 60°C	> 35°C

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ტარა

- ზომებისა და მოცულობის მიხედვით, ტარა შეიძლება იყოს მსხვილგაბარიტიანი ან მცირეგაბარიტიანი. მსხვილგაბარიტიანი ტარა ნიშნავს ტარას, რომლის სუფთა მასა (ნეტო) აღემატება 400 კგ-ს ან მისი ტევადობა - 450 ლიტრს, თუმცა არ აჭარბებს 3მ³-ს
- გამოყენებული მასალის მიხედვით, ტარა შეიძლება იყოს ხის, მუყაოს, ქაღალდის, ლითონის, ქსოვილის, მინისა და კომბინირებული მასალებისგან
- ჰერმეტიულობის მიხედვით, ტარა შეიძლება იყოს ჰერმეტიული ან არაჰერმეტიული. მაგალითისთვის, ჰერმეტიული ტარის ნაირსახეობაა: წყალ, მტვერ, შუქ, ცხიმ, აირ და ორთქლშეუღწევი ტარა
- კონსტრუქციის სიმტკიცის მიხედვით, განასხვავებენ ხისტ, რბილ და ნახევრად ხისტ ტარას. ტარის ეს სახეები განსხვავდება ერთმანეთისგან გარე ზემოქმედებისადმი წინააღმდეგობის გაწევისა და პირვანდელი ფორმის შენარჩუნების უნარით: ხისტი ტარა არ იცვლის თავის ფორმებს და ზომებს შევსების, ტრანსპორტირებისა და შენახვისას და შეუძლია გაუძლოს გარე ზემოქმედებას. ნახევრად ხისტი ტარა ნაკლებად მდგრადია გარე ზემოქმედების მიმართ, მაგრამ დეფორმაციის შემდეგ ინარჩუნებს თავის პირვანდელ ფორმას. რბილი ტარის ფორმა მნიშვნელოვნად იცვლება შევსებისა და ტრანსპორტირების პროცესში
- თავსახურის ან სხვა თავის დასაცობი საშუალებების არსებობიდან გამომდინარე, ტარა შეიძლება იყოს ღია ან დახურული

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

გამოყენების სპეციფიკიდან გამომდინარე, არსებობს ტარის შემდეგი ტიპები:

- იზოთერმული, იზობარული და აეროზოლური. იზოთერმულ ტარას განეკუთვნება ტარა, რომლის შიგნით გარკვეული დროით ნარჩუნდება სასურველი ტემპერატურა. იზობარული არის ჰერმეტიკული ტარა, რომლის შიგნით ნარჩუნდება სასურველი წნევა, ხოლო აეროზოლური ტარა წარმოადგენს იზობარულ ტარას საფრქვევი სარქველით, რომელიც ტვირთის აეროზოლურ მდგომარეობაში გადაყვანის საშუალებას იძლევა
- დამცავი ტარა - რადიოაქტიური და შხამიანი ნივთიერებების, ასევე ბაქტერიული (ბიოლოგიური) საშუალებების ზემოქმედებისგან დაცვის მიზნით
- უნივერსალური ტარა - სხვადასხვა სახის ტვირთის ტრანსპორტირებისა და შენახვისთვის. სპეციალიზირებული ტარა გამოიყენება კონკრეტული სახის ტვირთისთვის
- ავარიული ტარა - სპეციალური ტარა, რომელშიც განთავსებულია დაზიანებული, წუნდებული ან მჟონავი სახიფათო ტვირთების შეფუთვები, ან დაღვრილი ან გაჟონილი სახიფათო ტვირთები გადაზიდვებისთვის აღდგენის ან გაუქმების მიზნით
- შემადგენელი ტარა - შიდა ჭურჭლისა და გარე ტარისგან დამზადებული ტარა (დამზადებულია ლითონისგან, ბოჭკოვანი მუყაოსგან, ფანერისგან, პლასტმასის მასალისგან, პენოპლასტისგან და ა.შ.). აწყობის შემთხვევაში აღნიშნული ივსება, ინახება, გადაიზიდება ან იცლება განუყოფელი ერთეულის სახით
- შიდა ტარა - ტარა, რომელიც გადაზიდვისას მოთავსებულია გარე ტარაში
- შუალედური ტარა - შიდა ტარასა ან ნაკეთობებსა და გარე ტარას შორის განთავსებული ტარა

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ტარის გამოყენება

სახიფათო ტვირთები უნდა შეიფუთოს მაღალი ხარისხის ტარაში, მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერებისა და მსხვილგაბარიტიანი ტარის ჩათვლით. იგი უნდა იყოს საკმარისად გამძლე იმისთვის, რომ აიტანოს დარტყმები და დატვირთვები, რაც ჩვეულებრივ თავს იჩენს გადაზიდვების დროს, მათ შორის გადატვირთვებისას როგორც სატრანსპორტო ერთეულებს შორის, ასევე სატრანსპორტო ერთეულებსა და საცავეებს შორის. ტარა, მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერებისა და მსხვილგაბარიტიანი ტარის ჩათვლით, ისე უნდა იყოს კონსტრუირებული და დახურული, რომ უზრუნველყოს შიგთავსის დანაკარგის პრევენცია, გადაზიდვის ნორმალურ პირობებში ვიბრაციის ან ტემპერატურის, ტენიანობისა თუ წნევის ცვლილების შედეგად

ტარის კომპონენტები, რომლებიც უშუალო შეხებაში იმყოფებიან სახიფათო ტვირთთან:

- არ უნდა განიცდიდნენ ზემოქმედებას აღნიშნული სახიფათო ტვირთების მიერ ან მათი მედეგობა არ უნდა იქნას შესუსტებული ასეთი ზემოქმედების შედეგად
- არ უნდა იწვევდნენ სახიფათო ეფექტებს (მაგალითად, მოახდინონ რეაქციის კატალიზაცია ან შევიდნენ რეაქციაში სახიფათო ტვირთებთან)
- უნდა გამორიცხავდნენ სახიფათო ტვირთების გაჟონვას, რაც წარმოშობს საშიშროებას გადაზიდვის ნორმალურ პირობებში. აუცილებლობის შემთხვევაში, ისინი უზრუნველყოფილი უნდა იქნან შესაბამისი შიდა საფარით ან შიდა ზედაპირი სათანადოდ უნდა იქნას დამუშავებული

სახიფათო ტვირთების ტრანსპორტირებისას გამოიყენება ტარა, რომელმაც გაიარა გამოცდა, არის სერტიფიცირებული და დადგენილი წესით მარკირებული. ეს იმას ნიშნავს, რომ ტარა შეესაბამება კონსტრუქციის ტიპს, რომელმაც წარმატებით გაიარა გამოცდა ADR-ით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერი

ტარასთან მიმართებით ხშირად გამოიყენება ტერმინი მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერი, რაც ნიშნავს მყარ ან დრეკად გადასატან ტარას და:

- გააჩნია შემდეგი მოცულობა:
 - არაუმეტეს 3მ³ - II და III შეფუთვის ჯგუფებით გათვალისწინებული მყარი და თხევადი ნივთიერებების შემთხვევაში
 - არაუმეტეს 1.5მ³ - I შეფუთვის ჯგუფის მყარ ნივთიერებებთან დაკავშირებით, როდესაც გამოყენებულია დრეკადი, მყარი პლასტმასის, შედგენილი, ბოჭკოვანი მუყაოს ან ხის მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერები
 - არაუმეტეს 3მ³ - I შეფუთვის ჯგუფის მყარ ნივთიერებებთან დაკავშირებით, როდესაც გამოყენებულია ლითონის მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერები
 - არაუმეტეს 3მ³ - მე-7 კლასით გათვალისწინებულ რადიოაქტიურ ნივთიერებებთან დაკავშირებით
- გათვალისწინებულია მექანიკური დამუშავებისთვის
- მედეგია დატვირთვა-გადმოტვირთვისა და ტრანსპორტირების ოპერაციების დროს წარმოდგენილი დატვირთვების მიმართ

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

მასიური ტვირთის საშუალო ტვირთამწეობის კონტეინერები

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ტარის მარკირება უნდა შეიცავდეს:

- გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სიმბოლოს ტარისთვის
- ტარის ტიპის აღმნიშვნელ კოდს (იხილეთ გვ. 94-96)
- კოდს, რომელიც შედგება ორი ნაწილისგან:
 - ასოები, რომლებიც აღნიშნავს შეფუთვის ჯგუფ(ებ)ს, რომელსაც მიეკუთვნება კონსტრუქციის ტიპი შემოწმების შემდეგ:
 - X – I, II და III შეფუთვის ჯგუფებისთვის
 - Y - II და III შეფუთვის ჯგუფებისთვის
 - Z - მხოლოდ III შეფუთვის ჯგუფისთვის
 - ფარდობითი სიმკვრივის სიდიდე, დამრგვალებული პირველი მეთედის სიზუსტით, რომელზეც ჩატარდა შიდა ტარის გარეშე სითხეების შესანახად განკუთვნილი ტარის კონსტრუქციის ტიპის შემოწმება. ის შეიძლება არ იყოს მითითებული, თუ ფარდობითი სიმკვრივე არ აღემატება 1.2-ს. მყარი ნივთიერებების შესანახად განკუთვნილ ტარაზე ან შიდა ტარაზე უნდა იყოს მითითებული მაქსიმალური საერთო მნიშვნელობა კილოგრამებში (ბრუტო).
- ასო „S“, რომელიც მიუთითებს, რომ ტარა გამოიყენება მყარი ნივთიერებების ან შიდა ტარის გადასაზიდად, ან სითხეების შესანახად განკუთვნილი ტარისთვის (გარდა კომბინირებული ტარისა) - საცდელი წნევის სიდიდე წარმატებით დასრულებულ ჰიდრავლიკურ ცდებში, კპა-ში, დამრგვალებული უახლოეს 10 კპა-მდე

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ტარის ტიპების აღმნიშვნელი კოდი შედგება:

(ა) არაბული ციფრისგან და აღნიშნავს ტარის სახეობას. ამ ციფრების მნიშვნელობა შემდეგია:

1. დოლურა
2. (რეზერვირებულია)
3. კანისტრა
4. ყუთი
5. ტომარა
6. შედგენილი ტარა
7. (რეზერვირებულია)
0. მსუბუქი ლითონის ტარა

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

(გ) არაბული ციფრისგან, რომელიც აღნიშნავს ტარის კატეგორიას იმ სახეობის ფარგლებში, რომელსაც მიეკუთვნება ტარა

- 1 - მოუხსნელი თავით
- 2 - სახსნელი თავით

ტარის კოდის შემდეგ შეიძლება მითითებული იყოს ასო „T“, „V“ ან „W“

T - ავარიული ტარა

V - სპეციალური ტარა

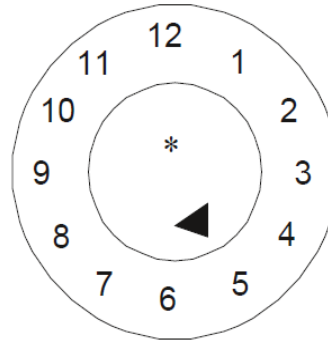
W - დამზადებულია სპეციალური, განსხვავებული პირობებით

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ტარის მარკირება უნდა შეიცავდეს:

- ტარის დამზადების წლის ბოლო ორი ციფრი. შეიძლება გამოყენებულ იქნას შემდეგი მეთოდი

- სახელმწიფოს აღნიშვნა, რომელმაც გასცა მარკირების ნებართვა, საერთაშორისო საგზაო მოძრაობაში ჩართული ავტოსატრანსპორტო საშუალების განმასხვავებელი ნიშნის მითითებით
- ტარის მწარმოებლის დასახელება ან კომპეტენტური ორგანოს მიერ მითითებული სხვა აღნიშვნა

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ტარის მარკირების გაშიფვრა:

4 - ყუთი

G - დამზადებულია ბოჭკოვანი მუყაოსაგან

X - განკუთვნილია I, II და III შეფუთვისათვის

13 - მთლიანი მასა (ბრუტო) არის 13 კგ

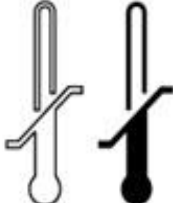
S - შეფუთულია მყარი ნივთიერება

13 - დამზადებულია 2013 წელს

GB - დამზადებულია დიდ ბრიტანეთში

6232 - ტარის აღნიშვნა დამამზადებლის შიდა დანიშნულებისათვის

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

	ფრთხილად, მსხვერვალია!		ჰერმეტიკული შეფუთვა
	უფრთხილდით სინესტეს!		მალფუჭებადი ტვირთი
	აღნიშნავს ტვირთის სწორ, ვერტიკალურ მდგომარეობას		აღნიშნავს შეფუთვის გახსნის ადგილს
	უფრთხილდით მზის სხივებს!		ტემპერატურის შეზღუდვა

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

შერეული ტარა

ორი ან მეტი სახიფათო ტვირთის ერთიდაიგივე გარე ტარაში შეფუთვისას, პაკეტის მარკირება უნდა მოხდეს თითოეული ნივთიერების ან ნივთის შესაბამისად. თუ სხვადასხვა ტვირთზე ერთიდაიგივე ეტიკეტია საჭირო, ის მხოლოდ ერთხელ უნდა იქნას დატანილი.

გარდა ADR-ში სხვაგვარად გათვალისწინებული შემთხვევებისა, თითოეულ შეფუთვაზე დატანილი უნდა იყოს მკაფიო და გამძლე მარკირება, რომელზეც, სახიფათო ტვირთების შემცველობის შესაბამისად, მითითებული იქნება გაეროს ნომერი წინ „UN“ ასოებით. შეფუთვის ყველანაირი მარკირება:

- უნდა იყოს თვალსაჩინო და გამძლე
- უნდა იყოს მედეგი ნებისმიერ კლიმატური გარემო პირობების მიმართ ხარისხის დაქვეითების გარეშე

ავარიული ტარა და ავარიული წნევის ჭურჭელი დამატებით უნდა იყოს აღნიშნული სიტყვით „ავარიული“

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

გარემოსთვის სახიფათო ნივთიერებების მარკირების სპეციალური პირობები

გარემოსთვის სახიფათო ნივთიერებების შემცველი შეფუთვები მარკირებული უნდა იყოს გარემოსთვის სახიფათო ნივთიერებების ამსახველი ნიშნით, გარდა ცალკეული ტარისა და კომბინირებული ტარის გამონაკლისი შემთხვევებისა, როდესაც აღნიშნული ცალკეული ტარა ან კომბინირებული ტარის შიგნით მოთავსებული ტარა შეიცავს:

- 5ლ ან ნაკლები რაოდენობის სითხეს (სითხის შემთხვევაში)
- საერთო წონა 5 კგ ან ნაკლებია (მყარი საგნების შემთხვევაში)

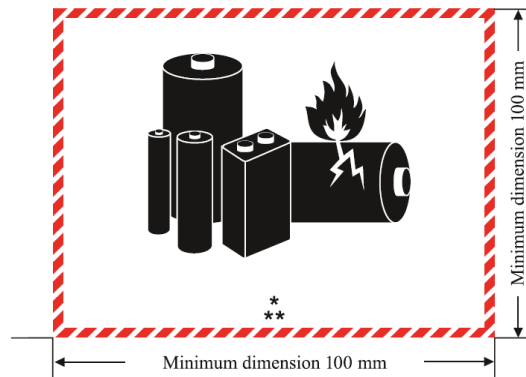
შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ლითიუმის ბატარეების აღნიშვნა

ლითიუმის ელემენტების ან ბატარეების შემცველი შეფუთვები, რომლებიც მომზადებულია 3.3 თავის 188-ე სპეციალური დებულების შესაბამისად, უნდა აღინიშნოს სურათზე მითითებული სახით.

აღნიშვნაზე მითითებული უნდა იყოს გაეროს ნომერი, რომელსაც წინ უსწრებს ასოები „UN“, ანუ „UN 3090“ - ლითიუმის შემცველი ლითონის ელემენტების ან ბატარეების შემთხვევაში ან „UN 3480“ - ლითიუმ-იონის ელემენტების ან ბატარეების შემთხვევაში.

თუ ლითიუმის ელემენტები ან ბატარეები წარმოდგენილია აღჭურვილობაში ან შეფუთულია აღჭურვილობასთან ერთად, უნდა მიეთითოს გაეროს ნომერი, რომელსაც წინ უსწრებს ასოები „UN“, ანუ „UN 3091“ ან „UN 3481“, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე. თუ პაკეტი შეიცავს ლითიუმის ელემენტებს ან ბატარეებს, რომლებსაც მინიჭებული აქვს გაეროს სხვადასხვა ნომერი, გაეროს ყველა მოქმედი ნომერი უნდა მიეთითოს ერთ ან რამდენიმე ნიშანზე.

* გაეროს ნომრ(ებ)ისთვის განკუთვნილი ადგილი

** დამატებითი ინფორმაციის მისაღებად ტელეფონის ნომრისთვის განკუთვნილი ადგილი

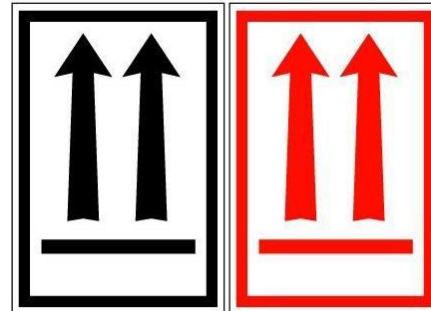

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

მიმართულების ისრები

- კომბინირებული ტარა, რომელთა შიდა ტარაც სითხეს შეიცავს
- სავენტილაციო ნახვრეტების მქონე ცალკეული ტარა
- კრიოგენული ჭურჭელი, რომელიც გაცივებული გათხევადებული აირების გადასაზიდად გამოიყენება
- თხევადი სახიფათო ტვირთის შემცველი დანადგარები ან აპარატურა, როდესაც საჭიროა თხევადი სახიფათო ტვირთის არსებული მდგომარეობის შენარჩუნება

მარკირებული უნდა იყოს ქვემოთ მოცემული იდენტური მიმართულების ისრებით. მიმართულების ისრების მარკირება ხდება შეფუთვის ორივე ურთიერთსაწინააღმდეგო მხარეს ვერტიკალურად და მიაწინებენ შესაბამის ვერტიკალურ მიმართულებაზე. აღნიშნული ნიშნები უნდა იყოს მართკუთხედი ფორმისა და ზომის, რომელიც შეფუთვის გაბარიტების შესაბამისად კარგად შესამჩნევი იქნება.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

მიმართულების ისრები

მიმართულების ისრები არ გამოიყენება:

- წნევის ჭურჭლის შემცველ გარე ტარაზე, გარდა კრიოგენული ჭურჭლისა
- შიდა ტარაში არუმეტეს 120 მლ მოცულობის სახიფათო ტვირთის შემცველ გარე ტარაზე, შიდა და გარე ტარას შორის მოთავსებული მახსოვრებელი მასალასთან ერთად, რომელიც სრულად იწოვს სითხეს
- პირველად ჭურჭელში მე-2 კლასის ინფექციური ნივთიერებების შემცველ გარე ტარაზე, თითოეული არუმეტეს 50 მლ მოცულობით
- მე-7 კლასის რადიოაქტიური მასალის შემცველ IP-2, IP-3, A, B(U), B(M) ან C ტიპის შეფუთვებზე
- ნაკეთობების შემცველ გარე ტარაზე, რომლებიც დაცულია ჰერმეტიკული ყველა მიმართულებისას (მაგალითად, ალკოჰოლს ან ვერცხლისწყალს თერმომეტრებში, აეროზოლებში და ა.შ.)
- ჰერმეტიკული დახურულ შიდა ტარაში სახიფათო ტვირთის შემცველ კომბინირებულ შეფუთვებზე, თითოეული არუმეტეს 500 მლ მოცულობით.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

საშიშროების ნიშნების დატანის პირობები

3.2 თავის A ცხრილში ჩამოთვლილი ყველა ნაკეთობა თუ ნივთიერება უნდა ატარებდეს საშიშროების ნიშნებს, რომელიც მითითებულია აღნიშნული ცხრილის მე-5 სვეტში, თუ სპეციალური პირობებით, სხვა რამ არ არის მინიშნებული მე-6 სვეტში. ყველა ნიშანი:

- უნდა განთავსდეს შეფუთვის ერთიდაიგივე ზედაპირზე, თუ შეფუთვის ზომა იძლევა ამის საშუალებას. პირველი და მე-7 კლასის ტვირთების შეფუთვებზე ნიშნები უნდა განთავსდეს გადაზიდვის შესაბამისი სახელწოდების გვერდით
- ისე უნდა განთავსდეს შეფუთვაზე, რომ ტარის რომელიმე ნაწილით ან კომპონენტით, ან სხვა ნიშნით ან მარკირებით არ მოხდეს მისი დაფარვა ან გაბუნდოვნება
- უნდა განთავსდეს თანმიმდევრულად, როცა ერთზე მეტი ნიშანია საჭირო

თუ ტარა არაბუნებრივი ფორმის ან პატარა ზომისაა ისე, რომ ნიშანი მასზე კარგად ვერ განთავსდება, ნიშანი უნდა მიმაგრდეს ტარაზე მყარი მისაკრავი ეტიკეტით ან სხვა შესაფერისი საშუალებით.

საშიშროების ყველა ნიშანი უნდა იყოს ნებისმიერი გარემო კლიმატური პირობების გამძლე, ხარისხის გაუარესების გარეშე.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

საინფორმაციო ტაბლოების განთავსება

სატრანსპორტო საშუალებების გარე ზედაპირზე უნდა განთავსდეს საინფორმაციო ტაბლოები. ტაბლოები უნდა შეესაბამებოდეს მე-5 სვეტში მოცემული საშიშროების ამსახველ ნიშნებს და, საჭიროების შემთხვევაში, 3.2 თავის A ცხრილის მე-6 სვეტში მითითებულ, სატრანსპორტო საშუალებაში მოთავსებული სახიფათო ტვირთების ამსახველ ნიშნებს.

სატრანსპორტო საშუალებებზე, რომელთაც გადააქვთ ერთზე მეტი კლასის ტვირთი, არ არის აუცილებელი დამატებითი საშიშროების საინფორმაციო ტაბლოს განთავსება, თუ ამ ტაბლოზე აღწერილი საფრთხე უკვე მინიშნებულია მთავარი ან დამატებითი საშიშროების ამსახველ საინფორმაციო ტაბლოზე.

საინფორმაციო ტაბლოები განთავსებული უნდა იყოს სატრანსპორტო საშუალების ორივე და უკანა მხარეს.

გაუსუფთავებელ, ცარიელ სატრანსპორტო საშუალებებსა და ნაყარი ტვირთის გადამზიდ კონტეინერებზე უნდა დარჩეს წინა ტვირთის საინფორმაციო ტაბლოები.

საინფორმაციო ტაბლო, რომელიც არ ეხება გადასაზიდ სახიფათო ტვირთებს ან მათ ნარჩენებს, უნდა მოიხსნას ან დაიფაროს.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ნარინჯისფერი ტაბლოების მითითება

სახიფათო ტვირთების გადამზიდ სატრანსპორტო ერთეულებს უნდა ჰქონდეს ორი, ვერტიკალურად დამაგრებული მართკუთხედის ფორმის ნარინჯისფერი ტაბლო. ერთი მათგანი უნდა დამაგრდეს სატრანსპორტო ერთეულის წინა მხარეს, ხოლო მეორე - უკან და ორივე უნდა იყოს სატრანსპორტო ერთეულის სიგრძივი ღერძის პერპენდიკულარული. აღნიშნული ტაბლოები უნდა იყოს გარკვევით ხილვადი (ნარინჯისფერი ტაბლო ასევე მაგრდება ნაყარი ტვირთების გადამზიდ ცარიელ სატრანსპორტო საშუალებებსა და კონტეინერებზე, რომელთაც არ გაუვლიათ გაწმენდითი ან გაუსწებოვნების პროცესი).

იმ შემთხვევაში, თუ სახიფათო ტვირთის შემცველი მისაბმელი მოხსნილია მისი სატრანსპორტო საშუალებიდან სახიფათო ტვირთის გადაზიდვის დროს, ნარინჯისფერი ტაბლო უნდა დარჩეს წარმოდგენილი მისაბმელის უკანა მხარეს.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

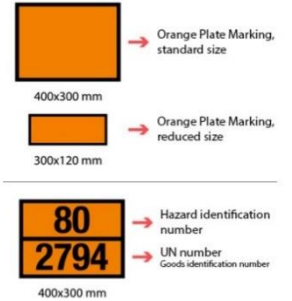
ნარინჯისფერი ტაბლოების მითითება

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ნარინჯისფერ ტაბლოებთან დაკავშირებული ტექნიკური მოთხოვნები

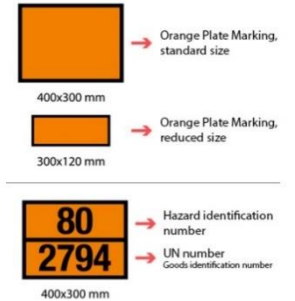
ნარინჯისფერი ტაბლოებს უნდა შეეძლოთ სინათლის არეკვლა, ჰქონდეთ 40 სმ სისქის ძირი და 30 სმ სიმაღლე; გარშემო კი უნდა ჰქონდეთ 15 მმ სისქის შავი კონტური. მათ დასამზადებლად გამოყენებული მასალა უნდა იყოს გამძლე და უზრუნველყოფდეს მარკირების ხანგრძლივობას. ტაბლო არ უნდა სცილდებოდეს ძირს ცეცხლში 15 წუთიანი გაჩერების შემთხვევაშიც კი. ტაბლო მყარად უნდა იყოს ძირზე მიმაგრებული მიუხედავად სატრანსპორტო საშუალების მიმართულებისა. ნარინჯისფერი ტაბლოები შეიძლება გაიყოს 15 მმ სისქის შავი ფერის ჰორიზონტალური ხაზით.

საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომერი და გაეროს ნომერი (ციფრები) შესრულებული უნდა იყოს შავი ფერით, 100 მმ სიმაღლისა და 15 მმ სისქის. გაეროს ნომერი უნდა მიენიშნოს ტაბლოს ქვედა ნაწილში, ხოლო საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომერი - ზედა ნაწილში. ისინი უნდა გაიყოს 15 მმ სისქის შავი ფერის ჰორიზონტალური ხაზით, რომელიც ტაბლოს ნახევარ სიმაღლეზე გადაკვეთს. საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომერი და გაეროს ნომერი უნდა იყოს წაუშლელი და წაკითხვადი ცეცხლში 15 წუთით გაჩერების შემდეგაც კი. ტაბლოებზე საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომრისა და გაეროს ნომრის ციფრებისა და ასოების შემცვლელი ციფრები და ასოები უნდა დარჩეს ადგილზე გადაზიდვის დროს სატრანსპორტო საშუალების მიმართულების მიუხედავად.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ნარინჯისფერი ტაბლოების მითითება

თუ 3.2 თავის A ცხრილის მე-20 სვეტში მითითებულია საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომერი, მაშინ ყოველი ავტოსატრანსპორტო საშუალების, კონტეინერისა და მასიური ტვირთის კონტეინერის, რომლითაც ხდება შეუფუთავი მყარი ნივთიერებების ან ნაკეთობების ან გაეროს ერთი ნომრის მქონე შეფუთული რადიოაქტიური ნივთიერებების (რომელთა გადაზიდვას განსაკუთრებული პირობების დაცვით უნდა მოხდეს) გადაზიდვა და არა სხვა რაიმე სახიფათო ტვირთის გადაზიდვა, ორივე გვერდზე წარმოდგენილი უნდა იყოს კარგად ხილვადი და ავტოსატრანსპორტო საშუალების სიგრძის პარალელურად განთავსებული ნარინჯისფერი ტაბლო. აღნიშნულ ნარინჯისფერ ტაბლოებზე მითითებული უნდა იყოს საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომერი და ავტოსატრანსპორტო საშუალებით, კონტეინერით ან მასიური ტვირთის კონტეინერით გადასაზიდი თითოეული ნივთიერებისთვის ან შეფუთული რადიოაქტიური ნივთიერებისთვის, რომელთა გადაზიდვაც ავტოსატრანსპორტო საშუალებით ან კონტეინერით მხოლოდ განსაკუთრებული პირობების დაცვით ხდება, 3.2 თავის A ცხრილის პირველ სვეტში მინიჭებული გაეროს ნომერი.

სატრანსპორტო ერთეულების შემთხვევაში, რომლითაც ხდება მხოლოდ ერთი სახეობის სახიფათო ნივთიერების და არა არასახიფათო ნივთიერებების გადაზიდვა, გვერდებზე ნარინჯისფერი ტაბლოები აუცილებელი არ არის, იმ პირობით, რომ სატრანსპორტო საშუალების წინა და უკანა მხარეს განთავსებულ ტაბლოებზე მითითებულია საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომერი და 3.2 თავის A ცხრილის პირველ სვეტში კონკრეტულად ამ ნივთიერებისთვის მინიჭებული გაეროს ნომერი.

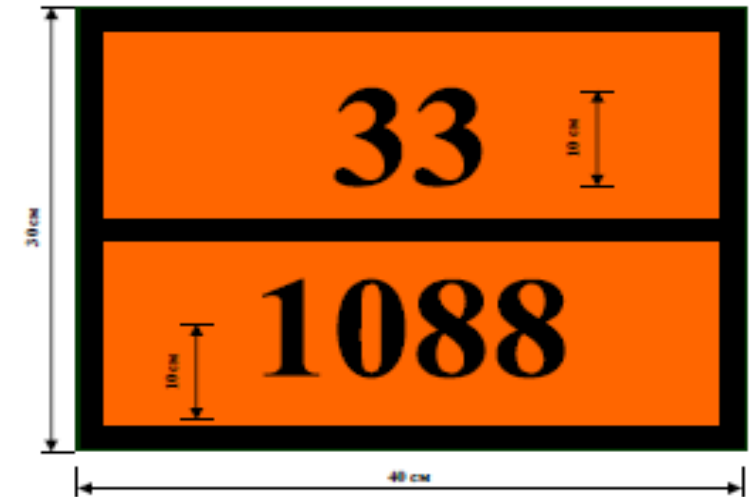
ნარინჯისფერი მარკირება, რომელიც არ ეხება სახიფათო ტვირთების ან მათი ნარჩენების გადაზიდვას, უნდა მოიხნას ან დაიფაროს.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომრების მნიშვნელობა

საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომერი ორი ან სამი ციფრისაგან შედგება. ჩვეულებრივ, ციფრები აღნიშნავს შემდეგი სახის საფრთხეებს:

- 2 - აირის ემისია წნევის ან ქიმიური რეაქციის გამო
- 3 - სითხეების (ორთქლების) და აირების ან თვითთბობადი სითხის ადვილალებადობა
- 4 - მყარი სხეულების ან თვითთბობადი მყარი სხეულების ადვილალებადობა
- 5 - ჟანგვადობის (წვის გამაძლიერებლის) ეფექტი
- 6 - ტოქსიკურობა ან ინფექციის რისკი
- 7 - რადიოაქტიურობა
- 8 - კოროზიულობა
- 9 - თვითნებური ძლიერი რეაქციის რისკი

ციფრის გაორმაგება შესაბამისი სახის საშიშროების გამწვავებას ნიშნავს.

თუ ნივთიერებასთან დაკავშირებული საშიშროების გამოხატვა ჩვეულებრივ ერთი ციფრით შეიძლება, მას ნული უნდა მოყვებოდეს.

თუ საშიშროების საიდენტიფიკაციო ნომერს წინ ასო „X“ უსწრებს, ეს ნიშნავს, რომ ნივთიერება სახიფათო რეაქციაში შედის წყალთან. ასეთ ნივთიერებებთან წყლის გამოყენება მხოლოდ ექსპერტების დასტურის შემდეგ შეიძლება.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ფუმიგირებულ (შეხჩროლებულ) სატვირთო სატრანსპორტო ერთეულებთან დაკავშირებით მოქმედი სპეციალური დებულებები (გაეროს №3359)

- ფუმიგირებულ სატვირთო სატრანსპორტო ერთეულებზე (გაეროს №3359), რომლებიც არ შეიცავს სხვა სახიფათო ტვირთებს, არ ვრცელდება ADR-ის რომელიმე დებულება, გარდა წინამდებარე ნაწილით გათვალისწინებული დებულებებისა.
- ფუმიგირებული ტვირთის გადასაზიდად უნდა იქნას გამოყენებული მხოლოდ სატვირთო სატრანსპორტო ერთეულები, რომლებიც შეიძლება დაიკეტოს ისე, რომ აირის გამოშვება დაყვანილ იქნას მინიმუმამდე.
- ფუმიგირებულ სატვირთო სატრანსპორტო ერთეულზე უნდა იყოს გამაფრთხილებელი ნიშანი. ის უნდა იყოს განთავსებული შესვლის ყველა წერტილში ისეთ ადგილზე, სადაც ის კარგად გამოჩნდება სატვირთო სატრანსპორტო ერთეულის გამდები ან მასში შემსვლელი პირებისთვის. ეს ნიშანი უნდა იქნას შენარჩუნებული სატვირთო სატრანსპორტო ერთეულზე შემდეგი პირობების შესრულებამდე:

(ა) ფუმიგირებული სატვირთო სატრანსპორტო ერთეულის განიავება ფუმიგირებული აირის მავნე კონცენტრაციების გამოდევნის მიზნით

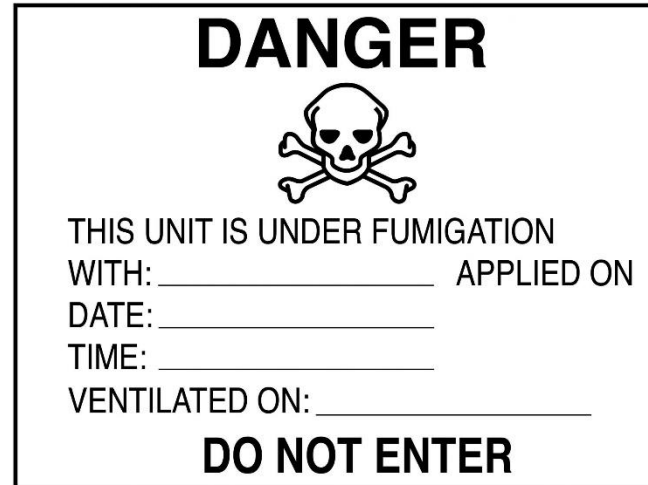
(ბ) ფუმიგირებული ტვირთების და მასალის გადმოტვირთვა

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ფუმიგირებულ (შეხროლებულ) სატვირთო სატრანსპორტო ერთეულებთან დაკავშირებით მოქმედი სპეციალური დებულებები (გაეროს №3359)

- თუ ფუმიგირებული სატვირთო სატრანსპორტო ერთეული იყო სრულად განიავებული მისი კარების გაღების გზით ან მექანიკური ვენტილირების გზით ფუმიგაციის შემდეგ, განიავების თარიღი უნდა იყოს მითითებული ფუმიგაციის გამაფრთხილებელ ნიშანზე.
- ფუმიგირებული სატვირთო სატრანსპორტო ერთეულის განიავებისა და დაცლის შემდეგ ფუმიგაციის გამაფრთხილებელი ნიშანი უნდა მოიხსნას.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

მშრალ ყინულთან (გაეროს №1845) და იმ შეფუთვებთან, სატრანსპორტო საშუალებებსა და კონტეინერებთან დაკავშირებული სპეციალური დებულებები, რომლებიც შეიცავს გაგრილების ან კონდიცირების დროს ასფიქსიის საშიშროების მქონე ნივთიერებებს (როგორცაა მშრალი ყინული (გაეროს №1845) ან გაცივებული, თხევადი აზოტი (გაეროს №1977) ან გაცივებული, თხევადი არგონი (გაეროს №1951) ან აზოტი)

მშრალი ყინულის (გაეროს №1845) ან გაცივების ან კონდიცირების მიზნებით გამოყენებული სახიფათო ტვირთების შემცველი ავტოსატრანსპორტო საშუალებები ან კონტეინერები, რომლებიც არაა კარგად ვენტილირებული, აღნიშნული უნდა იყოს გამაფრთხილებელი ნიშნით, რომელიც წარმოდგენილი იქნება ნებისმიერ შესასვლელზე იმ ადგილზე, საიდანაც იგი იქნება ადვილად დასაწახი სატრანსპორტო საშუალების ან კონტეინერის გამხსნელი ან მასში შემავალი პირებისთვის. აღნიშნული ნიშანი უნდა დარჩეს ავტოსატრანსპორტო საშუალებაზე ან კონტეინერზე შემდეგი დებულებების დაკმაყოფილებამდე:

- (ა) ავტოსატრანსპორტო საშუალება ან კონტეინერი იქნება კარგად ვენტილირებული მშრალი ყინულის (გაეროს №1845) ან მაცივებელი ან კონდიცირების საშუალებების საზიანო კონცენტრაციების გაუვნებელყოფის მიზნით
- (ბ) მშრალი ყინულის (გაეროს №1845) ან გაცივებული ან კონდიცირებული ტვირთი იქნება გადმოტვირთული

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

ასფიქსიის საშიშროების ნიშანი სატრანსპორტო საშუალებებისა და კონტეინერებისთვის

*

* 3.2 თავის A ცხრილის (2) სვეტში მითითებული მხუთავი აირის სახელი მაცივებელი/კონდიციონერის საშუალების სახით

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

შერეული დატვირთვა და მისი თავსებადობის პირობები

ნივთიერებები, მაგალითად ნარჩენები, რომლებიც შეიძლება სახიფათო რეაქციაში შევიდნენ ერთმანეთთან, ასევე სხვადასხვა კლასის ნივთიერებები, და ტვირთები, რომლებიც არ ხვდება ADR-ის მოქმედებაში და რომლებიც შეიძლება სახიფათო რეაქციაში შევიდნენ ერთმანეთთან, არ უნდა იქნას შერეული ერთ მასიური ტვირთის კონტეინერში, კონტეინერში ან სატრანსპორტო საშუალებაში. სახიფათო რეაქციებს წარმოადგენს:

- წვა და/ან სითბოს მნიშვნელოვანი რაოდენობის გამოყოფა
- ადვილალეხადი და/ან ტოქსიკური აირების გამოყოფა
- კოროზიული სითხეების წარმოქმნა
- არამედეგი ნივთიერებების წარმოქმნა.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

შერეული დატვირთვა და მისი თავსებადობის პირობები

საშიშროების სხვადასხვა ნიშნების მქონე შეფუთვების დატვირთვა არ უნდა განხორციელდეს ერთად ერთსა და იმავე სატრანსპორტო საშუალებაში ან კონტეინერში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ერთობლივი დატვირთვა ნებადართულია ცხრილის შესაბამისად, შეფუთვაზე მითითებული საშიშროების ნიშნების მიხედვით.

საშიშროების ნიშნების №	1	1.4	1.5	1.6	2.1, 2.2, 2.3	3	4.1	4.1+1	4.2	4.3	5.1	5.2	5.2 +1	6.1	6.2	7A, B, C	8	9
1	იხილეთ პუნქტი 7.5.2.2										დ							ბ
1.4					ა	ა	ა		ა	ა	ა	ა		ა	ა	ა	ა	ა
1.5																		ბ
1.6																		ბ
2.1, 2.2, 2.3		ა			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X
3		ა			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X
4.1		ა			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X
4.1+1								X										
4.2		ა			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X
4.3		ა			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X
5.1	დ	ა			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X
5.2		ა			X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5.2+1												X	X					
6.1		ა			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X
6.2		ა			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X
7A, B, C		ა			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X
8		ა			X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X
9, 9A	ბ	ა ბ ბ	ბ	ბ	X	X	X		X	X	X	X		X	X	X	X	X

- X ნებადართულია შერეული დატვირთვა.
- ა ნებადართულია შერეული დატვირთვა ნივთიერებებთან და ნაკეთობებთან კოდით 1.4S.
- ბ ნებადართულია პირველი კლასის ტვირთის და მე-9 კლასის სამაშველო საშუალებების შერეული დატვირთვა (გაეროს №2990, 3072 და 3268)
- ბ ნებადართულია 1.4 ქვეკლასის უსაფრთხოების პირობებში მოწყობილობების, G თავსებადობის ჯგუფი (გაეროს №0503) და მე-9 კლასის ელექტრონულად ინიცირებადი უსაფრთხოების მოწყობილობების (გაეროს №3268) შერეული დატვირთვა.
- დ ნებადართულია ბრიზანტული ფეთქებადი ნივთიერებების (გარდა გაეროს №0083 ბრიზანტული ფეთქებადი ნივთიერებისა, ტიპი C) და ამონიუმის ნიტრატის (გაეროს №1942 და 2067), ამონიუმის ნიტრატის ემულსია ან სუსპენზია ან გელი (გაეროს №3375), ასევე ტუტე ლითონების ნიტრატების და ტუტემიწა ლითონის ნიტრატების შერეული დატვირთვა იმ პირობით, რომ ტვირთი მთლიანობაში განიხილება პირველი კლასის ბრიზანტული ფეთქებადი ნივთიერებების სახით საინფორმაციო ტაბლოების, გაყოფის, დაწყობის და მაქსიმალური დასაშვები დატვირთვის განსაზღვრის მიზნით. ტუტე ლითონების ნიტრატებს მიეკუთვნება ცეზიუმის ნიტრატი (გაეროს №1451), ლითონების ნიტრატი (გაეროს №2722), კალიუმის ნიტრატი (გაეროს №1486), რუბიდიუმის ნიტრატი (გაეროს №1477) და ნატრიუმის ნიტრატი (გაეროს №1498). ტუტემიწა ლითონების ნიტრატებს მიეკუთვნება ბარიუმის ნიტრატი (გაეროს №1446), ბერილიუმ ნიტრატი (გაეროს №2464), კალციუმის ნიტრატი (გაეროს №1454), მანგიუმის ნიტრატი (გაეროს №1474) და სტრონციუმის ნიტრატი (გაეროს №1507).

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

მულტიმოდალური გადაზიდვის პირობები

- შეფუთვები, კონტეინერები, გადასატანი ცისტერნები და კონტეინერ-ცისტერნები, რომლებიც სრულად ვერ აკმაყოფილებს ADR-ის მოთხოვნებს შეფუთვისას, კომბინირებულ შეფუთვისას, მარკირებასთან, შეფუთვებზე უსაფრთხოების ნიშნების ან საინფორმაციო ფირფიტებისა და ნარინჯისფერი ტაბლოების განთავსებასთან დაკავშირებით, თუმცა შეესაბამება სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საზღვაო გადაზიდვების შესახებ კოდექსით ან ICAO-ს ტექნიკური ინსტრუქციებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, დაიშვება გადაზიდვებზე სატრანსპორტო ჯაჭვში, საზღვაო თუ საჰაერო გადაზიდვების ჩათვლით, შემდეგი პირობების დაცვით:

(ა) იმ შემთხვევაში, თუ შეფუთვები არ არის მარკირებული და აღჭურვილი უსაფრთხოების ნიშნებით ADR-ს შესაბამისად, უნდა განხორციელდეს მათი მარკირება და უსაფრთხოების ნიშნებით აღჭურვა სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საზღვაო გადაზიდვების შესახებ კოდექსითა თუ ICAO-ს ტექნიკური ინსტრუქციებით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად;

(ბ) სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საზღვაო გადაზიდვების შესახებ კოდექსითა თუ ICAO-ს ტექნიკური ინსტრუქციებით გათვალისწინებული მოთხოვნები გამოიყენება ერთობლივ შეკვრაში წარმოდგენილი ყოველი შეფუთვის მიმართ;

(გ) იმ შემთხვევაში, თუ სატრანსპორტო ჯაჭვში გადაზიდვების შემთხვევაში, საზღვაო გადაზიდვების ჩათვლით, კონტეინერები, გადასატანი ცისტერნები, კონტეინერ-ცისტერნები თუ მრავალელემენტური აირის კონტეინერები არ არის მარკირებული ან აღჭურვილი საინფორმაციო ტაბლოთი ADR-ის 5.3 თავის შესაბამისად, მათი მარკირება და საინფორმაციო ტაბლოთი აღჭურვა უნდა მოხდეს სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საზღვაო გადაზიდვების შესახებ კოდექსის 5.3 თავის შესაბამისად. მოცემულ შემთხვევაში მოქმედებს მხოლოდ მოთხოვნა ავტოსატრანსპორტო საშუალების ნარინჯისფერი ტაბლოთი მარკირების შესახებ.

- აღნიშნული გამონაკლისი არ მოქმედებს იმ ტვირთებთან დაკავშირებით, რომლებიც კლასიფიცირებულია სახიფათო ტვირთების სახით ADR-ის 1-დან მე-9 კლასებში და განიხილება როგორც არასახიფათო ტვირთი სახიფათო ტვირთების საერთაშორისო საზღვაო გადაზიდვების შესახებ კოდექსითა თუ ICAO-ს ტექნიკური ინსტრუქციებით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად.

შეფუთვები, კოდირება და მარკირება

მულტიმოდალური გადაზიდვის პირობები

- იმ შემთხვევაში, თუ ავტოსატრანსპორტო საშუალება, რომელიც ახორციელებს სატრანსპორტო ოპერაციას და რომელიც ექვემდებარება ADR-ს მოთხოვნებს, გადაადგილდება გზის გარკვეულ მონაკვეთზე არა საავტომობილო წევის ხარჯზე, მაშინ აღნიშნულ გზის მონაკვეთზე მოქმედებს ნებისმიერი ეროვნული თუ საერთაშორისო წესები, რომლებიც არეგულირებს სახიფათო ტვირთების გადაზიდვას იმ ტრანსპორტის სახით, რომელიც გამოიყენება საგზაო ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილებისთვის გზის მხოლოდ აღნიშნულ მონაკვეთზე.
- იმ შემთხვევაში, თუ აუცილებელია რომელიმე სტანდარტის გამოყენება და აღნიშნულ სტანდარტსა და ADR-ით გათვალისწინებულ დებულებებს შორის ადგილი აქვს რაიმე შეუსაბამობას, უპირატესობა მიენიჭება ADR-ით გათვალისწინებულ დებულებებს. მოცემული სტანდარტის მოთხოვნები, რომელიც არ ეწინააღმდეგება ADR-ს, გამოიყენება მითითებული წესით, ნებისმიერი სხვა სტანდარტის ან იმ სტანდარტის ნაწილის მოთხოვნების ჩათვლით, რომელთან დაკავშირებითაც გაკეთდა ნორმატიული მითითება აღნიშნულ სტანდარტში.

დოკუმენტაცია და ეკიპირება

- გადაზიდვებისას საჭირო დოკუმენტაცია (სატრანსპორტო დოკუმენტი, წერილობითი ინსტრუქციები, ეკიპაჟის წევრის მოწმობა, სატრანსპორტო საშუალების დაშვების მოწმობა, მძღოლის მომზადების მოწმობა, დეკლარაცია და სხვ.) და მათი გამოყენება
- აღნიშნული დოკუმენტების შევსების და ამ დოკუმენტებში არსებული ინფორმაციის მიმოხილვა
- ეკიპირება და მისი ელემენტები, მათ გამოყენება, განსაკუთრებული შემთხვევები

დოკუმენტაცია და ეკიპირება

სახიფათო ტვირთების სატრანსპორტო დოკუმენტები და მათთან დაკავშირებული ინფორმაცია

სახიფათო ტვირთის(ების) სატრანსპორტო დოკუმენტში(ებში) მოცემული უნდა იყოს ინფორმაციის შემდეგი ელემენტები თითოეულ სახიფათო ნივთიერებასთან, მასალასა თუ ნაკეთობასთან დაკავშირებით, რომელთა გადაზიდვაც იგეგმება:

- გაეროს ნომერი, წინ ასოებით „UN“
- გადაზიდვის შესაბამისი სახელწოდება, საჭიროების შემთხვევაში, დამატებული უნდა ჰქონდეს ბრჭყალებში მოქცეული ტექნიკური სახელწოდება
- პირველი კლასის ნივთიერებებისა და ნაკეთობებისთვის: 3.2. თავის A ცხრილის 3ბ სვეტში მოცემული საკლასიფიკაციო კოდი. თუ 3.2 თავის A ცხრილის მე-5 სვეტში მოყვანილი საშიშროების ნიშნების ნიმუშების ნომრები არ ემთხვევა 1, 1.4, 1.5 და 1.6 ნიმუშების ნომრებს, მაშინ ეს ნომრები მითითებული უნდა იყოს საკლასიფიკაციო კოდის შემდეგ ბრჭყალებში
- მე-7 კლასის რადიოაქტიური ნივთიერებებისთვის: კლასის ნომერი „7“
- გარდა 1 და 7 კლასების ნივთიერებებისა და ნაკეთობებისთვის: 3.2 თავის A ცხრილის მე-5 სვეტში ან მე-6 სვეტში მითითებული სპეციალური დებულებების შესაბამისი საშიშროების ნიშნების ნიმუშების ნომრები. თუ ნიმუშების რამდენიმე ნომერია მითითებული, მაშინ ნიმუშების ის ნომრები, რომლებიც პირველ ნომერს მოყვება, უნდა ჩაიწეროს ბრჭყალებში. თუ ნივთიერებას ან ნაკეთობას 3.2 თავის A ცხრილის მე-5 სვეტის თანახმად არცერთი ნიშანი არ აქვს მინიჭებული, მის ნაცვლად აუცილებელია 3ა სვეტში დასახელებული მათი კლასის ნომრის მინიშნება

დოკუმენტაცია და ეკიპირება

სახიფათო ტვირთების სატრანსპორტო დოკუმენტები და მათთან დაკავშირებული ინფორმაცია

- თუ დადგენილია ნივთიერების შეფუთვის ჯგუფი, წინ „PG“ ასოების მითითებით (მაგალითად, „PG II“), ან გამგზავნი ქვეყნის ოფიციალურ ენაზე და, თუ ეს ენა არ არის ინგლისური, გერმანული ან ფრანგული, ინგლისურ, გერმანულ ან ფრანგულ ენებზე, თუ საგზაო გადაზიდვების საერთაშორისო ტარიფებით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, ან გადაზიდვით დაინტერესებულ ქვეყნებს შორის გაფორმებული შეთანხმებებით სხვა პირობა არ არის გათვალისწინებული, შესრულებული სიტყვა „Packing Group“-ის შესაბამისი ინიციალებით
- შეფუთვების რაოდენობა და აღწერილობა, ასეთი არსებობის შემთხვევაში. გაეროს სატრანსპორტო ტარის კოდების გამოყენება შესაძლებელია მხოლოდ შეფუთვის სახეობის აღწერის დამატების სახით (მაგალითად, ერთი ყუთი (4G)).
- გაეროს განსხვავებული ნომრის, გადაზიდვის შესაბამისი სახელწოდებისა და შეფუთვის ჯგუფის, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, მქონე სახიფათო ტვირთის თითოეული ერთეულის საერთო რაოდენობა (მოცულობა ან საერთო წონა ან სუფთა წონა, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე)
- ტვირთგამგზავნის დასახელება და მისამართი
- ტვირთმიმღების დასახელება და მისამართი. სატრანზიტო ქვეყნის კომპეტენტური ორგანოს თანხმობით, ისეთ შემთხვევებში, როცა სახიფათო ტვირთებს სხვადასხვა მიმღებები ჰყავს, რომელთა ვინაობაც გადაზიდვის წამოწყებისას უცნობია, მათი დასახელების ნაცვლად შეიძლება გაკეთდეს ჩანაწერი „გაყიდვა მიწოდებით“
- ნებისმიერი სპეციალური შეთანხმების პირობებით გათვალისწინებული დეკლარაცია
- ისეთი გვირაბების გავლით გადაზიდვის შემთხვევაში, სადაც მოქმედებს სახიფათო ტვირთის გადაზიდვასთან დაკავშირებული შეზღუდვები, გვირაბის შეზღუდვის კოდი, რომელიც მითითებულია 3.2 თავის A ცხრილის (15 სვეტში), ფრჩხილებში მთავრული ასოები ან ნიშანი ‘(-)‘.

დოკუმენტაცია და ეკიპირება

სახიფათო ტვირთების სატრანსპორტო დოკუმენტები და მათთან დაკავშირებული ინფორმაცია

სატრანსპორტო დოკუმენტში საჭირო ინფორმაციის ელემენტების მითითების ადგილი და თანმიმდევრობა ნებაყოფლობითია, თუმცა შემდეგი ელემენტები უნდა მიეთითოს ქვემოთ მოცემული თანმიმდევრობით, ყოველგვარი დამატებითი ინფორმაციის გარეშე, თუ ADR-ით რაიმე ცვლილება არაა გათვალისწინებული. მაგალითად:

- **UN1098 - ალილის სპირტი, 6.1 (3), I, (C/D) ან**
- **UN1098 - ალილის სპირტი, 6.1 (3), PG I, (C/D)**

NATURE AND QUANTITY OF DANGEROUS GOODS					
Dangerous Goods Identification					
UN or ID No.	Proper Shipping Name	Class or Division (Subsidiary Risk)	Pack- ing Group	Quantity and type of packing	Packing Inst. Authorization
UN0012	CARTRIDGES, SMALL ARMS	1.4S		65 FIBREBOARD BOXES X 12.35 kg, 1.2 kg NEQ OVERPACK USED #1 OF 4 TOTAL NET QUANTITY 103 kg, 78 kg NEQ 50 FIBREBOARD BOXES X 4.56 kg, 0.4 kg NEQ OVERPACK USED X3, #2-4 TOTAL NET QUANTITY 228 KG, 20 kg NEQ	130 These articles are of the kind described in 49 CFR 173.56(h), and are authorized by USG-05 without documentation.

სატრანსპორტო დოკუმენტში მითითებული საჭირო ინფორმაცია უნდა იყოს მკაფიო.

ჩანაწერები აღნიშნულ დოკუმენტში შესრულებული უნდა იყოს გამგზავნი ქვეყნის ოფიციალურ ენაზე და, თუ ეს ენა არ არის ინგლისური, გერმანული ან ფრანგული, ინგლისურ, გერმანულ ან ფრანგულ ენებზე, თუ საგზაო გადაზიდვების საერთაშორისო ტარიფებით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, ან გადაზიდვით დაინტერესებულ ქვეყნებს შორის გაფორმებული შეთანხმებებით სხვა პირობა არ არის გათვალისწინებული.

დოკუმენტაცია და ეკიპირება

სახიფათო ტვირთების სატრანსპორტო დოკუმენტები და მათთან დაკავშირებული ინფორმაცია

იმ შემთხვევაში, თუ სახიფათო ტვირთის გადაზიდვა ავტოსატრანსპორტო საშუალებით წინ უსწრებს საზღვაო გადაზიდვას, მაშინ სატრანსპორტო დოკუმენტს შეიძლება დაერთოს IMDG კოდექსით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისი „კონტეინერის/ავტოსატრანსპორტო საშუალების დატვირთვის მოწმობა“.

სატრანსპორტო დოკუმენტი და ზემოთ აღნიშნული კონტეინერის დატვირთვის მოწმობა შეიძლება ერთ დოკუმენტად გაერთიანდეს. წინააღმდეგ შემთხვევაში, აღნიშნული დოკუმენტები უნდა დაერთოს ერთმანეთს. თუ სატრანსპორტო დოკუმენტი და კონტეინერის დატვირთვის მოწმობა ერთ დოკუმენტადაა წარმოდგენილი, სატრანსპორტო დოკუმენტში საკმარისი იქნება იმის მითითება, რომ დატვირთვა მოცემული ტიპის ტრანსპორტზე მოქმედი წესების შესაბამისად განხორციელდა. იქვე უნდა იყოს მითითებული კონტეინერის დატვირთვის მოწმობის გამცემი პირის მონაცემები.

გადამზიდი ცისტერნებისთვის, კონტეინერ-ცისტერნებისა და მრავალელემენტიანი აირის კონტეინერებისთვის „კონტეინერის/ავტოსატრანსპორტო საშუალების დატვირთვის მოწმობა“ აუცილებელი არ არის.

დოკუმენტაცია და ეკიპირება

წერილობითი ინსტრუქციები

- საგანგებო სიტუაციის შემთხვევისათვის, რომელიც შეიძლება შეიქმნას გადაზიდვების დროს ავარიის შედეგად, სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის კაბინაში ადვილად ხელმისაწვდომ ადგილზე უნდა ინახებოდეს წერილობითი ინსტრუქციები
- ეს წერილობითი ინსტრუქციები გადამზიდველმა რეისის დაწყებამდე უნდა გადასცეს სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟს იმ ენაზე(ებზე), რომელზეც(ებზეც) ეკიპაჟის თითოეულ წევრს შეუძლია წაკითხოს და გაიგოს. გადამზიდველმა უნდა უზრუნველყოს ეკიპაჟის თითოეული წევრის მიერ ამ წერილობითი ინსტრუქციების მართებულად გაგება და მათი შესრულება
- რეისის დაწყებამდე, სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის წევრებმა უნდა მიიღონ ინფორმაცია დატვირთული სახიფათო ტვირთის შესახებ და გაეცნონ წერილობით ინსტრუქციებს, რომლებიც შეიცავენ მისაღებ საჭირო ღონისძიებებს ავარიისა და საგანგებო სიტუაციის შემთხვევაში
- წერილობითი ინსტრუქციები ფორმითა და შინაარსით უნდა შეესაბამებოდეს შემდეგ ნიმუშს ➡

ADR-ით გათვალისწინებული წერილობითი ინსტრუქციები

ავარიისა და საგანგებო სიტუაციის შემთხვევაში მისაღები საჭირო ღონისძიებები

ავარიის ან საგანგებო სიტუაციის შემთხვევისათვის, რომელიც შეიძლება მოხდეს ან შეიქმნას გადაზიდვების დროს ავარიის შედეგად, სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის წევრებმა უნდა მიიღონ უსაფრთხოების თვალსაზრისით შემდეგი ხელმისაწვდომი და პრაქტიკული ღონისძიებები:

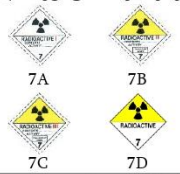
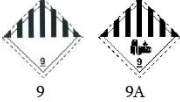
- მოიყვანონ მოქმედებაში სამუხრუჭო სისტემა, გამორთონ ძრავი და მთავარი გამომრთველით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) გათიშონ ქსელიდან აკუმულატორთა ბატარეა;
- მოშორდნენ აალების წყაროს, არ მოსწიონ, არ გამოიყენონ ელექტრო სიგარეტი ან მსგავსი საშუალება და არ ჩართონ რომელიმე ელექტრო ხელსაწყო;
- მიაწოდონ ინფორმაცია შესაბამის საავარიო სამსახურს, შეატყობინონ მათ რაც შეიძლება მეტი დაწვრილებითი ინფორმაცია ინციდენტის ან ავარიის და შესაბამისი ნივთიერების შესახებ;
- ჩაიცვან ავარიული ჟილეტები და დააყენონ გამაფრთხილებელი ნიშნები საკუთარ საყრდენებზე;
- მოათავსონ სატრანსპორტო დოკუმენტაცია ადვილად ხელმისაწვდომ ადგილზე საავარიო სამსახურის თანამშრომლებისთვის გადასაცემად, მათი მოსვლისთანავე;
- არ დააბიჯონ დაღვრილ/დაყრილ ნივთიერებებზე და არ შეეხონ მათ, ასევე დადგნენ განივებად მხარეს, არ ჩაისუნთქონ გაზები, კვამლი, მტვერი და ორთქლი;
- იმ შემთხვევებში, როდესაც ეს მიზანშეწონილია და უსაფრთხო, გამოიყენონ ცეცხლმაქრები საბურავების, სამუხრუჭო სისტემის და ძრავის განყოფილების მცირე/საწყისი აალების კერების ჩასაქრობად;
- სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის წევრებმა არ უნდა მიიღონ არავითარი ზომები სატვირთო განყოფილებაში ხანძრის დროს;
- იმ შემთხვევებში, როდესაც ეს მიზანშეწონილია და უსაფრთხო, გამოიყენონ ბორტზე არსებული მოწყობილობები წყლის გარემოში ან საკანალიზაციო სისტემაში გაჟონვის აღსაკვეთად და დაღვრილი/დაყრილი ნივთიერებების ლოკალიზაციისათვის;
- მოშორდნენ ავარიის ან საგანგებო სიტუაციის ადგილს, რეკომენდაცია მისცენ სხვებსაც, რათა ისინიც მოშორდნენ ამ ადგილს და შეასრულონ საავარიო სამსახურის ინსტრუქცია;
- გაიხადონ გაჭუჭყიანებული ტანსაცმელი მთლიანად, გამოიყენონ დამცავი აღჭურვილობა და გადაყარონ ისინი უსაფრთხოდ.

დამატებითი მითითებები სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის წევრებისთვის სახიფათო ტვირთების სახიფათო თვისებების მახასიათებლებთან დაკავშირებით, დაყოფილი კლასებად და არსებული ვალდებულებების მიხედვით მისაღებ ღონისძიებებად		
საშიშროების ნიშნები და საინფორმაციო ტაბლოები	სახიფათო თვისებების მახასიათებლები	დამატებითი მითითებები
1	2	3
ფეთქებადი ნივთიერებები და ნაკეთობები 1 1.5 1.6	შეიძლება ჰქონდეთ ისეთი თვისებები და ეფექტი, როგორიცაა მასობრივი დეტონაცია, წამსხვრევების გაბნევა; ინტენსიური ხანძარი/თბური ნაკადი; კამკაშა აფეთქების გამოჩენა; დიდი ხმაური და ბოლი. მგრძნობიარობა ზიანებზე ან/და დარტყმებზე ან/და სითბოზე.	თავი შეაფაროს თავშესაფარს და ამავე დროს მოსცილდეს ცეცხლს.
ფეთქებადი ნივთიერებები და ნაკეთობები 1.4	აფეთქებისა და ხანძრის უმნიშვნელო რისკი	თავი შეაფაროს თავშესაფარს
ადვილალეუბადი აირები 2.1	ხანძრის რისკი, აფეთქების რისკი, შეიძლება იყოს წვევის ქვეშ. მოხუთვის (მოხრზობის) რისკი, შეიძლება გამოიწვიოს დამწვრობა ან/და მოყინვა. მოცულობის გაცხელებისას შეიძლება აფეთქდეს.	თავი შეაფაროს თავშესაფარს. მოერიდოს დაბალ ადგილებს.
არადვილალეუბადი, არატოქსიკური აირები 2.2	მოხუთვის (მოხრზობის) რისკი, შეიძლება იყოს წვევის ქვეშ. შეიძლება გამოიწვიოს მოყინვა. მოცულობის გაცხელებისას შეიძლება აფეთქდეს.	თავი შეაფაროს თავშესაფარს. მოერიდოს დაბალ ადგილებს.
ტოქსიკური აირები 2.3	მოწამვლის საშიშროება. შეიძლება იყოს წვევის ქვეშ. შეიძლება გამოიწვიოს დამწვრობა ან/და მოყინვა. მოცულობის გაცხელებისას შეიძლება აფეთქდეს.	გამოიყენოს წილაბი სატრანსპორტო საშუალებიდან ავარიული გამოსვლისთვის. თავი შეაფაროს თავშესაფარს. მოერიდოს დაბალ ადგილებს.
ადვილალეუბადი სითხეები 3	ხანძრის რისკი, აფეთქების რისკი, მოცულობის გაცხელებისას შეიძლება აფეთქდეს.	თავი შეაფაროს თავშესაფარს. მოერიდოს დაბალ ადგილებს.

დამატებითი მითითებები სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის წევრებისთვის სახიფათო ტვირთების სახიფათო თვისებების მახასიათებლებთან დაკავშირებით, დაყოფილი კლასებად და არსებული ვალდებულებების მიხედვით მისაღებ ღონისძიებებად		
საშიშროების ნიშნები და საინფორმაციო ტაბლოები	სახიფათო თვისებების მახასიათებლები	დამატებითი მითითებები
1	2	3
ადვილალეუბადი მყარი ნივთიერებები, თვითრეაქტიული ნივთიერებები, პოლიმერიზებადი ნივთიერებები და მყარი დესენსიბილიზებული ფეთქებადი ნივთიერებები 4.1	ხანძრის რისკი. ადვილალეუბადი ან საწვავი ნივთიერებები შეიძლება ააღდეს სითბოს, ნაპერწკლის ან ცეცხლის შედეგად. შეიძლება შეიცავდეს გაცხელების, სხვა ნივთიერებებთან კონტაქტის (როგორებიცაა მჟავები, მძიმე ლითონების შენაერთი და ამინები), ხახუნის ან დარტყმის შემთხვევაში ეგზოთერმული დაშლის თვისებების მქონე თვითრეაქტიულ ნივთიერებს. ამან შეიძლება გამოიწვიოს მავნე ან ადვილალეუბადი აირების ან ორთქლის გამოყოფა. მოცულობის გაცხელებისას შეიძლება აფეთქდეს. დესენსიბილიზებული ფეთქებადი ნივთიერებების აფეთქების რისკი დესენსიბილიზატორის დაკარგვის შემდეგ.	
თვითადვილალეუბადი ნივთიერებები 4.2	თვითაღების რისკი, თუ დაზიანებულია შეფუთვა ან მოხდა შიგთავსის გაჟონვა. შესაძლებელია წყალთან მძაფრად რეაგირება.	
ნივთიერებები, რომლებიც წყალთან შეხებისას გამოყოფენ ადვილალეუბად აირებს 4.3	ხანძრისა და აფეთქების რისკი წყალთან შეხებისას	დაყრილი პროდუქტი უნდა დაიფაროს და დარჩეს მშრალად.
მყანავი ნივთიერებები 5.1	ძლიერი რეაქციის, ააღების ან აფეთქების რისკი საწვავთან ან ადვილალეუბად ნივთიერებებთან კონტაქტისას.	მოერიდონ ადვილალეუბად ნივთიერებებთან ან საწვავებთან მათ შერევას (მაგალითად, ნახერხთან)
ორგანული ზეჟანგები 5.2	ეგზოთერმული დაშლის რისკი გაცხელების, სხვა ნივთიერებებთან კონტაქტის (როგორებიცაა მჟავები, მძიმე ლითონის შენაერთები ან ამინები) ხახუნისა და დარტყმის შემთხვევაში. ამან შეიძლება გამოიწვიოს მავნე ან ადვილალეუბადი აირების ან ორთქლის გამოყოფა ან თვითიწვა.	მოერიდონ ადვილალეუბად ნივთიერებებთან ან საწვავებთან მათ შერევას (მაგალითად, ნახერხთან)

დამატებითი მითითებები სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის წევრებისთვის სახიფათო ტვირთების სახიფათო თვისებების მახასიათებლებთან დაკავშირებით, დაყოფილი კლასებად და არსებული გალდებულებების მიხედვით მისაღებ ღონისძიებებზე		
საშიშროების ნიშნები და საინფორმაციო ტაბლოები	სახიფათო თვისებების მახასიათებლები	დამატებითი მითითებები
1	2	3
ტოქსიკური ნივთიერებები 6.1	მოწამვლის საშიშროება შესუნთქვისას, კანზე კონტაქტისა და ჩაყლაპვისას. წარმოადგენს წყლის გარემოსა და საკანალიზაციო სისტემისთვის დაბინძურების საშიშროებას.	გამოიყენეთ სატრანსპორტო საშუალებიდან ავარიული გამოსვლისთვის. ნიღაბი
ინფექციური ნივთიერებები 6.2	ინფექციის საშიშროება. შეიძლება გამოიწვიოს სერიოზული დაავადებები ადამიანებსა და ცხოველებში. წარმოადგენს წყლის გარემოსა და საკანალიზაციო სისტემისთვის დაბინძურების საშიშროებას.	
რადიოაქტიური ნივთიერებები 7A 7B 7C 7D	შთანთქმისა და გარეგანი დასხივების რისკი	შეიზღუდოს ზემოქმედების დრო.
გაყოფადი ნივთიერებები 7E	ბირთვული ჯაჭვური რეაქციის საშიშროება.	
კოროზიული ნივთიერებები 8	კოროზიით გამოწვეული დამწვრობის რისკი. შეიძლება ერთმანეთთან, წყალთან და სხვა ნივთიერებებთან მძაფრად რეაგირება. დაღვრილმა სითხემ შეიძლება გამოიწვიოს კოროზიული ორთქლი. წარმოადგენს წყლის გარემოსა და საკანალიზაციო სისტემისთვის დაბინძურების საშიშროებას.	
სხვა სახიფათო ნივთიერებები და ნაკეთობები 9 9A	დამწვრობების რისკი. ხანძრის რისკი. აფეთქების რისკი. წარმოადგენს წყლის გარემოსა და საკანალიზაციო სისტემისთვის დაბინძურების საშიშროებას.	

შენიშვნა 1: სახიფათო ნივთიერებებისათვის მრავლობითი რისკებით და ნივთიერებების შერეული პარტიებისთვის დაცული უნდა იქნას ცხრილში წაჩვენები ყველა მისაღები ღონისძიება.

შენიშვნა 2: ზემოაღნიშნული დამატებითი მითითებები შესაძლებელია ადაპტირებული იქნას გადასაზიდი სახიფათო ნივთიერებების კლასების და გამოყენებული გადაზიდვის საშუალებების გათვალისწინებით.

დამატებითი მითითებები სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის წევრებისთვის სახიფათო ტვირთების სახიფათო თვისებების მახასიათებლებთან დაკავშირებით, დაყოფილი კლასებად და არსებული გალდებულებების მიხედვით მისაღებ ღონისძიებებზე, რომლებზედაც მითითებები მარკირების ან გამაფრთხილებელი ნიშნები		
მარკირების ან გამაფრთხილებელი ნიშნები	სახიფათო თვისებების მახასიათებლები	დამატებითი მითითებები
1	2	3
 გარემოს მიმართ (ეკოლოგიურად) სახიფათო ნივთიერებები	წარმოადგენს წყლის გარემოსათვის ან საკანალიზაციო სისტემისთვის დაბინძურების საშიშროებას.	
 ნივთიერებები, რომლებიც გადაიზიდება მომატებული (გაზრდილი) ტემპერატურის პირობებში	დამწვრობის რისკი სითბოს ზემოქმედების შედეგად	მოერიდონ სატრანსპორტო ერთეულის გაცხელებულ ნაწილებთან და დაყრილ/დაღვრილ ნივთიერებებთან კონტაქტს

სატრანსპორტო საშუალებით გადასაზიდი ინდივიდუალური და საერთო დაცვის საშუალებები

ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები და სხვა მოწყობილობები საშიშროების ყველა ნიშნისთვის

თითოეული სატრანსპორტო საშუალებისთვის:

- დაგორების საწინააღმდეგო ბუნკერი, რომლის ზომა უნდა შეესაბამებოდეს სატრანსპორტო საშუალების ნებდართულ მაქსიმალურ მასას და თვლის დიამეტრს
- ორი გამაფრთხილებელი ნიშანი საკუთარ საყრდენზე
- თვალის გამოსარეცხი სითხე (არ არის საჭირო 1 და 2 კლასებისთვის)

სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის თითოეული წევრისთვის:

- დამცავი ყილეტი
- გადასატანი სანაოი ხელსაწყო
- დამცავი ხელთათმანების წყვილი
- თვალის დამცავი საშუალება

ზოგიერთი კლასისთვის საჭირო დამატებითი აღჭურვილობა

- 2.3 ან 6.1 საშიშროების ნიშნების შემთხვევაში, სატრანსპორტო საშუალებაზე გადასაზიდი, სატრანსპორტო საშუალებიდან ავარიულად გამოსვლისათვის საჭირო ნიღაბი, სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის თითოეული წევრისათვის
- ნიჩაბი (საჭირო არის მხოლოდ 3, 4.1, 4.3, 8 და 9 საშიშროების ნიშნებისთვის)
- სადრენაჟო დამჭერი (საჭირო არის მხოლოდ 3, 4.1, 4.3, 8 და 9 საშიშროების ნიშნებისთვის)
- შესაგროვებელი კონტეინერი (საჭირო არის მხოლოდ 3, 4.1, 4.3, 8 და 9 საშიშროების ნიშნებისთვის)

დოკუმენტაცია და ეკიპირება

ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები და სხვა მოწყობილობები საშიშროების ყველა ნიშნისთვის

თითოეული სატრანსპორტო საშუალებისთვის:

- დაგორების საწინააღმდეგო ბუნიკი, რომლის ზომა უნდა შეესაბამებოდეს სატრანსპორტო საშუალების ნებადართულ მაქსიმალურ მასას და თვლის დიამეტრს
- ორი გამაფრთხილებელი ნიშანი საკუთარ საყრდენებზე
- თვალების გამოსარეცხი სითხე (არ არის საჭირო 1 და 2 კლასებისთვის)

სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის თითოეული წევრისთვის:

- დამცავი ჟილეტი
- გადასატანი სანათი ხელსაწყო
- დამცავი ხელთათმანების წყვილი
- თვალების დამცავი საშუალება

ზოგიერთი კლასისთვის საჭირო დამატებითი აღჭურვილობა

- 2.3 ან 6.1 საშიშროების ნიშნების შემთხვევაში, სატრანსპორტო საშუალებაზე გადასაზიდი, სატრანსპორტო საშუალებიდან ავარიულად გამოსვლისათვის საჭირო ნიღაბი, სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის თითოეული წევრისათვის
- ნიჩაბი (საჭირო არის მხოლოდ 3, 4.1, 4.3, 8 და 9 საშიშროების ნიშნებისთვის)
- სადრენაჟო დამჭერი (საჭირო არის მხოლოდ 3, 4.1, 4.3, 8 და 9 საშიშროების ნიშნებისთვის)
- შესაგროვებელი კონტეინერი (საჭირო არის მხოლოდ 3, 4.1, 4.3, 8 და 9 საშიშროების ნიშნებისთვის)

დოკუმენტაცია და ეკიპირება

ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები და სხვა მოწყობილობები საშიშროების ყველა ნიშნისთვის

სატრანსპორტო ერთეულებსა და მათ აღჭურვილობასთან დაკავშირებული საერთო მოთხოვნები

ზოგიერთი კლასისთვის საჭირო დამატებითი აღჭურვილობა

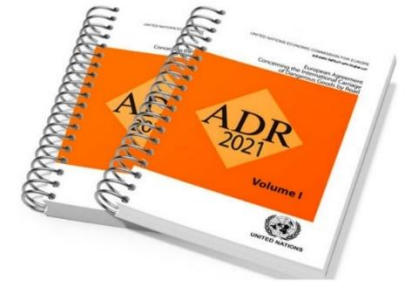
დოკუმენტაცია და ეკიპირება

სატრანსპორტო ერთეულები

სახიფათო ტვირთებით დატვირთული სატრანსპორტო ერთეული არავითარ შემთხვევაში არ უნდა შეიცავდეს ერთ მისაბმელზე (ან ნახევარმისაბმელზე) მეტს.

სატრანსპორტო ერთეულზე გადასატანი დოკუმენტები

- სატრანსპორტო დოკუმენტები
- წერილობითი ინსტრუქციები
- სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის ყველა წევრის პირადობის მოწმობა ფოტოსურათით
- გადაზიდვაზე დაშვების მოწმობა ყოველ სატრანსპორტო ერთეულზე ან მის ელემენტზე
- მძღოლის მომზადების მოწმობა
- კომპეტენტური ორგანოს მიერ გაცემული ოფიციალური დამტკიცების ასლი (ADR შეთანხმებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში)

უსაფრთხოება

- უსაფრთხოების პრობები ADR-ის შესაბამისად, მძღოლების, უსაფრთხოების კონსულტანტების და სხვა მომსახურე პერსონალის მიმართ (დატვირთვისას, გადმოტვირთვისას, ტრანსპორტირებისას, პარკინგისას და გზების სპეციალური მონაკვეთების გავლისას)
- სახანძრო უსაფრთხოება, ხანძარსაწინააღმდეგო საშუალებებით ეკიპირება, ეკიპირების ელემენტების გამოყენება, ხანძრის პრევენცია

სატრანსპორტო ერთეულებსა და მათ აღჭურვილობასთან დაკავშირებული საერთო მოთხოვნები

დასუფთავება გადმოტვირთვის შემდეგ

- თუ სახიფათო ტვირთების ავტოსატრანსპორტო საშუალების ან კონტეინერის გადმოტვირთვის შემდეგ აღმოჩენილია შიგთავსის ნაწილის გაჟონვა, დაღვრა ან დაყრა, აუცილებელია რაც შეიძლება სწრაფად და ნებისმიერ შემთხვევაში ახალ დატვირთვამდე განხორციელდეს ავტოსატრანსპორტო საშუალების ან კონტეინერის დასუფთავება.
- თუ ადგილზე დასუფთავების განხორციელება შეუძლებელია, საკმარისი უსაფრთხოების პირობების დაცვით, ავტოსატრანსპორტო საშუალების გადატანა წარმოებს უახლოეს შესაბამის ადგილზე, სადაც შეიძლება გაწმენდითი სამუშაოების ჩატარება.
- გადაზიდვა ითვლება საკმაოდ უსაფრთხოდ, თუ მიღებულია სათანადო ზომები გაჟონილი, დაღვრილი და დაყრილი სახიფათო ტვირთების არაკონტროლირებადი გამოსვლის თავიდან ასაცილებლად.
- ავტოსატრანსპორტო საშუალებები ან კონტეინერები, რომლებითაც მოხდა სახიფათო ტვირთების დაყრით გადაზიდვა, ახალი დატვირთვის წინ სათანადოდ უნდა დასუფთავდეს, თუ ახალი ტვირთი არ წარმოადგენს იგივე სახიფათო ტვირთს, რასაც წინა ტვირთი.

სატრანსპორტო ერთეულებსა და მათ აღჭურვილობასთან დაკავშირებული საერთო მოთხოვნები

ხანძარსაწინააღმდეგო აღჭურვილობა

სატრანსპორტო ერთეულის მაქსიმალური ნებადართული მასა	ცეცხლმაქრების მინიმალური რაოდენობა	მინიმალური საერთო ტევადობა ყოველ სატრანსპორტო ერთეულზე	ძრავის განყოფილებაში ან კაბინაში ხანძრის ჩასაქრობად ხელსაყრელი ცეცხლმაქრები. მინიმუმ ერთი შემდეგი მინიმალური ტევადობით:	ცეცხლმაქრ(ებ)თან დაკავშირებული დამატებითი მოთხოვნები. მინიმუმ ერთ ცეცხლმაქრს უნდა ჰქონდეს მინიმუმ შემდეგი მოცულობა:
≤ 3.5 ტონა	2	4 კგ	2 კგ	2 კგ
> 3.5 ტონა ≤ 7.5 ტონა	2	8 კგ	2 კგ	6 კგ
> 7.5 ტონა	2	12 კგ	2 კგ	6 კგ

ტევადობა მითითებულია მშრალ ფხვნილზე მომუშავე ცეცხლმაქრთან დაკავშირებით (ნებისმიერი სხვა სათანადო ცეცხლმაქრის გამოყენების შემთხვევაში, ტევადობა უნდა იყოს ექვივალენტური).

ერთი სატრანსპორტო ერთეულით გადატანილ ოდენობებთან დაკავშირებული გამოწვევების შემთხვევაში, სატრანსპორტო ერთეულზე უნდა იყოს ერთი ცეცხლმაქრი, 2 კგ მშრალი ფხვნილის მინიმალური ტევადობით (ან სხვა ნებისმიერი შესაფერისი ხანძრის ჩასაქრობი შემადგენლობის ექვივალენტური რაოდენობა).

სატრანსპორტო ერთეულებსა და მათ აღჭურვილობასთან დაკავშირებული საერთო მოთხოვნები

ხანძარსაწინააღმდეგო აღჭურვილობა

სატრანსპორტო ერთეულის მაქსიმალური ნებადართული მასა	ცეცხლმაქრების მინიმალური რაოდენობა	ვარიანტი 1	ვარიანტი 2	ვარიანტი 3
≤ 3.5 ტონა	4	2 + 2	-	-
> 3.5 ტონა ≤ 7.5 ტონა	8	6 + 2	-	-
> 7.5 ტონა	12	6 + 6	6 + 4 + 2	6 + 2 + 2 + 2

იმისათვის, რომ გარანტირებული იყოს ცეცხლმაქრის ფუნქციონალური საიმედოობა, იგი უნდა ექვემდებარებოდეს პერიოდულ შემოწმებას დამტკიცებული ეროვნული სტანდარტის შესაბამისად. მას უნდა ჰქონდეს კომპეტენტური ორგანოს მიერ აღიარებულ სტანდარტთან მისი შესაბამისობის დამადასტურებელი მარკირება და წარწერა შემდეგი პერიოდული შემოწმების თარიღის (თვე, წელი) ან მაქსიმალური ნებადართული ვარგისიანობის ვადის ამოწურვის შესახებ, კონკრეტული სიტუაციიდან გამომდინარე.

ცეცხლმაქრები უნდა დამაგრდეს სატრანსპორტო ერთეულებზე ისე, რომ ავტოსატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟისათვის ნებისმიერ დროს იყოს ხელმისაწვდომი. დამაგრება უნდა მოხდეს ისე, რომ ცეცხლმაქრები დაცული იყოს კლიმატური პირობების ზეგავლენისაგან მათი საექსპლუატაციო საიმედოობის შემცირების თავიდან აცილების მიზნით.

სატრანსპორტო ერთეულებსა და მათ აღჭურვილობასთან დაკავშირებული საერთო მოთხოვნები

ხანძარსაწინააღმდეგო აღჭურვილობა

	- ქაღალდი - ხის მასალა - პლასტმასა - ქსოვილები - რეზინა - ნარჩენები	
	- ბენზინი - ზეთები - საპოხი მასალები - საღებავები - გამხსნელი - ნივთიერებები	
	- ელექტრული - მოწყობილობები - აპარატურა - კომპიუტერული - ტექნიკა - ავტ. გამომრთველი - ელ. გაყვანილობა	

სატრანსპორტო ერთეულებსა და მათ აღჭურვილობასთან დაკავშირებული საერთო მოთხოვნები

ხანძარსაწინააღმდეგო აღჭურვილობა

- 1 - ხანძრის კლასების აღმნიშვნელი პიქტოგრამები
- 2 - შიგთავსის მოცულობა
- 3 - ლუქი
- 4 - შიგთავსის ტიპი
- 5 - სტანდარტთან შესაბამისობის დამადასტურებელი მარკირება
- 6 - თვე და წელი
(მითითებულია ცეცხლმაქრის შემდეგი პერიოდული შემოწმების ან მისი გამოყენების ვადა)

სატრანსპორტო ერთეულებსა და მათ აღჭურვილობასთან დაკავშირებული საერთო მოთხოვნები

ხანძარსაწინააღმდეგო აღჭურვილობა

ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ეკიპაჟის მიერ შესასრულებელი სხვადასხვა მოთხოვნა

ხანძარსაწინააღმდეგო საშუალებების გამოყენება

სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის წევრებს უნდა შეეძლოთ ხანძარსაწინააღმდეგო საშუალებების გამოყენება

ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ეკიპაჟის მიერ შესასრულებელი სხვადასხვა მოთხოვნა

მგზავრები

აკრძალულია ხალხის ტრანსპორტირება სახიფათო ტვირთების გადასაზიდ სატრანსპორტო ერთეულებზე, გარდა სატრანსპორტო საშუალების ეკიპაჟის წევრებისა

ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ეკიპაჟის მიერ შესასრულებელი სხვადასხვა მოთხოვნა

შეფუთვების გახსნის აკრძალვა

მძღოლს და მძღოლის დამხმარეს ეკრძალებათ სახიფათო ტვირთების შემცველი შეფუთვის გახსნა

ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ეკიპაჟის მიერ შესასრულებელი სხვადასხვა მოთხოვნა

დასუფთავება გადმოტვირთვის შემდეგ

თუ სახიფათო ტვირთების ავტოსატრანსპორტო საშუალების ან კონტეინერის გადმოტვირთვის შემდეგ აღმოჩენილია შიგთავსის ნაწილის გაჟონვა, დაღვრა ან დაყრა, აუცილებელია რაც შეიძლება სწრაფად და ნებისმიერ შემთხვევაში ახალ დატვირთვამდე განხორციელდეს ავტოსატრანსპორტო საშუალების ან კონტეინერის დასუფთავება.

თუ ადგილზე დასუფთავების განხორციელება შეუძლებელია, საკმარისი უსაფრთხოების პირობების დაცვით, ავტოსატრანსპორტო საშუალების გადატანა წარმოებს უახლოეს შესაბამის ადგილზე, სადაც შეიძლება გაწმენდითი სამუშაოების ჩატარება. გადაზიდვა ითვლება საკმაოდ უსაფრთხოდ, თუ მიღებულია სათანადო ზომები გაჟონილი, დაღვრილი და დაყრილი სახიფათო ტვირთების არაკონტროლირებადი გამოსვლის თავიდან ასაცილებლად.

ავტოსატრანსპორტო საშუალებები ან კონტეინერები, რომლებითაც მოხდა სახიფათო ტვირთების დაყრით გადაზიდვა, ახალი დატვირთვის წინ სათანადოდ უნდა დასუფთავდეს, თუ ახალი ტვირთი არ წარმოადგენს იგივე სახიფათო ტვირთს, რასაც წინა ტვირთი.

ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ეკიპაჟის მიერ შესასრულებელი სხვადასხვა მოთხოვნა

გადასატანი სანათი ხელსაწყოები

გამოყენებულ გადასატან სანათ ხელსაწყოებს არ უნდა ჰქონდეთ ლითონის ზედაპირი, რომელსაც შეეძლება ნაპერწკლის წარმოშობა

ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ეკიპაჟის მიერ შესასრულებელი სხვადასხვა მოთხოვნა

მოწევის აკრძალვა

ტვირთების დამუშავების დროს აკრძალულია მოწევა ავტოსატრანსპორტო საშუალებების სიახლოვეს და ავტოსატრანსპორტო საშუალებებში. აღნიშნული აკრძალვა ასევე ვრცელდება ელექტრონულ სიგარეტებსა და მსგავს საშუალებებზე

ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ეკიპაჟის მიერ შესასრულებელი სხვადასხვა მოთხოვნა

ძრავის მუშაობა დატვირთვისა თუ გადმოტვირთვის დროს

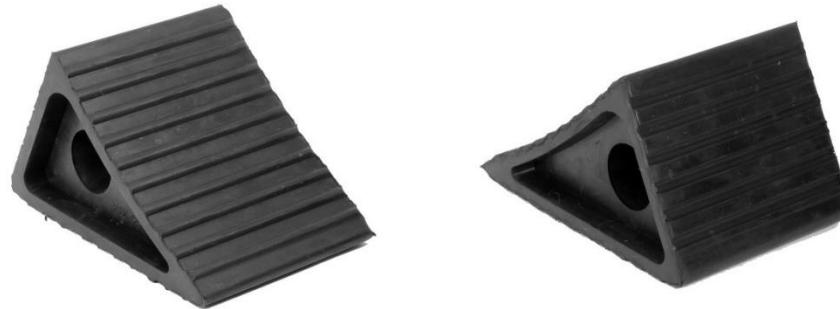
დატვირთვის-გადმოტვირთვის ოპერაციების დროს ძრავა უნდა იყოს გამორთული, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ძრავის გამოყენება საჭიროა ტუმბოების და ავტოსატრანსპორტო საშუალების დატვირთვის ან გადმოტვირთვის უზრუნველყოფელი სხვა მექანიზმების მოქმედებაში მოსაყვანად, და როდესაც ეს ნებადართულია იმ ქვეყნის კანონებით, რომელშიც იმყოფება ავტოსატრანსპორტო საშუალება

ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ეკიპაჟის მიერ შესასრულებელი სხვადასხვა მოთხოვნა

სადგომი მუხრუჭებისა და დაგორების საწინააღმდეგო თვლების გამოყენება

სადგომზე მყოფი ყველა ავტოსატრანსპორტო საშუალება, სახიფათო ტვირთებით, უნდა იდგეს სადგომ მუხრუჭებზე. მისაბმელები, რომლებიც არ არის აღჭურვილი სამუხრუჭე სისტემით, უნდა იყოს დამაგრებული არამოდრავ მდგომარეობაში, სულ მცირე, ერთი დაგორების საწინააღმდეგო თვალის გამოყენებით

გვირაბები და გვირაბებში გავლის შეზღუდვა

- გვირაბების კლასიფიკაცია, კატეგორიები და მათი საშიშროების მახასიათებლების მიმოხილვა
- გვირაბების კოდირება. გვირაბების აღნიშვნა
- გვირაბებში სახიფათო ნივთიერებების გატარების და შეზღუდვის წესები

ავტოსაგზაო გვირაბში სახიფათო ტვირთების გადამზიდი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გავლის შეზღუდვა

კატეგორიებად დაყოფა

გვირაბებში არსებობს სამი ძირითადი საფრთხე, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს უამრავი მსხვერპლი ან მიაყენოს სერიოზული ზიანი გვირაბის სტრუქტურას:

- აფეთქებები
- მომწამვლელი აირის ან აქროლადი მომწამვლელი სითხის გამოყოფა
- ხანძარი

ავტოსაგზაო გვირაბში სახიფათო ტვირთების გადამზიდი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გავლის შეზღუდვა

ქვემოთ წარმოდგენილია გვირაბების ხუთი კატეგორია:

A კატეგორიის გვირაბები - სახიფათო ტვირთების გადამზიდა არ იზღუდება

ავტოსაგზაო გვირაბში სახიფათო ტვირთების გადამზიდი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გავლის შეზღუდვა

B კატეგორიის გვირაბები - იზღუდება იმ სახიფათო ტვირთების გადაზიდვა, რომლებმაც შესაძლოა გამოიწვიოს ძალიან ძლიერი აფეთქება

კლასი 1:	A და L თავსებადობის ჯგუფები;
კლასი 2:	გაეროს №3529;
კლასი 3:	კლასიფიცირების კოდი D (გაეროს №1204, 2059, 3064, 3343, 3357 და 3379);
კლასი 4.1:	კლასიფიცირების კოდები D და DT; და თვითრეაქტიული ნივთიერებები, ტიპი B (გაეროს №3221, 3222, 3231 და 3232);
კლასი 5.2:	ორგანული ზეანგები, ტიპი B (გაეროს № 3101, 3102, 3111 და 3112).
იმ შემთხვევაში, თუ ფეთქებადი ნივთიერებების საერთო სუფთა მასა ყოველ სატრანსპორტო ერთეულზე აღემატება 1000 კგ-ს:	
კლასი 1:	დანაყოფები 1.1, 1.2 და 1.5 (გარდა A და L თავსებადობის ჯგუფებისა).
ცისტერნებით გადაზიდვის შემთხვევაში:	
კლასი 2:	კლასიფიცირების კოდები F, TF და TFC;
კლასი 4.2:	შეფუთვის ჯგუფი I;
კლასი 4.3:	შეფუთვის ჯგუფი I;
კლასი 5.1:	შეფუთვის ჯგუფი I;
კლასი 6.1:	გაეროს № 1510.

ავტოსაგზაო გვირაბში სახიფათო ტვირთების გადამზიდი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გავლის შეზღუდვა

C კატეგორიის გვირაბები - იმ სახიფათო ტვირთების გადამზიდვების შეზღუდვა, რომლებმაც შესაძლოა გამოიწვიოს ძალიან ძლიერი აფეთქება, ძლიერი აფეთქება ან მომწამვლელი ნივთიერებების დიდი რაოდენობით გამოყოფა.

სახიფათო ტვირთები, რომელთა გადამზიდვაც იკრძალება B კატეგორიის გვირაბებში და შემდეგი სახიფათო ტვირთები:

კლასი 1:	ქვეკლასები 1.1, 1.2 და 1.5 (გარდა A და L თავსებადობის ჯგუფებისა); და ქვეკლასი 1.3 (H და J თავსებადობის ჯგუფები);
კლასი 7:	გაეროს № 2977 და 2978.
იმ შემთხვევაში, თუ ფეთქებადი ნივთიერებების სუფთა მასა ყოველ სატრანსპორტო ერთეულზე აღემატება 5000 კგ-ს:	
კლასი 1:	ქვეკლასი 1.3 (C და G თავსებადობის ჯგუფები).
ცისტერნებით გადამზიდვის შემთხვევაში:	
კლასი 2:	კლასიფიცირების კოდები 2A, 2O, 3A და 3O და მხოლოდ T ასოს ან TC, TO და TOC ასოთა ჯგუფების შემცველი კლასიფიცირების კოდები;
კლასი 3:	I შეფუთვის ჯგუფი FC, FT1, FT2 და FTC კლასიფიცირების კოდებისთვის;
კლასი 6.1:	I შეფუთვის ჯგუფი გაეროს № 1510 გარდა;
კლასი 8:	I შეფუთვის ჯგუფი CT1, CFT და COT კლასიფიცირების კოდებისთვის.

ავტოსაგზაო გვირაბში სახიფათო ტვირთების გადაზიდვის ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გავლის შეზღუდვა

D კატეგორიის გვირაბები - იმ სახიფათო ტვირთების გადაზიდვების შეზღუდვა, რომლებმაც შესაძლებელია გამოიწვიოს ძალიან ძლიერი აფეთქება, ძლიერი აფეთქება ან მომწამვლელი ნივთიერებების დიდი რაოდენობით გამოყოფა ან მასშტაბური ხანძარი.

სახიფათო ტვირთები, რომელთა გადაზიდვაც იკრძალება C კატეგორიის გვირაბებში და შემდეგი სახიფათო ტვირთები:

კლასი 1:	ქვეკლასი 1.3 (C და G თავსებადობის ჯგუფები);
კლასი 2:	კლასიფიცირების კოდები F, FC, T, TF, TC, TO, TFC და TOC;
კლასი 3:	კლასი 3: გაეროს № 3528
კლასი 4.1:	თვითრეაქტიური ნივთიერებები, ტიპები C, D, E და F; და გაეროს № 2956, 3241, 3242, 3251, 3531, 3532, 3533 და 3534;
კლასი 5.2:	ორგანული ზეჟანგები, ტიპები C, D, E და F;
კლასი 6.1:	I შეფუთვის ჯგუფი TF1, TFC და TFW კლასიფიცირების კოდებისთვის და გაეროს №3507; ასევე შესუნთქვისას მომწამვლელი ნივთიერებები, რომლებსაც განესაზღვრათ სპეციალური დებულება 345 3.2 თავის A ცხრილის (6) სვეტში და გაეროს №3381-დან 3390-მდე გათვალისწინებული შესუნთქვისას მომწამვლელი ნივთიერებები;
კლასი 8:	I შეფუთვის ჯგუფი CT1, CFT და COT კლასიფიცირების კოდებისთვის;
კლასი 9:	კლასიფიცირების კოდები M9 და M10.
ცისტერნებით გადაზიდვის შემთხვევაში:	
კლასი 3:	
კლასი 4.2:	II შეფუთვის ჯგუფი;
კლასი 4.3:	II შეფუთვის ჯგუფი;
კლასი 6.1:	II შეფუთვის ჯგუფი; და III შეფუთვის ჯგუფი TF2 კლასიფიცირების კოდისთვის;
კლასი 8:	I შეფუთვის ჯგუფი CF1, CFT და CW1 კლასიფიცირების კოდებისთვის; და შეფუთვის ჯგუფი II CF1 და CFT კლასიფიცირების კოდებისთვის;
კლასი 9:	კლასიფიცირების კოდები M2 და M3.

ავტოსაგზაო გვირაბში სახიფათო ტვირთების გადამზიდი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გავლის შეზღუდვა

E კატეგორიის გვირაბები - ყველა სახიფათო ტვირთის გადამზიდვის შეზღუდვა, გარდა იმ ტვირთებისა, რომლებიც აღნიშნულია ნიშნით '(-)' 3.2 თავის A ცხრილის (15) სვეტში, და 3.4 თავით გათვალისწინებული დებულებების შესაბამისად ყველა სახიფათო ტვირთის გადამზიდვის შეზღუდვა იმ შემთხვევაში, თუ მათი მოცულობა აღემატება 8 ტონა მთლიან მასას ყოველ სატრანსპორტო ერთეულზე

ავტოსაგზაო გვირაბში სახიფათო ტვირთების გადამზიდი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გავლის შეზღუდვა

გვირაბების კატეგორია, რომელსაც კომპეტენტურმა ორგანომ მიაკუთვნა მოცემული ავტოსაგზაო გვირაბი სახიფათო ტვირთების გადასაზიდი სატრანსპორტო ერთეულების გავლის შეზღუდვის მიზნით, უნდა იყოს აღნიშნული საგზაო ნიშნებით შემდეგი წესით:

ნიშანი და სიგნალი	გვირაბების კატეგორია
ნიშანი არ არის	გვირაბების კატეგორია A
ნიშანი და დამატებითი ტაბლო, რომელზეც მითითებულია ასო B	გვირაბების კატეგორია B
ნიშანი და დამატებითი ტაბლო, რომელზეც მითითებულია ასო C	გვირაბების კატეგორია C
ნიშანი და დამატებითი ტაბლო, რომელზეც მითითებულია ასო D	გვირაბების კატეგორია D
ნიშანი და დამატებითი ტაბლო, რომელზეც მითითებულია ასო E	გვირაბების კატეგორია E

B

C

D

E

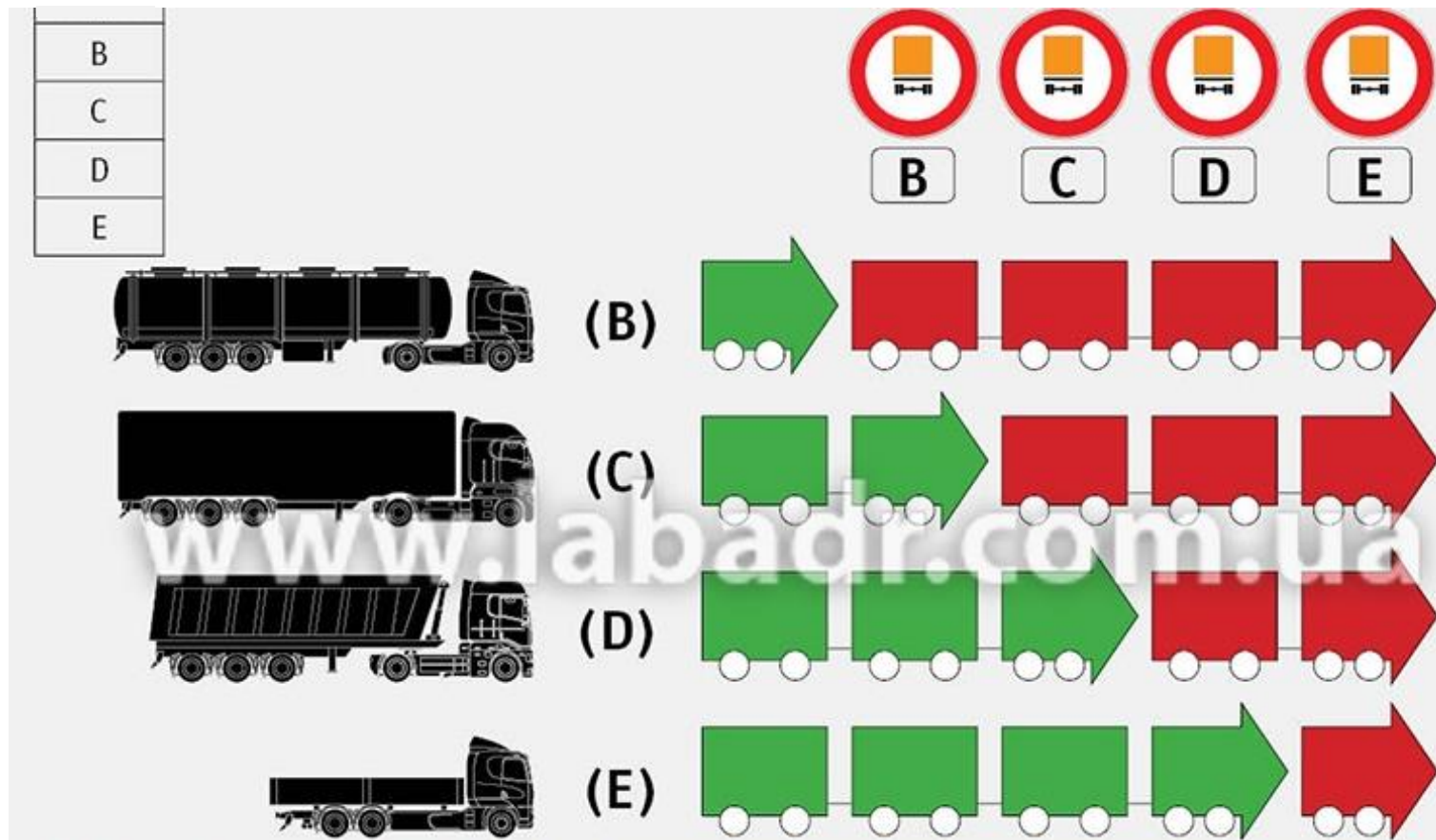
ავტოსაგზაო გვირაბში სახიფათო ტვირთების გადამზიდი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გავლის შეზღუდვა

გვირაბში გავლის შემზღუდავი კოდები

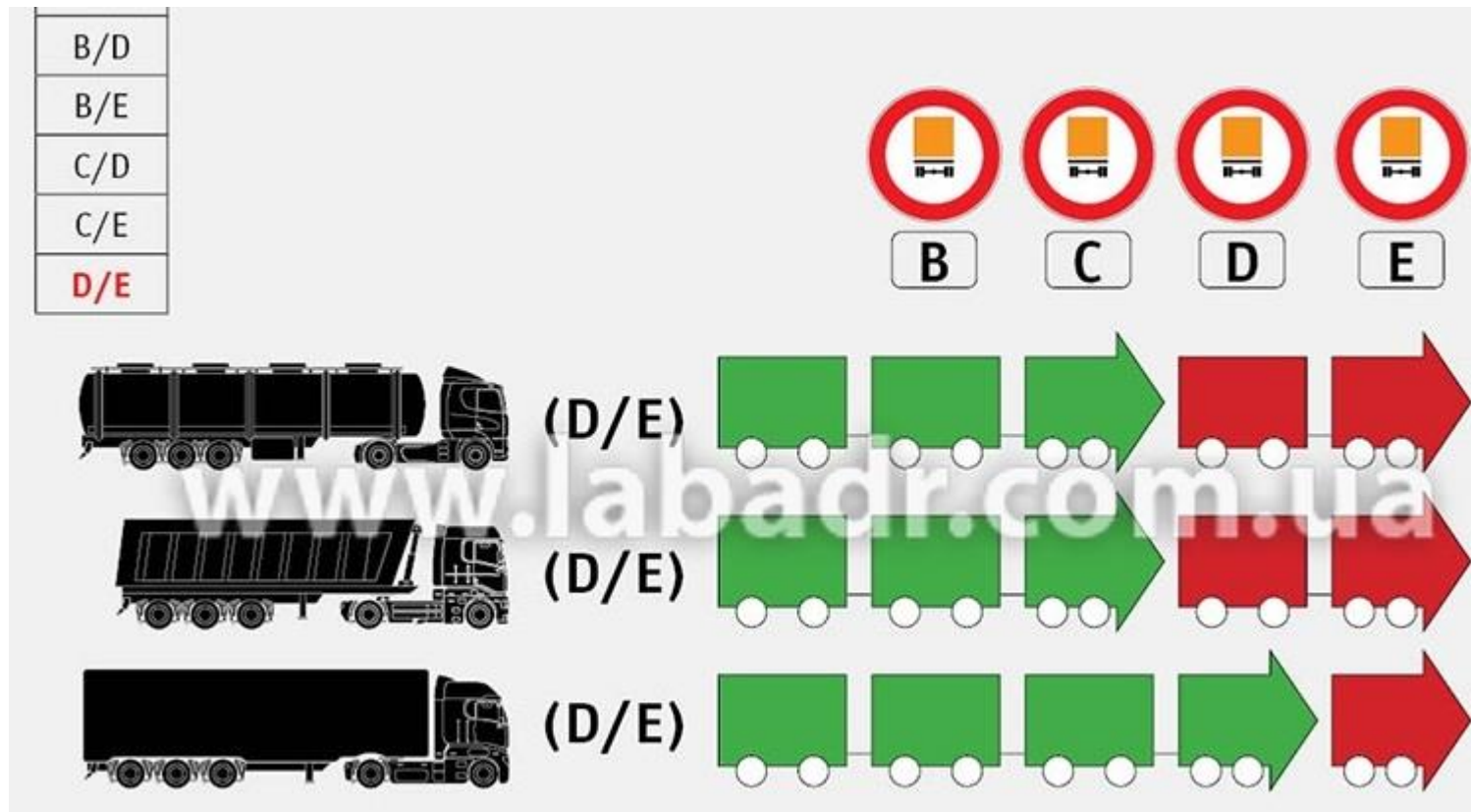
გვირაბებში გავლის შეზღუდვის კოდი მთლიანი ტვირთისთვის	შეზღუდვა
B	აკრძალულია B, C, D და E კატეგორიის გვირაბებში გავლა
B1000C	გადაზიდვა, როდესაც სატრანსპორტო ერთეულზე ფეთქებადი ნივთიერებების საერთო მასა: - აღემატება 1000 კგ-ს: აკრძალულია B, C, D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა; - არ აღემატება 1000 კგ-ს: აკრძალულია C, D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა.
B/D	გადაზიდვა ცისტერნებით: აკრძალულია B, C, D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა სხვა გადაზიდვები: აკრძალულია D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა
B/E	გადაზიდვა ცისტერნებით: აკრძალულია B, C, D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა სხვა გადაზიდვები: აკრძალულია E კატეგორიის გვირაბში გავლა
C	აკრძალულია C, D და E კატეგორიის გვირაბებში გავლა
C5000D	გადაზიდვა, როდესაც სატრანსპორტო ერთეულზე ფეთქებადი ნივთიერებების საერთო მასა: - აღემატება 5000 კგ-ს: აკრძალულია C, D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა; - არ აღემატება 5000 კგ-ს: აკრძალულია D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა.
C/D	გადაზიდვა ცისტერნებით: აკრძალულია C, D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა სხვა გადაზიდვები: აკრძალულია D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა
C/E	გადაზიდვა ცისტერნებით: აკრძალულია C, D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა სხვა გადაზიდვები: აკრძალულია E კატეგორიის გვირაბებში გავლა
D	აკრძალულია D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა
D/E	დაყრით გადაზიდვა ან გადაზიდვა ცისტერნებით: აკრძალულია D და E კატეგორიების გვირაბებში გავლა სხვა გადაზიდვები: აკრძალულია E კატეგორიის გვირაბებში გავლა
E	აკრძალულია E კატეგორიის გვირაბებში გავლა
-	დამშვებულია ყველა გვირაბში გავლა (გაეროს №2919 და 3331, იხილეთ ასევე პუნქტი 8.6.3.1)

შენიშვნა: შეზღუდული ოდენობებით შეფუთული სახიფათო ტვირთი, რომელთა გადაზიდვაც ხდება IMDG კოდექსის შესაბამისად მარკირებული კონტეინერებით ან სატრანსპორტო ერთეულებით, არ ექვემდებარება E კატეგორიის გვირაბების გავლასთან დაკავშირებულ შეზღუდვებს იმ შემთხვევაში, თუ სახიფათო ტვირთის შემცველი შეფუთვების საერთო მასა არ აღემატება 8 ტონას ყოველ სატრანსპორტო ერთეულზე.

ავტოსაგზაო გვირაბში სახიფათო ტვირთების გადამზიდი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გავლის შეზღუდვა

ავტოსაგზაო გვირაბში სახიფათო ტვირთების გადამზიდი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გავლის შეზღუდვა

Strand
Tunnel
500 yards
ahead

Alternative
route
follow

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

- პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების საკითხები სახიფათო ნივთიერების გადაზიდვისას
- პრაქტიკული უნარ-ჩვევების ამაღლება

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

- სახიფათო ტვირთების გადაზიდვის ოპერაციებში მონაწილე პირებმა უნდა მიმართონ შესაბამის ზომებს, სავარაუდო საშიშროებების ხასიათიდან და მასშტაბურობიდან გამომდინარე, რათა თავიდან აიცილონ დაზიანება თუ ტრავმები და, აუცილებლობის შემთხვევაში, მინიმუმამდე შეამცირონ მათი ზემოქმედება. ნებისმიერ შემთხვევაში, მათ უნდა დააკმაყოფილონ ADR-ის მოთხოვნები მათი შესაბამისი მოქმედების არეალში.
- იმ შემთხვევაში, თუ საზოგადოებრივ უსაფრთხოებას პირდაპირი საფრთხე ემუქრება, გადაზიდვების მონაწილეებმა დაუყოვნებლივ უნდა აცნობონ საავარიო-სამაშველო სამსახურებს და მიაწოდონ მათ შესაბამისი ზომების განსახორციელებლად აუცილებელი ინფორმაცია

112

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

თუ თქვენ იმყოფებით ავარიის ადგილის სიახლოვეს:

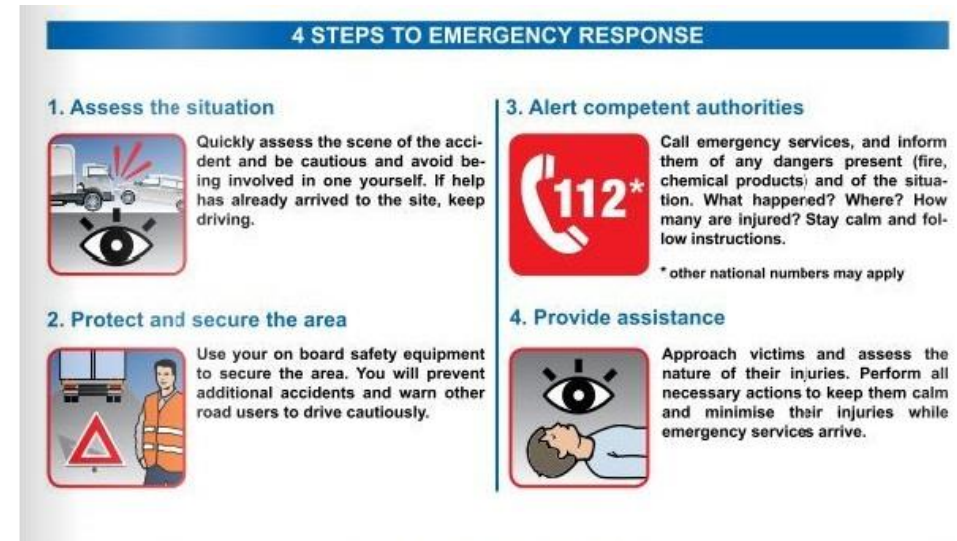
- შეინარჩუნეთ სიმშვიდე და შეეცადეთ დაიცვათ თავი. მხოლოდ მას შემდეგ რაც თქვენ სათანადოდ იქნებით დაცული, დაეხმარეთ სხვებს, მხოლოდ იმ პირობით თუ იცით როგორ გააკეთოთ ეს
- დატოვეთ ავარიის ადგილი რაც შეიძლება მალე
- არ გადაადგილდეთ იმ ზონებით სადაც არის საშიში ქიმიური ნივთიერებები და არ შეეხოთ მათ
- არ მოწიოთ
- შეეცადეთ, რაც შეიძლება გულდასმით დაიფაროთ თქვენი სხეული, დაიცავით სასუნთქი გზები მტვრისგან და საშიში აირებისგან, მიიფარეთ პირზე და ცხვირზე პირსახოცი ან რაიმე ნაჭერი, ნელა ისუნთქეთ

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

უბედური შემთხვევის დროს თქვენი ქმედებები ზუსტად უნდა იყოს დაგეგმილი. გახსოვდეთ, რომ თქვენი მოქმედების გეგმა შემდეგი ოთხი საფეხურისგან უნდა შედგებოდეს:

- სიტუაციის შეფასება
- ტერიტორიის დაცვა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფა
- შეტყობინება კომპეტენტურ ორგანოებს
- დახმარების აღმოჩენა

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

1. სიტუაციის შეფასება

- სწრაფად შეაფასეთ შემთხვევის ადგილი, იყავით ფრთხილად და თავიდან აიცილეთ მასში მონაწილეობა თუ დახმარება უკვე მოვიდა ადგილზე, განაგრძეთ სვლა შეჩერების გარეშე.
- თქვენ უნდა მიუახლოვდეთ შემთხვევის ადგილს სწრაფად და მშვიდად. უნდა ეცადოთ მოკლე დროში შეაგროვოთ მაქსიმალური ინფორმაცია.
- პირველ რიგში უნდა დარწმუნდეთ, რომ საფრთხე არ გემუქრებათ თქვენ, დაზარალებულს და თვითმხილველებს. ასევე საჭიროა სწრაფად შეაფასოთ, თუ რა სახის დახმარება გჭირდებათ და რისი გაკეთება შეგიძლიათ დამოუკიდებლად.
- აუხსენით დაზარალებულსა და თვითმხილველებს, რომ თქვენ შეგიძლიათ პირველადი დახმარების გაწევა.

პირველ რიგში დარწმუნდით:

არიან თუ არა თვითმხილველები, შეუძლიათ დახმარება?

არის თუ არა გარემოში საფრთხე?

გჭირდებათ თუ არა სპეციალისტის დახმარება?

არის თუ არა ვინმეს სიცოცხლე საფრთხეში?

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

2. ტერიტორიის დაცვა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფა

ტერიტორიის დაცვა - ტერიტორიის დასაცავად გამოიყენეთ ბორტზე არსებული უსაფრთხოების აღჭურვილობა. თქვენ თავიდან აიცილებთ დამატებით ავარიებს და გააფრთხილებთ გზის სხვა მომხმარებლებს მართონ ფრთხილად.

უსაფრთხოების უზრუნველყოფა - ის გარემოება, რომელმაც გამოიწვია დაზარალებულის მდგომარეობის დამძიმება, შეიძლება კვლავ მოქმედებს და საფრთხეს წარმოადგენს. ხშირად ძალიან მარტივი ხერხებით შეიძლება გარემოს უსაფრთხოების უზრუნველყოფა (მაგალითად, ძრავის გამორთვა, თუ ავტოავარიის შემდეგ მანქანა დაქოქილია).

არასოდეს ჩააგდოთ თქვენი და დაზარალებულის სიცოცხლე საფრთხეში და ნუ ეცდებით გააკეთოთ ის, რაც აღემატება თქვენს შესაძლებლობებს! უზრუნველყავით თქვენი და დაზარალებულის უსაფრთხოება!

თუ თქვენ არ შეგიძლიათ დაზარალებულის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, ეცადეთ მოაშოროთ საშიშროების წყარო დაზარალებულს. თუ ამის გაკეთება არ შეგიძლიათ, გადაიყვანეთ დაზარალებული უსაფრთხო ადგილას. გახსოვდეთ, ზოგჯერ გარემოს უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით საჭიროა სპეციალური სამსახურების (პოლიცია, სახანძრო, სამაშველო სამსახური) გამოძახება.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

3. გააფრთხილეთ კომპეტენტური ორგანოები

შემთხვევის ადგილზე თქვენ შეიძლება ერთდროულად დაგჭირდეთ უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, გადაუდებელი სამედიცინო სამსახურის გამოძახება ტელეფონით, პირველი დახმარების გაწევა. ამიტომ დროულად მოუხმეთ დახმარებას. თუ დაგჭირდათ სასწრაფო სამედიცინო სამსახურის გამოძახება, მიეცით დისპეტჩერს (ადამიანს, რომელსაც ელაპარაკებით) ზუსტი ინფორმაცია:

გადაეცით ზუსტი ინფორმაცია (**მ.ო.დ.ი.ს. ალგორითმი**):

მ - მდებარეობა

ო - ოდენობა

დ - დაზიანების მექანიზმი

ი - იდენტიფიკაცია

ს - სიმპტომები

შეინარჩუნეთ სიმშვიდე და მიჰყევით ინსტრუქციას!

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

4. დახმარების აღმოჩენა

მას შემდეგ, რაც დარწმუნდით გარემოს უსაფრთხოებაში, გაუწიეთ დაზარალებულს პირველი დახმარება. მიუახლოვდით დაზარალებულს და შეაფასეთ დაზიანებები. შეასრულეთ ყველა საჭირო ქმედება, რათა შეუნარჩუნოთ დაზარალებულს სიმშვიდე და მინიმუმამდე დაიყვანოთ მათი დაზიანებები, სასწრაფო დახმარების მოსვლამდე.

ინდივიდუალური პირველადი დახმარების პაკეტი (იპდპ)

ელასტიური ბინტი
მრავალფუნქციურია, აქვს როგორც დამწოლი (სისხლის შემაჩერებელი) ისე საფიქსაციო ფუნქცია(ძვალ-კუნთოვანი სისტემის სხვადასხვა დაზიანებები)

სასურველი ზომა: მინ 2.5მეტრიX10სმ-ზე

არასტერილური ხელთათმანი
გამოიყენება ძირითადად დაზავებული სისხლისგან და შესაბამისად სისხლით გადამდები დაავადებების თავიდან ასაცილებლად. მისაღებია სტერილური ხელთათმანიც.

სასურველი ზომა: ინდივიდუალურია მოთხოვნის შესაბამისად

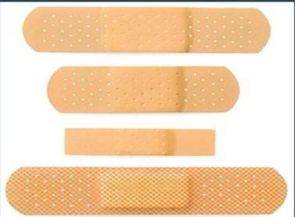

სტერილური საფენი („სალფეტკი“)
აქვს ჭრილობის მფარავი ფუნქცია. ასევე გამოიყენება ზედაპირული ჭრილობების გასაწმენდად.

სასურველი ზომა: 7.5სმX7.5სმ-ზე ან 10X10

წყალბადის ზეჟანგი
გამოიყენება ჭრილობის ზედაპირული დამუშავებისთვის

წებოვანი პლასტიკები
გამოიყენება მცირე ნაკაწრების და ჭრილობების დასაფარად.

სასურველი ზომა: ინდივიდუალური მოთხოვნის შესაბამისად

სტერილური ბინტი
მრავალფუნქციურია, გამოიყენება ჭრილობის დასაფარად ან არსებული სახვევის საფიქსაციოდ.

სასურველი ზომა: 7მ-14სმ-ზე და ზემოთ

სამკუთხა სახვევი
მრავალფუნქციურია, აქვს დამწოლი, საფიქსაციო სახვევის ფუნქცია.

სასურველი ზომა: სტანდარტულია, როგორც წესი 135 სმ - 95 სმ-ზე

ბლაგვპირიანი მაკრატელი
გამოიყენება ტანსაცმლის ან სახვევების გასაჭრელად. ასევე სხვა დანიშნულებითაც

სასურველი ზომა: მინიმუმ 19სმ

წებოვანი ლენტი (ლეიკო)
მრავალფუნქციურია, აქვს სახვევის და დადებული საფენების საფიქსაციო ფუნქცია..

სასურველი ზომა: 2მ- 3 სმ-ზე და ზემოთ

სამაშველო საბანი (ფოლგის პლედი)
გამოიყენება დაზავებულის ტემპერატურის შესანარჩუნებლად.

სტანდარტულია, როგორც წესი 135სმ- 200სმ-ზე

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

მოწამვლა

ეს არის პათოლოგიური მდგომარეობა, რომელიც ვითარდება ორგანიზმში შხამის შეღწევის შემთხვევაში. მომწამლავი ნივთიერების (შხამის) როლში შეიძლება აღმოჩნდეს პრაქტიკულად ნებისმიერი ქიმიური ნივთიერება, რომელსაც ორგანიზმში გარკვეული რაოდენობით მოხვედრისას შეუძლია სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ორგანოების ფუნქციის მოშლა. არჩევნ საყოფაცხოვრებო და საწარმოო მოწამვლებს. უამრავი ადამიანი იღუპება მოწამვლის შედეგად, მაგრამ დროულად და სწორად ჩატარებული პირველადი დახმარების შემთხვევაში, ბევრი მოწამლულის სიცოცხლის გადარჩენა შესაძლებელია. გადაუდებელი დახმარების ფორმა დამოკიდებულია ორგანიზმში შხამის მოხვედრის გზაზე.

მოწამვლისათვის დამახასიათებელი ნიშნებია:

- ცვლილებები ქცევაში (უეცარი ძილიანობა, აგზნებადობა, შენელებული აზროვნება, არაადეკვატური რეაქცია გარემო პირობებზე, კრუნჩხვა და სხვ.)
- კანის ფერის შეცვლა, სიწითლე პირისა და ტუჩების ირგვლივ და დამწვრობა ზოგიერთი მომწამვლელი ნივთიერების დალევისას
- ამონასუნთქი ჰაერის უცნაური სუნი, რომელიც ქიმიური ნივთიერების, მაგალითად ბენზინის ან საღებავის გამხსნელის სუნს წააგავს
- სხეულის ტემპერატურის მომატება ან დაკლება
- გულის მუშაობის დარღვევა (გულის რითმისა და/ან არტერიული წნევის ცვლილებები)
- სუნთქვის დარღვევა
- პირღებინება, სუნთქვის გაძნელება, ძილიანობა, არეული გონება ან სხვა მოულოდნელი ნიშნები

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

პირველადი დახმარება მოწამვლის დროს:

- აუცილებელია შემთხვევის ადგილის დათვალიერება. იზრუნეთ პირად უსაფრთხოებაზე
- დროულად გამოიძახეთ სასწრაფო სამედიცინო დახმარების ბრიგადა
- შეამოწმეთ ცნობიერების დონე და ჩაატარეთ CAB (C - ცირკულაცია (Circulation), A- სასუნთქი გზები (Airway), B - სუნთქვა (Breathing)) კონტროლი
- თუ მომწამვლავი ნივთიერება გადაყლაპულია, არ გამოიწვიოთ ღებინება
- თუ მომწამვლავი ნივთიერება მოხვდა ორგანიზმში კანის ზედაპირიდან, ჩამოიბანეთ წყლით დაზიანებული არე; დაუყოვნებლივ გადაიყვანეთ სუფთა ჰაერზე, უსაფრთხო ადგილას
- თუ მოწამვლის მიზეზი გახდა მომწამვლელი ნივთიერების გარემოში მოხვედრა, როგორცაა ნახშირბადის მონოქსიდი (მხუთავი აირი), დაზარალებული სასწრაფოდ გაიყვანეთ სუფთა ჰაერზე
- მომწამვლელი ნივთიერების გადაყლაპვის შემთხვევაში, დაზარალებულს გამოუსუფთავეთ პირი
- დარწმუნდით, რომ დაზარალებული სუნთქავს. თუ არა, ჩასუნთქეთ პირით პირში და სასწრაფოდ დაიწყეთ გულ-ფილტვის რეანიმაცია
- საავადმყოფოში წასვლისას თან წაიღეთ მოწამვლის გამომწვევი ნივთიერების შესანახი კონტეინერი ან მედიკამენტის ბოთლი

რა არ უნდა გააკეთოთ:

- არასოდეს გამოიყენოთ ღებინების გამომწვევი ნივთიერება. ამან შეიძლება მდგომარეობა გააუარესოს!

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

დამწვრობა

დამწვრობა ქსოვილთა ადგილობრივი დაზიანებაა სითბური, ქიმიური, ელექტრული ან რადიაციული ზემოქმედებით. დაზიანების სიმძიმე დამოკიდებულია ტემპერატურის მაქსიმუმზე, ზემოქმედების ხანგრძლივობაზე, დაზიანების ფართობზე და დამწვრობის ლოკალიზაციაზე. განსაკუთრებით მძიმე დამწვრობებს იწვევს ცეცხლის ალი, გამდნარი მეტალი, ორთქლი. ხშირია ხელების, ფეხების, თვალების დამწვრობები.

დაზიანების მიხედვით, დამწვრობები იყოფა შემდეგ ტიპებად:

- თერმული დამწვრობა
- ქიმიური დამწვრობა
- ელექტრული და ვოლტოვანი რკალის დამწვრობა
- სხივური დამწვრობა

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

თერმული დამწვრობა

ჩნდება მაღალი ტემპერატურის ზეგავლენის შედეგად. დაზიანების გამომწვევი ფაქტორები:

ცეცხლი - დამწვრობის ფართობი შედარებით დიდია, სიღრმის მიხედვით მეორეხარისხოვანი. ნაიარევის პირველადი დამუშავებისას სირთულეს წარმოადგენს დამწვარი ტანსაცმლის ნარჩენების მოშორება, ქსოვილის შეუმჩნეველი ძაფები შემდეგში შეიძლება ინფექციის განვითარების მიზეზი იყოს. შეიძლება დაზიანდეს მხედველობის ორგანოები, ზემო სასუნთქი გზები.

სითხე - დამწვრობის ფართობი შედარებით მცირეა, მაგრამ ღრმა, მეორე-მესამე ხარისხის.

ორთქლი - დამწვრობის ფართობი დიდია, შედარებით არ არის ღრმა. ძალიან ხშირად ზიანდება სასუნთქი გზები.

მხურვალე საგნები - დამწვრობის ფართობი ყოველთვის განისაზღვრება საგნის ზომებით, აქვს მკვეთრი საზღვრები და მნიშვნელოვანი სიღრმე, მეორე-მეოთხე ხარისხის. დამატებითი ტრავმები შეიძლება მოხდეს საგნის მოშორებისას, რომელიც პირველადი ტრავმის გამომწვევი იყო. ხდება კანის დაზიანებული შრეების მოშორება.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

ქიმიური დამწვრობა

ჩნდება ქიმიურად აქტიური ნივთიერების ზემოქმედების შედეგად. დაზიანების გამომწვევი ფაქტორები:

მჟავები - დამწვრობა შედარებით ღრმა არ არის, რაც დაკავშირებულია მჟავის მაკოაგულირებელ ეფექტთან: დამწვარი ქსოვილებისგან ფორმირდება ნაწიბური, რომელიც წინააღმდეგობას უქმნის მის შემდგომ შეღწევას. კონცენტრირებული მჟავებით გამოწვეული დამწვრობა ნაკლებად ღრმაა, რადგან მაღალი კონცენტრაციისას ნაწიბურის სწრაფად ფორმირდება.

ტუტეები - ქსოვილზე ზემოქმედებისას ტუტე საკმაოდ ღრმად აღწევს; კოაგულირებული ცილის ბარიერი, როგორც მჟავის შემთხვევაში, არ ფორმირდება.

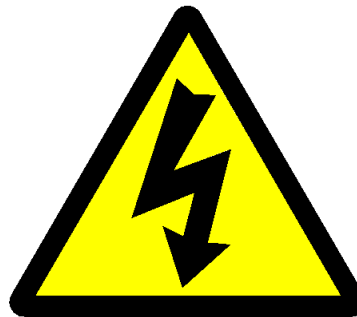
მძიმე მეტალების მარილები - დამწვრობა, როგორც წესი, ზედაპირულია. გარეგნულად და კლინიკურად ჰგავს მჟავათი დამწვრობას

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

ელექტრული და ვოლტოვანი რკალის დამწვრობები

წარმოიქმნება სხეულში მუხტის შეღწევისა და გამოსვლის წერტილებში. განსაკუთრებულად იჩენს თავს რამდენიმე პატარა ფართობის კერა, მაგრამ ღრმა. განსაკუთრებით საშიშია ამგვარი დამწვრობები გულის მიდამოს გავლით (ელექტროტრავმა). ვოლტოვანი რკალის დამწვრობა ჰგავს ცეცხლით დამწვრობას და წარმოიქმნება მოკლე ჩართვისას დაზარალებულის სხეულის გავლის გარეშე.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

სხივური დამწვრობა

ჩნდება გამოსხივების სხვადასხვა ტიპის ზემოქმედების შედეგად. დაზიანების გამომწვევი ფაქტორებია:

სინათლის გამოსხივება - მზის სხივებით გამოწვეული დამწვრობები ზაფხულის დროს ჩვეულებრივი მოვლენაა. სიღრმე პირველი, იშვიათად მეორე ხარისხოვანია. დამწვრობა შეიძლება გამოიწვიოს სინათლის გამოსხივების სპექტრის ნებისმიერმა ნაწილმა. ტალღის სიგრძის მიხედვით შეღწევადობის სიღრმე და შესაბამისად დაზიანების სიმძიმეც, განსხვავებულია.

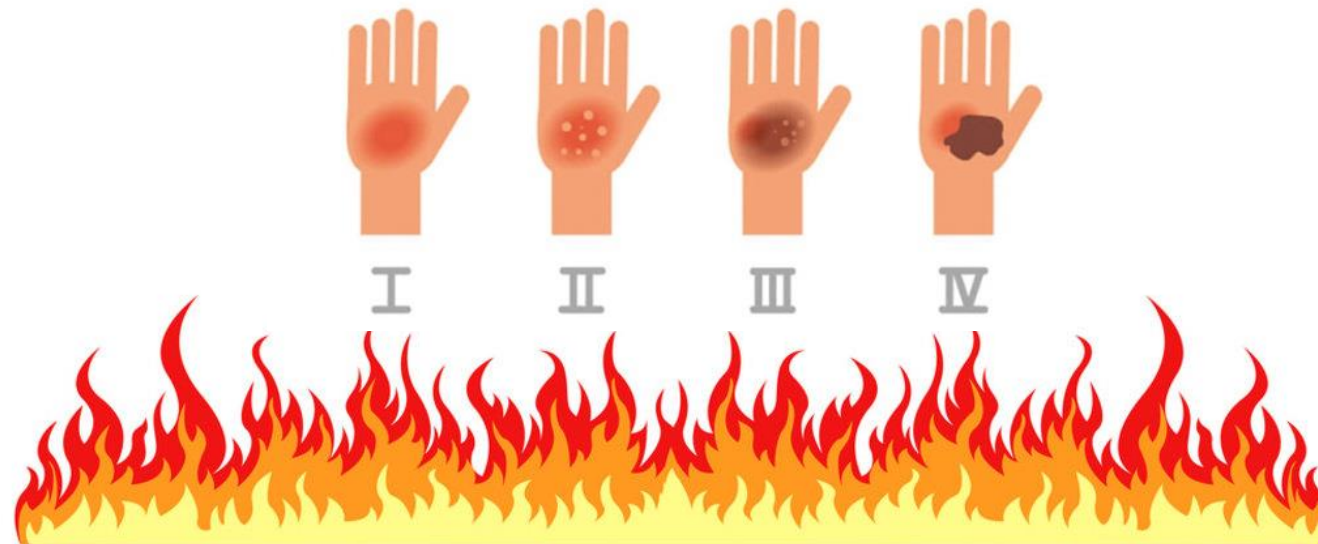
მაიონებელი გამოსხივება - დამწვრობა, როგორც წესი, არ არის ღრმა, მაგრამ მისი მკურნალობა რთულია გამოსხივების დამაზიანებელი ზემოქმედების ქვეშმდებარე ორგანოებსა და ქსოვილებზე. მატულობს სისხლძარღვების მსხვრევადობა, სისხლდენა, მცირდება რეგენერაციის უნარი.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

განასხვავებენ ოთხი ხარისხის დამწვრობას:

- პირველი ხარისხის
- მეორე ხარისხის
- მესამე ხარისხის
- მეოთხე ხარისხის

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

პირველი ხარისხის დამწვრობა

პირველი ხარისხის დამწვრობა ყველაზე მსუბუქი ხარისხის დაზიანებაა, რომლის დროსაც კანის მხოლოდ ზედაპირული შრეა დაზიანებული. ამ დროს კანი, როგორც წესი, წითელი და შეშუპებულია. შესაძლოა მტკივნეულიც იყოს. პირველი ხარისხის დამწვრობას უნდა უმკურნალოთ, როგორც ძალიან მცირე, უმნიშვნელო დამწვრობას, თუ პროცესი არ მოიცავს ხელის, ფეხის, სახის და სახსრების მნიშვნელოვან ნაწილს, რაც თავისთავად სასწრაფო სამედიცინო ჩარევის აუცილებლობას გულისხმობს.

მეორე ხარისხის დამწვრობა

თუ კანის ზედაპირული შრის გარდა დამწვრობა მოიცავს უფრო ქვედა შრესაც (დერმას), დაზიანებას მეორე ხარისხის დამწვრობა ეწოდება. ამ დროს კანზე ვითარდება ბუშტუკოვანი გამონაყარი და დამწვრობის ადგილი მკვეთრ წითელ შეფერილობას იღებს. მეორე ხარისხის დამწვრობა იწვევს ძლიერ ტკივილსა და შეშუპებას. თუ მეორე ხარისხის დამწვრობის დიამეტრი 7-8 სანტიმეტრს არ აღემატება, უმკურნალოთ მას როგორც მცირე ხარისხის დამწვრობას. თუ დამწვრობის არეალი უფრო ფართოა ან მოიცავს ხელების, ფეხების, სახის ან მთავარი სახსრების არეს, მას უნდა უმკურნალოთ, როგორც სერიოზულ დამწვრობას და სასწრაფო გადაუდებელ სამედიცინო დახმარებას მიმართოთ.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

როდესაც მსუბუქი ხარისხის ან მცირე დამწვრობასთან გვაქვს საქმე, რომელიც 7-8 სმ-ს მოიცავს, იმოქმედეთ შემდეგნაირად:

- დამწვარი არე შეუშვირეთ გრილ და არა ცივ, გამდინარე წყალს 10-15 წუთის განმავლობაში ან სანამ ტკივილის შეგრძნება არ გაივლის. თუ ამას ვერ მოახერხებთ, მაშინ დაიდეთ ცივი კომპრესი ან დამწვარი ადგილი მოათავსეთ ცივ წყალში. დამწვარი არეალის გაგრილება კანიდან გამოდევნის სითბოს და შეშუპებას ამცირებს
- დამწვრობა სტერილური დოლბანდის სახვევით შეიხვიეთ. დოლბანდი შემოახვიეთ თავისუფლად, რათა დამწვარ ადგილზე ზეწოლა თავიდან აიცილოთ. სახვევი დამწვრობასთან ჰაერის ურთიერთქმედებას ამცირებს, რაც თავის მხრივ ბუშტუკების გაჩენას უშლის ხელს და ტკივილს ამცირებს
- მიიღეთ ტკივილგამაყუჩებელი
- **ნუ გამოიყენებთ ბამბას ან ისეთ ნაჭერს, რომელიც იძენდება და შესაძლოა ჭრილობაში ჩარჩეს**
- **დამწვარ ადგილზე ყინული არ დაიდოთ**

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

III

მესამე ხარისხის დამწვრობა

მესამე ხარისხის დამწვრობა ძალიან რთულია და კანის ყველა შრეს მოიცავს. ამ დროს შეიძლება დაზიანებული იყოს ცხიმოვანი ქსოვილი, კუნთი და ძვალაც კი. დაზიანებული არე შესაძლოა დანახშირდეს ან ჰქონდეს თეთრი ფერის, მშრალი შესახედაობა. ზოგადი დამწვრობის დროს, დაზარალებულს შესაძლოა თან ჰქონდეს სუნთქვის პრობლემები. ასეთი სერიოზული დამწვრობის დროს აუცილებელია სასწრაფოდ მიმართოთ გადაუდებელი დახმარების ადგილობრივ ცენტრს.

IV

მეოთხე ხარისხის დამწვრობა

მეოთხე ხარისხის დამწვრობა ფაქტობრივად დანახშირებაა. III და IV ხარისხის დამწვრობისას კანის იმდენად ღრმა შრეები ზიანდება, რომ თავისით ვერ აღდგება და ოპერაციულ მკურნალობას მოითხოვს.

სასწრაფო დახმარების მოსვლამდე მიჰყევით შემდეგ რჩევებს:

- ნუ მოაცილებთ დაზარალებულს დამწვარ ტანსაცმელს. დარწმუნდით, რომ დაშავებული შორს იმყოფება დამწვრობის გამომწვევი საშუალებებისგან
- მძიმე ხარისხის დამწვრობისას ნუ მიუშვერთ დაზიანებულ არეს ცივ წყალს, რადგანაც ამ დროს შესაძლოა დაეცეს სხეულის ტემპერატურა (ჰიპოთერმია), მოიშალოს სისხლის წნევა და ცირკულაცია, დაზარალებული შოკურ მდგომარეობაში ჩავარდეს

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

თვალეების დამწვრობა

გამოიყოფა თვალის სამი სახის დამწვრობა: თერმული, ქიმიური და რადიაციული. თერმული დამწვრობა იწვევს თვალის ტკივილს, ცრემლდენას, რქოვანის დაზიანებას. თვალეების ქიმიურ დამწვრობას მათში ქიმიური აგენტის (მჟავა, ტუტე, ნიშადურის სპირტი, კირი და სხვა) მოხვედრა იწვევს. მხედველობის ორგანოს ქიმიური დამწვრობა ყველა შემთხვევაში თვალეების მძიმე დაზიანებაა, ამიტომაც კვალიფიციური სპეციალისტის დროულ კონსულტაციას, სათანადო გამოკვლევასა და მკურნალობას საჭიროებს. თვალეების დამწვრობის სიმძიმე დამოკიდებულია დამაზიანებელი ქიმიური აგენტის შემადგენლობაზე, კონცენტრაციაზე, რაოდენობასა და ტემპერატურაზე, აგრეთვე დაზარალებულის თვალეების მდგომარეობაზე, მისი ორგანიზმის რეაქტიულობაზე, დროულად აღმოჩენილ სათანადო სამედიცინო დახმარებაზე. ძლიერი მჟავებით და ტუტეებით დამწვრობამ შეიძლება გამოიწვიოს სიბრმავე და სხვა მძიმე გართულებები. რადიაციული ენერგია იწვევს ულტრაიისფერ კერატიტს. თვალეების დამწვრობის დროს, როგორც წესი, განურჩევლად დამაზიანებელი აგენტის ბუნებისა, შემდეგი სუბიექტური შეგრძნებები ვლინდება: სინათლის შიში, მჭრელი ხასიათის ტკივილი თვალეების არეში, ცრემლდენა, მძიმე შემთხვევებში - მხედველობის დაკარგვა. იმავდროულად ზიანდება თვალეების ირგვლივ არსებული კანი.

თვალეების დამწვრობის დროს დაზარალებულს დაუყოვნებლივ უნდა აღმოვუჩინოთ პირველი დახმარება. ამისათვის აუცილებელია **გამდინარე წყლით თვალეების სასწრაფოდ და ხანგრძლივად ამოხანა**. ქიმიური აგენტის მოცილების მიზნით, საჭიროა ქუთუთოების მაქსიმალურად გადაწევა და გამდინარე წყლით თვალეების ამოხანა 15-20 წუთის განმავლობაში. გამანეიტრალებელი საშუალების მოძიებაზე დროის დაკარგვა არ ღირს, რადგან გამდინარე წყლით თვალეების ინტესიურად ამოხანა ბევრად ეფექტურია. ამოხანის შემდეგ მშრალი ნახვევის დადება საჭირო (დოლბანდის ან ბინტის ჩამონაჭერით). ყველაზე მთავარი ექიმთან დროულად ვიზიტი და დანიშნული მკურნალობის სრულად ჩატარებაა.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

პირის ღრუს დამწვრობა

დამწვრობის შედეგად შესაძლოა პირის ღრუს ლორწოვანი გარსი შეშუპდეს და ასფიქსიის საფრთხე გაჩნდეს. პირის დამწვრობის შემთხვევაშიც პირში გრილი წყალი გამოივლეთ.

საყლაპავისა და კუჭის ქიმიური დამწვრობა

საყლაპავისა და კუჭის ქიმიური დამწვრობა ვითარდება კონცენტრირებული მჟავების ან ტუტეების (მაგალითად, ნიშადურის სპირტი, კაუსტიკური სოდა) პირის ღრუმში მოხვედრისას. საჭმლისმომწელებელი სისტემის დასახელებულ ორგანოთა დამწვრობისას გამოვლენილი ძირითადი სიმპტომებია: პირის ღრუს, ხახის, საყლაპავისა და კუჭის ძლიერი ტკივილი. თუ იმავდროულად განვითარდა ხორხის ზედა ნაწილის დამწვრობაც, დაზარალებულს მოხრჩობა ეწყება. ვითარდება ღებინება სისხლნარევი ლორწოთი და დამწვარი ლორწოვანი გარსის ნაფლეთებით. საყლაპავისა და კუჭის ქიმიური დამწვრობის დროს აუცილებელია დაზარალებულის დაუყოვნებლივ გადაყვანა კლინიკაში.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

ჰიპოთერმია

ადამიანის ორგანიზმზე დაბალი ტემპერატურის ზემოქმედებისას ვითარდება გადაციება ანუ ჰიპოთერმია. ჰიპოთერმიაზე მიუთითებენ მაშინ, როდესაც სხეულის ტემპერატურა ქვეითდება 35°C-მდე და უფრო მეტად. ჰიპოთერმია წყალში ვითარდება 25-ჯერ უფრო სწრაფად, ვიდრე ჰაერზე ყოფნისას. ჰიპოთერმია უფრო სწრაფად უვითარდებათ ბავშვებსა და მოხუცებს.

პირველადი დახმარება ჰიპოთერმიის დროს:

- გადაიყვანეთ დაზარალებული ცივი გარემოდან. დროულად გამოიძახეთ გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების სამსახური
- თუ დაზარალებულის ტანსაცმელი სველია, ფრთხილად გახადეთ, დაზარალებული გაამშრალეთ და შეახვიეთ თბილ საბანში
- არ მისცეთ დაზარალებულს სიარულისა და მოძრაობის უფლება. მისი გადაყვანისას იმოქმედეთ ფრთხილად, რადგან მკვეთრი მოძრაობისას ჰიპოთერმიის დროს შეიძლება განვითარდეს გულის გაჩერება

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

მოყინვა

ცივ გარემოში ყოფნისას დიდია მოყინვის განვითარების საშიშროება. მოყინვა ადვილად ვითარდება სხეულის წაზრდილ ნაწილებში (ცხვირი, ყურები, სახე, თითები). დაზიანებული არე მკვეთრად განსხვავდება ნორმალურისაგან. დაზიანებულ არეში ხშირად დაქვეითებულია მგრძნობელობა ან საერთოდ არ აღინიშნება. შესაძლებელია შეშუპებისა და ბუშტუკების განვითარება. მსუბუქი მოყინვისათვის დამახასიათებელია წვის, ჩხვლეტის შეგრძნება დაზიანებული ადგილის დაბუჟება, გაფერმკრთალება ან გალურჯება.

პირველადი დახმარება მოყინვის დროს:

- ძალიან ფრთხილად გახადეთ დაზარალებულს ხელთათმანები, მოაცილეთ სამკაულები (თუ ხელია მოყინული) ან ფეხსაცმელი (თუ დაზიანებულია ფეხი). გაათბეთ სხეულის დაზიანებული ნაწილი თქვენი ხელებით
- თუ მოყინულ არეს სწრაფად არ უბრუნდება ნორმალური ფერი, მოათავსეთ სხეულის დაზიანებული ნაწილი თბილ წყალში, შემდეგ გაამშრალეთ და დაადეთ არამჭიდრო ნახვევი
- თუ მოყინულ ადგილებზე განვითარდა ბუშტუკები, არ დაარღვიოთ მათი მთლიანობა
- ასწიეთ სხეულის დაზიანებული ნაწილი ზემოთ. ეს შეამცირებს შეშუპებასა და ტკივილს

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

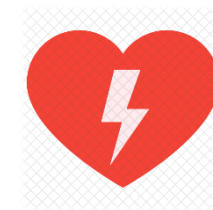
გულ-სისხლძარღვოვანი მოშლილობები - გულის წასვლა, კოლაფსი, შოკი

გულის წასვლა არის ცნობიერების ხანმოკლე დაკარგვა, რომელიც განპირობებულია ტვინში სისხლის მიმოქცევის ხანმოკლე დარღვევით. ამ დროს პულსი ძალიან იშვიათდება, მერე კი უცებ ხშირდება. გულის წასვლის შემდეგ ხდება ადამიანის ზოგადი მდგომარეობის სწრაფი აღდგენა. გულის წასვლის მიზეზი შეიძლება იყოს:

- ტკივილი
- შიში
- ემოციური დაძაბულობა
- გადაღლა ან შიმშილი

ის ხშირად ვითარდება ხანგრძლივი ფიზიკური უმოძრაობის (მაგ. სიცხეში ფეხზე დგომა) შემდეგ. გულის წასვლის ნიშნებია:

- ცნობიერების ხანმოკლე დაკარგვა, რომელიც იწვევს დაზარალებულის დაცემას
- იშვიათი პულსი
- მკრთალი ფერის ცივი და ოფლიანი კანი

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

პირველადი დახმარება გულის წასვლის დროს:

- დააწვინეთ დაზარალებული ზურგზე და აუწიეთ ფეხები ზევით
- უზრუნველყავით სუფთა ჰაერის მიწოდება
- დროულად გამოიძახეთ გადაუდებელი სამედიცინო სამსახური
- მას შემდეგ, რაც დაზარალებულს დაუბრუნდება ცნობიერება, გაამხნევეთ და დაეხმარეთ მას ნელ-ნელა წამოჯდომაში

თუ საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევის შედეგად დაშავებული გულწასულია, პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის მიზნით იგი უნდა დავაწვინოთ ზურგზე, ფეხები წამოვუწიოთ, ვასუნთქოთ ნიშადურის სპირტი, საფეთქლები დავუზილოთ სპირტის შემცველი სითხით.

რატომ იყენებენ გულწასულის გონზე მოსაყვანად ნიშადურის სპირტს?

ნიშადურის სპირტი ანუ ამიაკის ხსნარი ცხვირ-ხახაში არსებულ ნერვულ დაბოლოებებს აღიზიანებს, რასაც სუნთქვის ცენტრის აღგზნება, ჩასუნთქვის გაძლიერება და ორგანიზმისთვის მეტი ჟანგბადის მიწოდება მოჰყვება.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

გულ-სისხლძარღვოვანი მოშლილობები - გულის წასვლა, კოლაფსი, შოკი

შოკი ეს არის ორგანიზმში მწვავედ განვითარებული სისხლის მიმოქცევის დარღვევა, რასაც თან ახლევს ორგანოებისა და ქსოვილების შემდგომი ჰიპოქსია (ჟანგბადის ნაკლებობა). შოკი შესაძლოა გამოწვეული იყოს ტრავმით, გულის გაჩერებით, სისხლის დაკარგვით, ალერგიული რეაქციით, მძიმე ინფექციით, მოწამვლით, დამწვრობით ან სიცოცხლისთვის საშიში სხვა მდგომარეობით. შოკის დროს დაშავებული ადამიანის ორგანოები საჭირო რაოდენობის სისხლს ვერ იღებს, რაც მკურნალობის გარეშე დატოვების შემთხვევაში, შესაძლოა ორგანოების სერიოზული დაზიანებისა და ზოგჯერ სიკვდილის მიზეზიც კი გახდეს. მდგომარეობა შეიძლება გაუარესდეს შიშისა და ტკივილის გამო. ამიტომ, როდესაც შოკის განვითარების საშიშროებაა, დაზარალებულის გამხნელება და მისთვის მყუდრო მდებარეობის შექმნა შესაძლებელია საკმარისი იყოს მისი ზოგადი მდგომარეობის გაუარესების თავიდან ასაცილებლად.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

პირველადი დახმარება შოკის დროს

- დარეკეთ სასწრაფო დახმარების ცენტრში
- ეცადეთ მოხსნათ შოკის გამომწვევი მიზეზი (მაგალითად, დროულად გააჩერეთ გარეგანი სისხლდენა). ეცადეთ მოათავსოთ თავი სხეულზე უფრო ქვემოთ, ამით თქვენ შეამცირებთ უგონო მდგომარეობის განვითარების რისკს
- დააწვინეთ დაზარალებული ზურგზე, საბანზე ან რაიმე საფენზე, გაამხნევეთ დაზარალებული
- აუწიეთ მას ფეხები რაც შეიძლება ზემოთ. ამ დროს მცირდება სისხლის დინება ქვედა კიდურებისკენ და უმჯობესდება სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ორგანოების სისხლით მომარაგება. მოათავსეთ რაიმე რბილი საფენი ფეხების ქვეშ. ფრთხილად იყავით, თუ ეჭვი გაქვთ კიდურის მოტეხილობაზე
- შეუხსენით მჭიდრო ტანსაცმელი კისერზე, გულმკერდზე და წელზე (მაგალითად, საყელო ან ქამარი)
- დაათბუნეთ დაზარალებული, გადააფარეთ მას საბანი ან ტანსაცმელი. დროულად გამოიძახეთ გადაუდებელი სამედიცინო სამსახური
- ყოველ 10 წთ-ში ერთხელ გადაამოწმეთ სუნთქვა, პულსი და ცნობიერების დონე. საჭიროების შემთხვევაში მზად იყავით სარეანიმაციო ღონისძიებების ჩატარებისათვის.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

გულ-სისხლძარღვოვანი მოშლილობები - გულის წასვლა, კოლაფსი, შოკი

კოლაფსი სისხლძარღვოვანი უკმარისობის მძიმე გამოვლინებაა. მას სისხლძარღვთა ტონუსის მნიშვნელოვანი ვარდნა და არტერიული წნევის დაქვეითება ახასიათებს, რასაც ტვინის ჰიპოქსია - ჟანგბადოვანი შიმშილი მოჰყვება. კოლაფსი შეიძლება განვითარდეს ინფექციის, ტრავმის, პრე და პოსტკომატოზური მდგომარეობის (მაგალითად, შაქრიანი დიაბეტის, ინტოქსიკაციის) ფონზე. კოლაფსის დროს ორგანიზმის ზოგადი მდგომარეობა ერთბაშად უარესდება და ამ მდგომარეობის ნიშნებია:

- უეცარი სიფერმკრთალე
- სუსტი და აჩქარებული პულსი
- ცივი ოფლი
- დაბალი წნევა
- ზერელე, გაიშვიათებული სუნთქვა და სხვა ვითარდება ინტოქსიკაციის, მწვავე ინფექციური დაავადებების, უხვი სისხლდენისა და სხვ. პათოლოგიების შემთხვევებში

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

პირველადი დახმარება კოლაფსის დროს

- დაუყოვნებლივ გამოიძახეთ სასწრაფო დახმარება
- ავადმყოფი დააწვინეთ უბალიშოდ. ქვედა კიდურები და სხეულის ქვედა ნაწილი რამდენადმე წამოუწიეთ
- შეასუნთქეთ ნიშადურის სპირტი, შეუხსენით საყელო, უზრუნველყავით სუფთა ჰაერის მიწოდება
- სხეული გაუთბეთ თბილი სათბურებით. თუ გონი არ დაუკარგავს, დააღვეინეთ ცხელი ყავა ან ჩაი
- კიდურები დაუზილეთ სპირტით

კოლაფსის მდგომარეობაში მყოფი ადამიანისთვის აუცილებელია ჰოსპიტალიზაცია!

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

მოტეხილობა

მექანიკური ზემოქმედებით ძვლის მთლიანობის დარღვევას მოტეხილობა ეწოდება. მთლიანობის ნაწილობრივი დარღვევის შემთხვევაში - საქმე გვაქვს არასრულ მოტეხილობასთან (გაბზარვა, ატკეჩვა). არჩევენ დახურულ და ღია მოტეხილობას. დახურული მოტეხილობის სიმპტომებია: ტკივილი, დეფორმაცია მოტეხილობის ადგილას, ხრამუნის მოტეხილ ფრაგმენტებს შორის, კიდურის პასიური მოძრაობა. მენჯის ძვლების მოტეხილობისას დაზარალებულს არ შეუძლია ფეხის ზემოთ აწევა. თუ მოტეხილი ძვლის ფრაგმენტი აზიანებს კანის მთლიანობას, იგი ხდება ღია.

მოტეხილობის დროს დიდი მნიშვნელობა აქვს თვითმხილველის სწორ დახმარებას პრეჰოსპიტალურ ეტაპზე. თუ ადამიანმა არ იცის, რით დაეხმაროს დაზარალებულს, ის მაინც უნდა იცოდეს, როგორ არ ავნოს.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

პროცედურები ავარიის შემთხვევაში

- თუ საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევის შედეგად დაშავებულს აღენიშნება ნეკნებისა და მკერდის ძვლის მოტეხილობა, მისი ტრანსპორტირება უნდა განხორციელდეს მჯდომარე ან ნახევარმჯდომარე მდგომარეობაში
- თუ დაშავებულს აღენიშნება ლავიწის ძვლის მოტეხილობა მისი ტრანსპორტირება უნდა განხორციელდეს მჯდომარე მდგომარეობაში
- საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევის შედეგად დაშავებულის თავის ქალისა და ტვინის დაზიანების გამო გონების დაკარგვის შემთხვევაში, იგი უნდა დავაწვინოთ გვერდზე
- თუ საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევის შედეგად დაშავებულს აღენიშნება ხერხემლის დაზიანება, მისი ტრანსპორტირება უნდა განხორციელდეს ზურგზე, სწორ და მაგარ ზედაპირზე მწოლიარე მდგომარეობაში
- თუ დაშავებულს მუცლის არეში აღენიშნება ჭრილობა, მისი ტრანსპორტირება უნდა მოხდეს ზურგზე დაწოლილ მდგომარეობაში, მუხლებში მოხრილი ფეხებით
- თუ დაშავებულს აღენიშნება გულმკერდის გამჭოლი ჭრილობა, მისი ტრანსპორტირება უნდა განხორციელდეს ჯანმრთელ გვერდზე დაწოლილ ან ნახევარმჯდომარე მდგომარეობაში

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

სისხლდენა

კანის ან სხეულის საფარველის ნებისმიერ დაზიანებას ჭრილობა ეწოდება. არსებობს ღია და დახურული ჭრილობები. ღია ჭრილობის დროს აღინიშნება კანის საფარველის მთლიანობის დარღვევა. ამასთან ერთად, ხშირად ზიანდება კანქვეშ მდებარე სისხლძარღვები და იწყება გარეგანი სისხლდენა (სისხლი იკარგება ადამიანის ორგანიზმიდან). დახურული ჭრილობების დროს სისხლი იკარგება სისხლძარღვებიდან, მაგრამ კანის საფარველი დაზიანებული არ არის. ეს მდგომარეობა ცნობილია შინაგანი სისხლდენის სახელწოდებით.

არსებობს სამი ტიპის სისხლძარღვი:

- არტერია
- ვენა
- კაპილარი

არტერიები - სისხლძარღვები, რომელთაც სისხლი მიაქვთ გულიდან სხეულის ყველა ნაწილში.

ვენები - სისხლძარღვები, რომელთა საშუალებით სისხლი ბრუნდება გულში.

კაპილარები - ვენებსა და არტერიებს შორის განლაგებული ყველაზე წვრილი სისხლძარღვები.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

სისხლდენა

იმის მიხედვით, თუ რომელი სისხლძარღვი ზიანდება ჭრილობის დროს არჩევენ სამი ტიპის სისხლდენას: არტერიულს, ვენურს და კაპილარულს:

არტერიული სისხლდენის დროს დაზიანებულია არტერია. ამ დროს ჭრილობიდან შადრევანივით გადმოდის ალისფერი სისხლი. არტერიული სისხლდენის დროს სიცოცხლისათვის საშიში სისხლის რაოდენობა შეიძლება დაიკარგოს 2 - 5 წუთის განმავლობაში.

ვენის დაზიანების შემთხვევაში სისხლი არის მუქი წითელი და ჭრილობიდან მდორედ მოედინება. თუმცა ვენური სისხლდენაც შეიძლება იყოს ძლიერი, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ დაზიანდა დიდი ვენა.

კაპილარული სისხლდენისთვის დამახასიათებელია სისხლის გამოჟონვა ჭრილობიდან. ამ ტიპის სისხლდენა აღინიშნება ფაქტიურად ნებისმიერი ჭრილობის დროს. მიუხედავად იმისა, რომ სისხლდენა თავდაპირველად ძლიერია, სისხლის დანაკარგი, შემთხვევათა უმრავლესობაში, უმნიშვნელოა. ხშირად სისხლდენა თავისთავად ჩერდება.

ზოგჯერ ზიანდება ერთდროულად რამდენიმე სისხლძარღვი და სისხლდენა შერეულია.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

პირველადი გადაუდებელი დახმარება გარეგანი სისხლდენის დროს

არსებობს გარეგანი სისხლდენის შეჩერების რამდენიმე მეთოდი:

- დამწოლი სახვევი (ელასტიური ბინტი)
- ტურნიკეტი
- ტამპონირება

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

დამწოლი სახვევი

- დამწოლი სახვევი გამოიყენება ვენური სისხლდენის დროს. ჭრილობაზე დადებული სუფთა საფენის ზემოთ დაადეთ დამწოლი სახვევი ისე, რომ არ დაირღვეს სისხლის მიმოქცევა სახვევის ქვემოთ
- თუ სისხლი ჟონავს დამწოლი სახვევიდან, ზემოდან დაადეთ მეორე, მსხვილი საფენი და გადაუჭირეთ მჭიდროდ

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

ტურნიკეტი

ტურნიკეტი (ქართულად ხშირად მოიხსენიებენ, როგორც ლახტს) წარმოადგენს სასიცოცხლო მნიშვნელობის საშუალებას, როდესაც სახეზეა მასიური სისხლდენა კიდურიდან. გავრცელებული მითის თანახმად, ტურნიკეტი ეფექტურია მხოლოდ მხარზე და ბარძაყზე გამოყენებისას, რადგან ამ მონაკვეთებზე მხოლოდ ერთი ლულოვანი ძვალა და არტერია მარტივად იხშობა ძვალზე "მიჭყლეტის" შემთხვევაში. ამ მითს საფუძვლად წინამხრისა და წვივის ანატომია ედო, სადაც ძირითადი არტერიები ლულოვან ძვლებს შორის გადიან და სწორედ ამ მიზეზით "შეუძლებელი" იყო მათი სანათურის დახშობა ტურნიკეტის დადების შემთხვევაში.

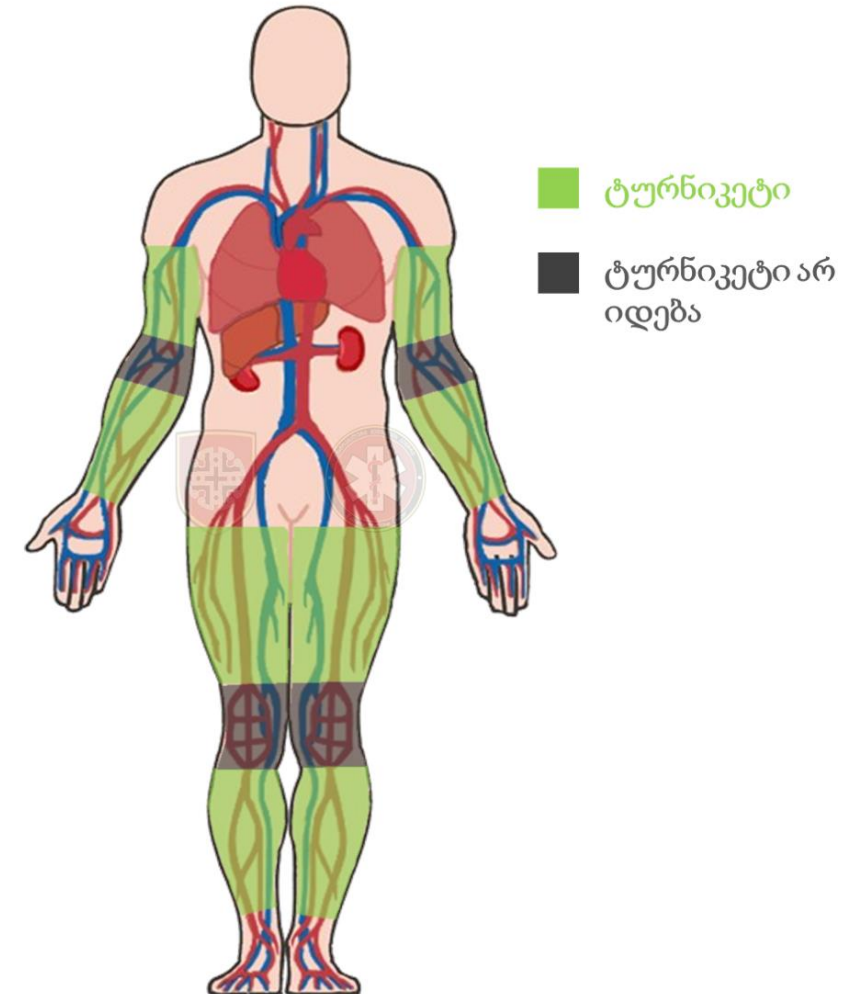
რეალურად, წვივსა და წინამხარზე დადებული ტურნიკეტი ისეთივე ეფექტურია, როგორც მხარსა და ბარძაყზე დადებული. მეტიც, ამ შემთხვევაში ტურნიკეტს შედარებით ნაკლები წნევის შექმნა სჭირდება არტერიის დასახშობად.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

გახსოვდეთ!

- ტურნიკეტი იდება მასიური სისხლდენის აქტიური კერიდან 5-7 სანტიმეტრის მაღლა, იმ შემთხვევაში თუ იგი გარჩევადია
- თუ მასიური სისხლდენის აქტიური კერის გარჩევა შეუძლებელია დაბალი ხილვადობის ან რაიმე სხვა ხელშემშლელი ფაქტორის გამო, ტურნიკეტი იდება რაც შეიძლება მაღლა და მჭიდროდ
- ტურნიკეტი არ იდება იდაყვსა და მუხლზე

<https://youtu.be/W6BSX4qrrmU>

<https://youtu.be/-lZrOZ-glAA>

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

ტამპონირება

ტამპონირება გულისხმობს ჭრილობაში სახვევის ჩატენვას, რომელიც მექანიკურად აცობს სისხლძარღვს და ხელს უწყობს თრომბების წარმოქმნას. ტამპონირების მეშვეობით შესაძლებელია კიდურების ტანთან შესახსრების ადგილებში არსებული ჭრილობებიდან მომავალი სისხლდენის შეჩერება.

ტამპონირებისთვის რეკომენდებულია სტერილური სახვევების გამოყენება, რომლებიც არ დაიძენძება ჭრილობაში.

დაიმახსოვრეთ!

ტამპონირება დაუშვებელია მუცლისა და გულმკერდის არეში, ასევე თავის ჭრილობებზე.

პირველადი გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება

პირველადი გადაუდებელი დახმარება ცხვირიდან სისხლდენის დროს

- დაზარალებული უნდა დაჯდეს სწორად და თავი ოდნავ დახაროს ქვემოთ. შედეგად, დაქვეითდება სისხლის წნევა ცხვირის ღრუში
- შემდეგ ცხვირის ფუძეზე უნდა დაიდოს ცივი წყლით დასველებული ხელსახოცი ან ცხვირსახოცი. საჭიროა მოიჭიროს ცერა და საჩვენებელი თითები ცხვირის ორივე ნესტოზე ისე, რომ თითები მაგრად იყოს მიჭერილი ცხვირის ძგიდეზე. ასეთ მდგომარეობაში აუცილებელია პირით სუნთქვა 10–15 წთ-ის განმავლობაში. ამ ხნის მანძილზე არ შეიძლება განძრევა, ლაპარაკი, დახველება, და ცხვირის მოწმენდა
- კარგი იქნება ამავე დროს კეფაზე და გულის არეში ცივი საფენის დადება. თუ სისხლი პირში მაინც მოხვდა, საჭიროა გადანერწყვა ისე, რომ არ შეიცვალოს თავის მდგომარეობა

გმადლობთ

ყურადღებისთვის!